

Utgiftsprognos för budgetåren 2021–2024

Förord

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2021 ska Försäkringskassan den 29 april 2021 redovisa utgiftsprognoser för åren 2021–2024 för samtliga anslag och anslagsposter. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och lämnas genom inrapportering till Regeringskansliets och myndigheternas gemensamma statsbudgetsystem Hermes.

Rapporten omfattar dels prognoser för förmånerna inom Försäkringskassans ansvarsområde, dels prognoser för Försäkringskassans förvaltningsanslag. Samtliga belopp i rapporten är angivna i löpande priser.

Prognoser är nästan alltid osäkra. Särskilt osäkra är prognoserna för de förmåner som påverkas av covid-19. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser och om reglerna för förmånen ändras. I prognoserna i denna rapport har hänsyn tagits till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Aviserade regeländringar utan lagförslag är dock inte beaktade då det saknas detaljerade underlag för att utföra beräkningarna.

Innehåll

Sammanfattning	6
Utvecklingen inom olika försäkringsområden	7
Utgiftsområde 9 - Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	8
Utgiftsområde 10 - Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.....	9
Utgiftsområde 12 - Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	13
Anslagsposter som beräknas överskrida anslagskrediten för 2021	16
Om rapporten	16
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	18
1:4.1 Tandvårdsförmåner	18
1:4.1 Statligt tandvårdsstöd	18
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård.....	21
1:6.37 Smittbärrapenning	21
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden.....	23
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden.....	23
4:3 Bilstöd för personer med funktionsnedsättning	27
4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	27
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning	29
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning	29
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	35
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	35
1:1.21 Sjukpenning	36
1:1.19 Rehabiliteringspenning	49
1:1.15 Närståendepenning	51
1:1.20 Arbetshjälpmedel m.m.	53
1:1.5 Boendetillägg	55
1:1.8 Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	56
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.....	58
1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar	58
1:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar	65
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning	67
1:3.2 Merkostnadsersättning	68
1:3.1 Handikappersättningar.....	70
1:4 Arbets-skadeersättningar m.m.....	72

1:4.5	Arbetskadeliivränta	72
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	74
1:5.3	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	75
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	77
1:6.3	Finansiell samordning genom samordningsförbund.....	77
1:6.5	Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.....	79
1:6.8	Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd	80
1:6.9	Försäkringsmedicinska utredningar	82
1:6.10	Bidrag till hälso- och sjukvården	83
1:6.4	Medicinsk service	86
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	88
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	88
2:1	Förvaltningsmedel	90
2:1	Förvaltningsmedel.....	90

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn..... 92

1:1	Barnbidrag	92
1:1.1	Allmänt barnbidrag.....	92
1:1.2	Flerbarnstillägg	94
1:1.3	Förlängt barnbidrag	95
1:1.4	Tilläggsbelopp vid familjeförmån	97
1:2	Föräldraförsäkring.....	98
1:2.9	Föräldrapenning.....	99
1:2.11	Tillfällig föräldrapenning.....	103
1:2.12	Graviditetspenning	108
1:3	Underhållsstöd	112
1:3	Underhållsstöd	112
1:4	Adoptionsbidrag	116
1:4	Adoptionsbidrag	116
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	118
	Övergångsperioden mellan vårdbidrag och omvårdnadsbidrag	118
1:6.2	Omvårdnadsbidrag	119
1:6.4	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	124
1:8	Bostadsbidrag	126
1:8	Bostadsbidrag	126

Bilaga 1. Sammanfattande tabeller..... 130

Bilaga 2. Utgifter inom socialförsäkringen m.m..... 134

Bilaga 3. Utgifter inom socialförsäkringen m.m. år 2021 140

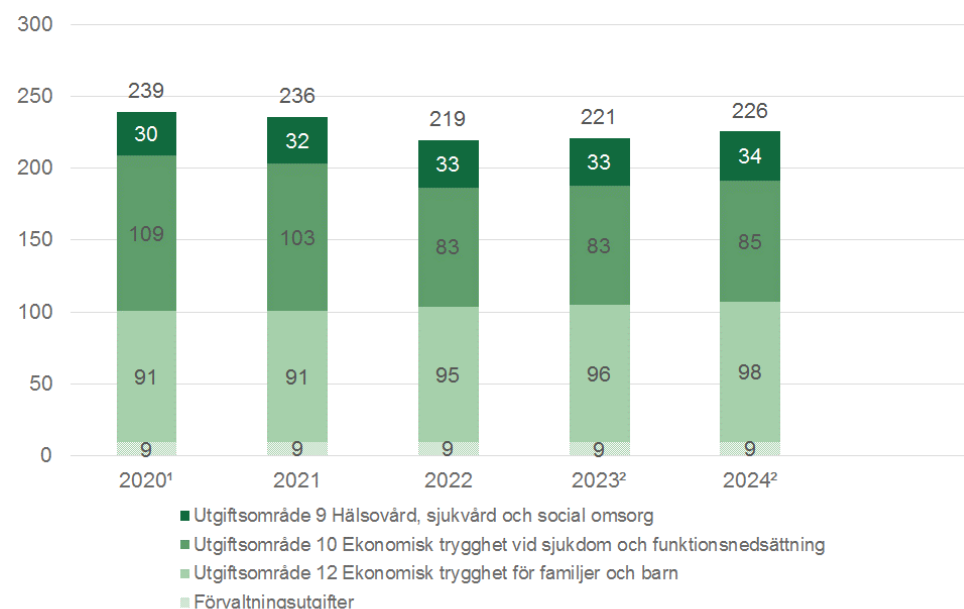
Bilaga 4. Statliga ålderspensionsavgifter	143
Innehåll	143
Vad är en statlig ålderspensionsavgift?	144
1:6.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrpenning.....	147
1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning.....	148
1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	148
1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	149
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	150
1:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadelivränta	150
1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet.....	151
1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning.....	152
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning.....	152
1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	153
1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn...	154
1:6.1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag.....	154
Bilaga 5. Handläggningstidsmål.....	156
Bilaga 6. Förteckning över kontaktpersoner	157

Sammanfattning

De totala utgifterna för Försäkringskassans anslag inklusive förvaltningsmedel blev 239 miljarder kronor år 2020. Under 2021 beräknas utgifterna att minska till 236 miljarder, där minskningen främst beror på att utbrottet av covid-19 inte förväntas ha en lika stor höjande effekt som föregående år. Därefter förväntas utgifterna att återgå till en nivå något över den för 2019, som var på 218 miljarder kronor, för att sedan öka till 226 miljarder år 2024.

Utgifter per utgiftsområde

Miljarder kronor

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser. Anm. På grund av avrundning stämmer inte summeringen av staplarna alltid med summan ovanför.

Föreliggande utgiftsprognos är sammantaget högre för innevarande år än den som lämnades i februari 2021, medan den är marginellt lägre för resterande år. Höjningen består till största del av effekter av regeländringar föranledda av coronapandemin. Den mest betydande höjningen för år 2021, om 7 miljarder kronor, har gjorts inom ersättning för höga sjuklönekostnader. Regeringen har beslutat att ge viss ökad kompensation till arbetsgivare även för perioden mars till och med juni 2021. Prognosen för sjukpenning har också höjts för innevarande år. Den höjningen beror på att de tillfälliga ersättningarna för karens och viss förebyggande sjukpenning till riskgrupper har förlängts och att de förväntas förlängas ytterligare. Prognosen för bostadsbidrag har också höjts på grund av en av regeringens åtgärder för att motverka negativa effekter på de försäkrades ekonomi. Inom bostadsbidrag har regeringen lagt fram ett förslag om att öka

barnfamiljernas bostadsbidrag med 25 procent under andra halvåret 2021. Höjningarna motverkas delvis av att prognosen för omvårdnadsbidrag har justerats ned. Sänkningen inom omvårdnadsbidrag beror på att andelen retroaktiva utbetalningar minskar, till följd av att flera mottagare fått gå direkt från vårdbidraget till omvårdnadsbidraget. Prognosen justeras även ned för övriga år på grund av detta. På längre sikt har även sjukpenningprognosen sänkts något, detta till följd av att antalet startade sjukfall beräknas bli något färre.

Konjunkturinstitutets uppjusterade prognoser för prisbasbelopp och timlöneökningstakt har haft en höjande effekt på flera prognosområden. Deras nedjusterade prognos för antalet sysselsatta har istället en sänkande effekt. Övriga prognoser har justerats marginellt med hänsyn till de senaste utfallen.

Utvecklingen inom olika försäkringsområden

Försäkringskassans utgifter ingår i tre utgiftsområden:

- 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg
- 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning
- 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgifterna inom utgiftsområde 9 beräknas öka under hela prognosperioden. Större delen av ökningen sker dock under åren 2021 och 2022, inom såväl assistansersättning som statligt tandvårdsstöd.

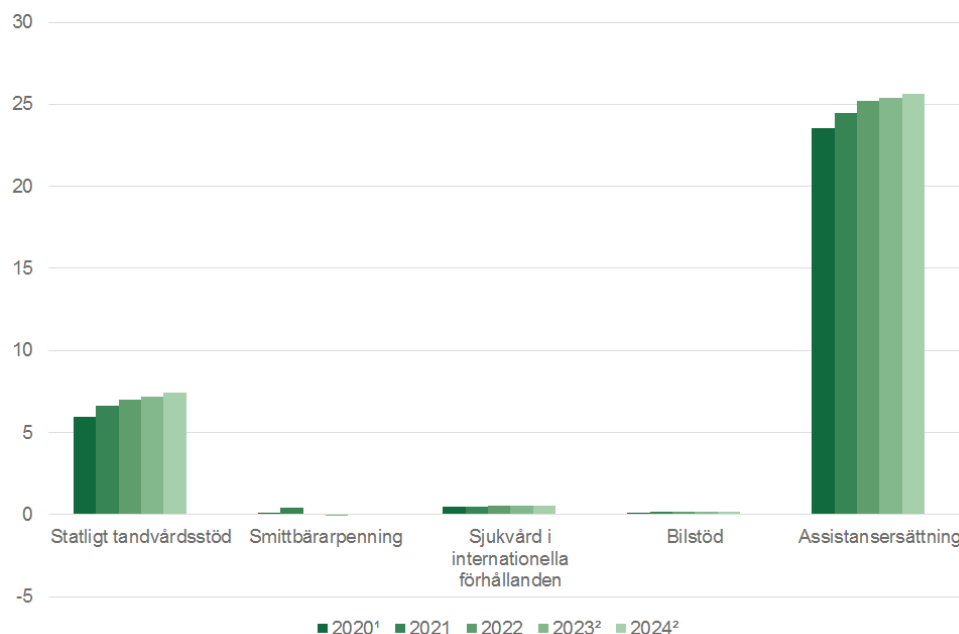
Inom utgiftsområde 10 beräknas utgifterna för sjukpenning och ersättning för höga sjuklönekostnader vara fortsatt ovanligt höga i år med anledning av covid-19, men inte riktigt lika höga som förra året. De sammanlagda utgifterna för utgiftsområde 10 prognostiseras att minska under år 2021 och 2022 för att sedan öka igen under resten av prognosperioden. År 2024 förväntas det bli en särskilt stor ökning för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning till följd av ändringar i pensionssystemet.

För anslagen inom utgiftsområde 12 beräknas de sammanlagda utgifterna att ligga kvar på samma nivå år 2021 som år 2020, för att sedan öka. Ökningen sker främst inom föräldraförsäkringen där antalet barn och medelersättningarna ökar.

Utgiftsområde 9 - Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgifter inom utgiftsområde 9

Miljarder kronor

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

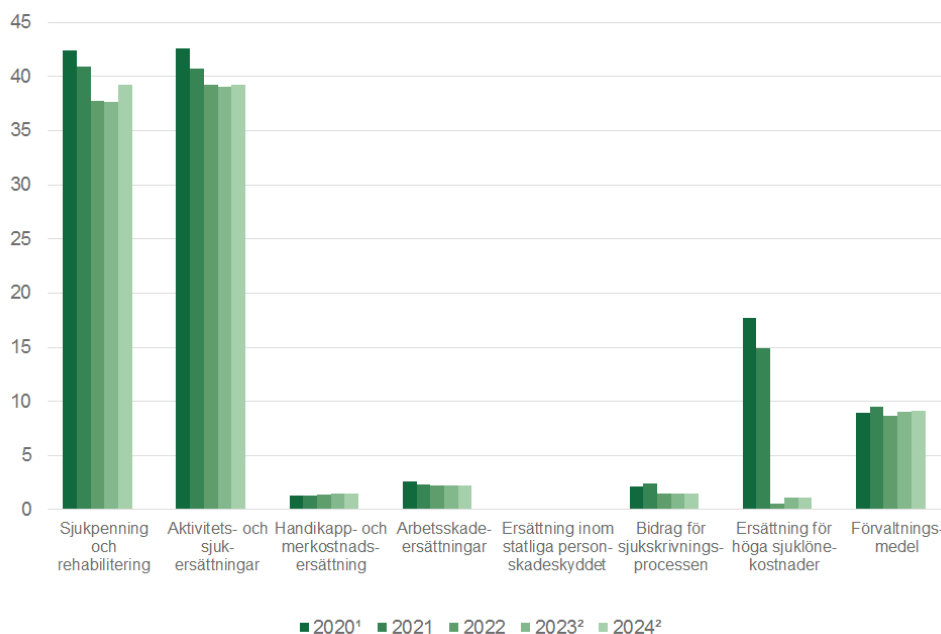
Inom utgiftsområde 9 är kostnader för statlig assistansersättning det största anslaget. Statens utgifter för assistansersättning uppgick till 23,5 miljarder kronor 2020. Under år 2021 beräknas utgifterna att öka med 4,1 procent jämfört med 2020 för att sedan öka med en svagare takt för efterföljande år. Orsaken till ökningen år 2021 är att schablonbeloppet (ersättningen per timme) höjs kraftigt detta år. Under åren 2022–2024 antas schablonbeloppet ha en lägre ökningstakt än år 2021. Ett höjt schablonbelopp och en svag ökning av genomsnittligt antal ersatta timmar per mottagare och månad har en höjande effekt på utgiften. Detta motverkas av att antalet mottagare prognostiseras att minska under prognosperioden. Minskningen beror på att antalet nya assistansmottagare beräknas bli färre än de som lämnar ersättningen. De som lämnar ersättningen består mestadels av individer som avlider och utflödet förväntas därför utvecklas stabilt.

Utgifterna för statligt tandvårdsstöd minskade under 2020 till följd av utbrottet av covid-19. Även under 2021 förväntas pandemin påverka det statliga tandvårdsstödet, om än inte lika mycket som ifjol för att under 2022 återgå till den normala nivån. Utgifterna blev 6,0 miljarder kronor år 2020 och beräknas öka till 7,4 miljarder kronor år 2024. Ökningen beror främst på att fler personer får rätt till högkostnadsskydd och förväntas nyttja det.

Utgiftsområde 10 - Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Utgifter inom utgiftsområde 10 inklusive statlig ålderspensionsavgift

Miljarder kronor

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Utgifterna för anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. uppgick till 42,4 miljarder kronor 2020 och beräknas minska till 40,9 miljarder 2021. Minskningen beror på att coronapandemin beräknas generera lägre utgifter än under 2020. Utbrottet av covid-19 har medfört ökade utgifter både på grund av tillfälliga regeländringar och genom ökad sjukfrånvaro. Generellt har dock den andra/tredje vågen av virusutbrottet inneburit en klart mindre påverkan på sjukfrånvaron än under våren 2020, trots uppskattningar om ungefär lika omfattande (eller högre) samhällsspridning av viruset. Coronapandemin beräknas därför att medföra en mer begränsad utgiftsökning under 2021 än 2020. Det är svårt att exakt avgöra hur många extra sjukfall som startats på grund av covid-19 då många fått en annan diagnos än explicit covid-19, alternativt inte fått någon diagnos alls då kravet på läkarintyg slopats vid kort sjukfrånvaro. Denna rapport innehåller en analys som via en filtrering av ansökningsökningarna uppskattar att de sjukfall som kan hänföras till covid-19 hittills genererat utbetalningar om knappt 2,1 miljarder kronor. Pandemin har dock även medfört en viss minskning av inflödet i övrig sjukfrånvaro – det vill säga sjukfrånvaro som ej beror på covid-19 – vilket dämpar pandemins nettoeffekt på sjukfrånvaron.

Sjukfallens varaktighet kommer att öka under 2021 genom att färre sjukfall beräknas avslutas efter omkring 180 dagars sjukfrånvaro. Detta då regeringen införde ett tillfälligt stopp för prövningar av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid dag 181 fram till 15 mars 2021. Därefter

har ett nytt undantag från bedömningen införts, vilket ersätter det tidigare undantaget *särskilda skäl*.¹ Det nya undantaget innebär att fler personer kommer kunna undantas från prövningen mot normalt förekommande arbete mellan dag 181 och 365, vilket innebär att färre sjukfall beräknas att avslutas.

Regeringen har därutöver även nyligen lagt fram proposition 2020/21:171 som innebär att prövningen vid dag 181 förändras ytterligare från och med 1 september 2022. Detta genom att den försäkrade istället för att bedömas mot ett *normalt förekommande arbete* ska bedömas mot ett *förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden*.² Regeringen beräknar att förslaget, som i stora drag föreslås även i utredningen ”En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering”³, inte innebär ökade försäkringsutgifter. Försäkringskassan påpekade dock i sitt remissvar på utredningen att förslaget sannolikt kommer medföra att försäkringsutgifterna ökar.⁴ På grund av att propositionen nyligen publicerades beaktas den inte i föreliggande prognos, men vi avser att återkomma med bedömningar vid kommande prognostillfällen.

Utgifterna för Aktivitets- och sjukersättningar m.m. förväntas minska fram till 2023. Antalet personer med aktivitets- och sjukersättning har minskat sedan våren 2007 och förväntas fortsätta att minska, vilket främst beror på att antalet personer med sjukersättning blir färre. Utflödet på grund av att personer fyller 65 år har varit och prognostiseras att vara större än antalet påbörjade sjukersättningar under hela prognosperioden. Fr.o.m. år 2023 föreslås däremot att den högsta tillåtna åldern i sjukersättningen höjs från 64 till 65 år. Det innebär att ett stort antal personer blir kvar i förmånen ytterligare år. Regeländringen förväntas ge störst effekt på utgifterna under 2024.

Det minskande antalet personer som får sjukersättning medför att ohälsotalet⁵, som i dagsläget befinner sig på en historiskt låg nivå om 22,4 nettodagar, beräknas minska ytterligare till 19,4 nettodagar 2024. Under

¹ [Regeringen, Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen, prop. 2020/21:78](#)

² [Regeringen, Prop. 2020/21:171, Angiven yrkesgrupp – åtgärder för en begriplig sjukförsäkring](#)

³ [En sjukförsäkring anpassad efter individen \(SOU 2020:26\)](#)

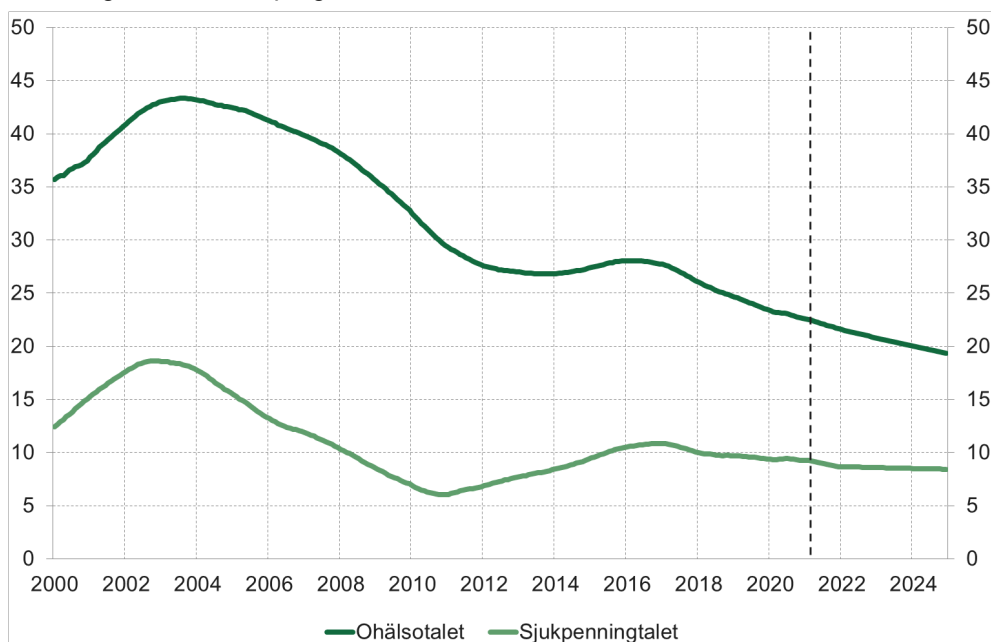
⁴ [Försäkringskassan Remissyttrande, en-begriplig-och-trygg-sjukforsakring-med-plats-for-rehabilitering-remissvar-dnr-003715-2020](#)

⁵ Ohälsotalet är Försäkringskassans mått på frånvarodagar som ersätts från sjukförsäkringen under en 12-månadersperiod. Ohälsotalet är antal utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt sjukersättning/aktivitetsersättning från socialförsäkringen relaterat till antal registrerade försäkrade 16–64 år. Alla dagar är omräknade till nettodagar, t.ex. 2 dagar med halv ersättning blir 1 dag.

förra vårens pandemitopp ökade sjukpenningtalet⁶ något, men har nu återgått till den tidigare svagt sjunkande trenden och beräknas falla från dagens 9,2 nettodagar till 8,4 nettodagar 2024. Ur ett historiskt perspektiv innebär detta en väldigt stabil utveckling, se diagram nedan.

Ohälsotalet och sjukpenningtalet

Nettodagar. Utfall och prognos

Anm: Prognoserna för sjuk- och ohälsotalet är exklusive avsierad regeländring om höjd lägsta ålder för garantipension som införs 2023.

Den stora historiska variationen gör att prognoser över sjukfrånvarons utveckling generellt blir osäkra. De senaste årens stabila utveckling har dock medfört att Försäkringskassans prognoser blivit mer träffsäkra. De nyligen genomförda (samt kommande) regeländringar vid bedömning av arbetsförmåga efter sjukskrivningsdag 180 är en särskild osäkerhetsfaktor i prognosen.

Utgifterna för ersättning för höga sjuklönekostnader blev drygt 1 miljard kronor 2019 och ökade till 18 miljarder kronor 2020. Den kraftiga ökningen kan förklaras av regeringens beslut att tillfälligt ersätta alla arbetsgivare för hela sjuklönekostnaden för april–juli 2020 samt att Försäkringskassan ersätter mer än normalt under augusti till och med december. Under år 2021 förväntas utgifterna uppgå till 15 miljarder kronor främst på grund av att Försäkringskassan ersätter mer än normalt även under januari till och med

⁶ Sjukpenningtalet är antal utbetalda dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år exklusive försäkrade med hel sjukersättning eller aktivitetsersättning (före år 2003 hel förtidspension eller helt sjukbidrag). Alla dagar är omräknade till nettodagar, t.ex. 2 dagar med halv ersättning blir 1 dag.

juni. Under år 2023 förväntas utgifterna att återgå till den tidigare nivån kring 1 miljard kronor och ligga kvar där under resten av prognosperioden.

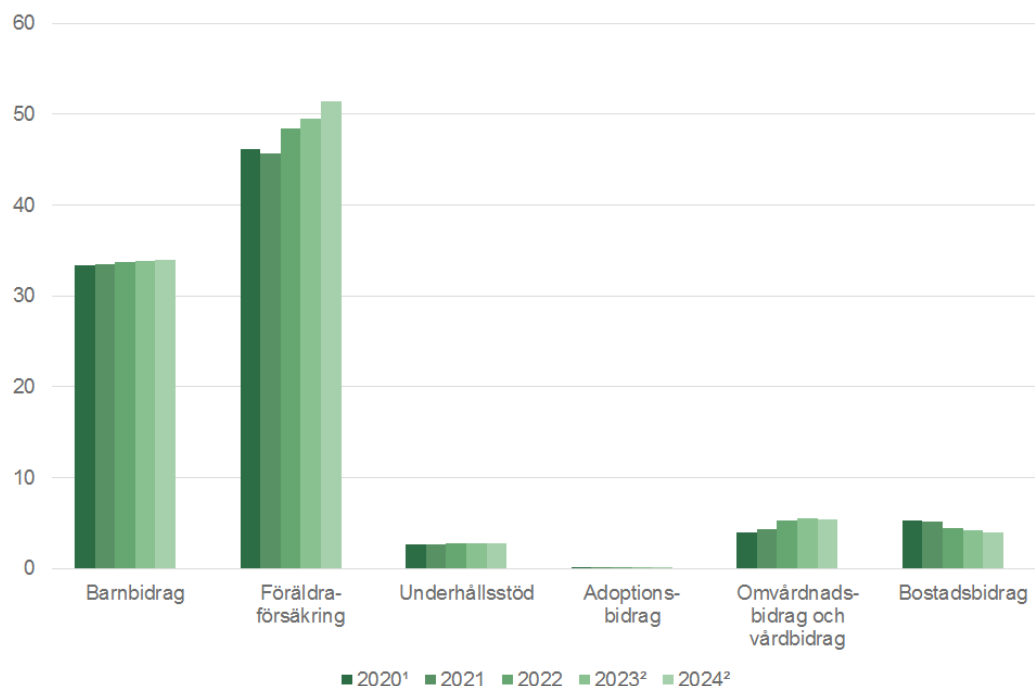
Den 1 januari 2019 infördes merkostnadsersättning, som på sikt kommer att ersätta handikappersättning. De sammantagna utgifterna för anslaget merkostnadsersättning och handikappersättning prognostiseras att öka svagt, från 1,3 miljarder kronor 2020 till 1,5 miljarder kronor 2024. Ökningen sker endast inom merkostnadsersättning. Utgifterna för handikappersättning minskar istället. Antalet mottagare av merkostnadsersättning för vuxna har hittills ökat snabbast. Antalet mottagare av handikappersättning förväntas minska långsamt under prognosperioden på grund av att beslutad handikappersättning enligt nuvarande regelverk ofta är beviljad tillsvidare och omprövas först när den försäkrade går i ålderspension.

I Försäkringskassans regleringsbrev för 2021 har det för förvaltningsanslaget förtydligats att den utgiftsprognos som myndigheten lämnar ska vara långsiktigt hållbar i förhållande till de medel som anvisats för innevarande år och beräknats för kommande år. Med utgångspunkt i skrivelsen i regleringsbrevet, beräknas utgifterna för förvaltningsanslaget att variera mellan 9,1 och 9,5 miljarder kronor under prognosperioden. Det är dock mycket osäkert hur pandemin kommer att påverka utgifterna framöver. En av de viktigaste aspekterna för att få en långsiktig hållbar ekonomi är att Försäkringskassan får rätt förutsättningar för nya och förändrade uppdrag.

Utgiftsområde 12 - Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgifter inom utgiftsområde 12 inklusive statlig ålderspensionsavgift

Miljarder kronor

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Utgifterna inom föräldraförsäkringen förväntas öka under alla år förutom 2021, då de istället beräknas minska. Minskningen förklaras av att det låga uttaget av nettodagar inom föräldrapenning sedan maj 2020, på grund av covid-19, förväntas att bestå under första halvan av 2021 för att sedan trappas upp under andra halvan. Den generella bakomliggande ökningen av utgifterna inom föräldraförsäkringen beror främst på att timlönerna och prisbasbeloppet successivt blir högre. Vissa år förklaras det även av att antalet barn ökar.

Utgifterna för anslagsposten föräldrapenning blev 32,1 miljarder kronor 2020 och prognostiseras att öka till 37,7 miljarder kronor 2024.

Utgifterna för anslaget barnbidrag uppgick till 33,3 miljarder kronor år 2020 och beräknas öka till 33,9 miljarder kronor år 2024. Utgifterna prognostiseras att öka till följd av att antalet barn i befolkningen förväntas öka.

Förmånen vårdbidrag avskaffades den 1 januari 2019 och ersattes med omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. De sammantagna utgifterna för anslaget omvårdnadsbidrag och vårdbidrag beräknas öka från 4,0 miljarder kronor år 2020 till 5,4 miljarder kronor 2024. Sedan år 2019 och till och med år 2023 kommer de försäkrade successivt att byta förmån från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag. År 2024 beräknas vårdbidraget ha

upphört i sin helhet. Prognosen för fördelningen mellan anslagsposterna inom anslaget omvårdnadsbidrag och vårdbidrag är dock mycket osäker.

Jämförelse med föregående prognos

I denna rapport har utfall till och med mars 2021 i största möjliga utsträckning använts. Vid föregående prognostillfälle användes utfall till och med december 2020. Skillnaderna jämfört med prognosen som lämnades i februari 2021 redovisas nedan.

Prognosjämförelse, miljoner kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	227 383	220 302	221 566	225 898
Överföring till/från andra anslagsposter	0	0	0	0
Ändrade makroekonomiska antaganden	8	314	336	520
Volym- och strukturförändringar	-958	-748	-769	-742
Regelförändringar	9 346	-375	-300	0
Ändrat regleringsbelopp för statliga ålderspensionsavgifter	0	-37	370	-86
Övrigt	0	0	0	0
Ny prognos	235 779	219 456	221 204	225 590
Differens i miljoner kronor	8 395	-846	-362	-308
Differens i procent	3,7	-0,4	-0,2	-0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser. Anm. Inkl. statlig ålderspensionsavgift och förvaltningsanslaget.

Den sammanlagda utgiften är högre för innevarande år och marginellt nedjusterad för övriga år, i förhållande till föregående prognos.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosrevideringen under ändrade makroekonomiska antaganden beror på förändringar i Konjunkturinstitutets senaste prognos, som publicerades i mars 2021. Från den prognosen har bland annat uppgifter om löneutveckling och prisbasbelopp hämtats. Revideringar av de övergripande makroekonomiska antagandena påverkar prognoserna på flera sätt. De mest väsentliga förändringarna som skett jämfört med beräkningarna till föregående prognos beskrivs nedan:

- Prognosen för prisbasbeloppet har höjts för 2022–2024. Detta påverkar prognoserna för till exempel aktivitets- och sjukersättningar, föräldraförsäkringen samt omvårdnadsbidrag.
- Konjunkturinstitutet har justerat upp prognosen för timlöneökningstakten 2023 och 2024. Detta påverkar bland annat prognosen för sjukpenning och prognoserna inom föräldraförsäkringen. Prognosen för timlöneökningstakten har färre decimaler nu än tidigare, vilket innebär mindre justeringar även för åren 2021 och 2022.
- Konjunkturinstitutet har justerat ned prognosen för antalet sysselsatta, vilket har en sänkande effekt på vissa prognoser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för sjukpenning sänks något för hela prognosperioden. Detta främst på grund av att antalet startade sjukfall beräknas bli något färre.

Den statlig assistansersättningen beräknas bli högre på grund av en höjd prognos för inflödet till förmånen och en något högre prognos för medeltimmar.

Regelförändringar

Prognosen för sjukpenning höjs för 2021 på grund av förlängda tillfälliga regler under coronapandemin. Prognosen sänks för 2023 på grund av en lägre påverkan av åldershöjningarna inom pensionssystemet, än vad som beräknades vid föregående prognostillfälle.

Prognosen för ersättning för höga sjuklönekostnader höjs för 2021. Detta då perioden med tillfälliga regler då Försäkringskassan ersätter sjuklönekostnader på en högre nivå än normalt förlängs till och med juni. För 2022 sänks prognosen på grund av denna regelförändring. När man då kommer återgå till det normala regelverket då ersättning betalas ut kalenderåret efter kommer utbetalningen baseras på en kortare period.

Prognosen för bostadsbidrag höjs med 580 miljoner kronor i år. Detta till följd av att tilläggsbidraget åter införs. Det innebär att barnfamiljer får 25 procent högre bidrag under andra halvåret 2021.

Ändrat regleringsbelopp för statliga ålderspensionsavgifter

Preliminära belopp från Pensionsmyndigheten har använts vid en uppdatering av regleringsbeloppen för år 2022 som avser år 2019.

Anslagsposter som beräknas överskrida anslagskrediten för 2021

Tabellen nedan redovisar anslagsposterna där utgifterna beräknas överskrida tillgängliga medel⁷ för 2021. Försäkringskassan kommer att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag för dessa anslagsposter.

Anslagsposter som beräknas överskrida anslagskrediten 2021

Tusental kronor

Anslagspost	Ingående överföring från 2020	Anslag år 2021	Prognos 2021	Avvikelse från tilldelade medel	Överskridande av anslagskredit
Ersättning för höga sjuklönekostnader	0	12 500 000	14 938 490	-2 438 490	2 208 490
Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	-1 137	34 826	35 874	-2 185	444
Graviditetspenning	0	645 735	810 551	-164 816	132 530
Tilläggsbelopp vid familjeförmån	-703	23 229	26 011	-3 485	2 324

Om rapporten

Försäkringskassan strävar efter att i alla prognossammanhang använda det mest aktuella dataunderlaget med godtagbar kvalitet som finns tillgängligt. Eftersom en viss eftersläpning finns i statistiken innebär det för denna rapport att ekonomiska månadsutfall till och med mars 2021 i största möjliga utsträckning har använts. De utfall som används i diagram och tabeller är, om inte annat anges, hämtade från Försäkringskassans statistikdatabaser.

Som underlag för beräkningarna i den här rapporten har Statistiska centralbyråns (SCB) befolkningsprognos från april 2020 och Konjunkturinstitutets (KI) prognos från mars 2021 använts. Från KI:s prognos har uppgifter hämtats om bland annat löneutveckling och prisbasbelopp.

I prognoserna i denna rapport har hänsyn tagits till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Aviserade regeländringar för vilka det saknas lagförslag är dock inte beaktade.

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2021 ska Försäkringskassan redovisa utgiftsprognoser för 2021–2024. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Prognoserna lämnas i Hermes enligt instruktion från Ekonomistyrningsverket.

Vid prognostillfällena ska, om inte annat anges, följande redovisas:

⁷ Tillgängliga medel är summan av ingående överföringsbelopp, anslagna medel och högsta tillåtna anslagskredit.

- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad
- prognostiserat utfall för 2021 för samtliga anslag och anslagsposter, redovisat totalt samt fördelat per månad
- förklaring och analys till förändringar i prognos och utfall med hjälp av makro- och volymförändringar
- beskrivningar och motiveringar av eventuella förändringar av prognosmodeller
- handläggningstidernas utveckling per förmån

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget. I respektive avsnitt redovisas en jämförelse med statsbudgeten och närmast föregående prognos. Samtliga belopp i rapporten är angivna i löpande priser.

Rapporten har 6 bilagor:

1. Tabeller över prognosen som inkluderar en jämförelse med statsbudgeten
2. Utvecklingen av antal förmånstagare och olika medelbelopp m.m.
3. Månadsfördelade prognoser för år 2021
4. Redovisning av statliga ålderspensionsavgifter
5. Utveckling av handläggningstider
6. Förteckning över kontaktpersoner

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

1:4.1 Tandvårdsförmåner

1:4.1 Statligt tandvårdsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-30 821	0	0	-79 930	-165 387
Anslag ³	7 061 281	7 286 296	6 896 953	7 103 862	7 316 978
Tilldelade medel	7 030 460	7 286 296	6 896 953	7 023 932	7 151 591
Utfall/Prognos	5 955 696	6 619 628	6 976 883	7 189 319	7 413 615
Avvikelse från anslag	1 105 585	666 668	-79 930	-85 457	-96 637
Avvikelse från tilldelade medel	1 074 764	666 668	-79 930	-165 387	-262 024
Högsta anslagskredit	353 064	364 314	344 847	355 193	365 848
Tillgängliga medel	7 383 524	7 650 610	7 241 800	7 379 125	7 517 439
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 6,6 miljarder kronor, vilket är 667 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Det statliga tandvårdsstödet består av ett skydd mot höga kostnader och tandvårdsbidrag. Tandvårdsbidragen finns i två former, dels ett allmänt som gäller alla försäkrade och dels ett särskilt som ges till vissa patientgrupper som har behov av förebyggande tandvård.

Högekostnadsskydd

Högekostnadsskydd lämnas för tandvårdsåtgärder som ger rätt till ersättning och som har slutförts under en ersättningsperiod om högst ett år. Ersättningen täcker en viss andel av patientens sammanlagda kostnader, i den mån dessa överstiger ett fastställt belopp. För den del av kostnaderna som överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor lämnas tandvårdsersättning med 50 procent och för den del som överstiger 15 000 kronor lämnas ersättning med 85 procent av kostnaderna. Högekostnadsskyddet beräknas enligt en fastlagd lista med referenspriser.

Allmänt tandvårdsbidrag

Allmänt tandvårdsbidrag får användas för betalning av tandvårdsåtgärder som ger rätt till ersättning. Storleken på bidraget beror på i vilken åldersgrupp patienten befinner sig. Patienter som är 24–29 år eller 65 år eller äldre är berättigade till 600 kronor per år och patienter som är mellan 30 och 64 år har rätt till 300 kronor per år. Bidraget kan sparas upp till två år.

Särskilt tandvårdsbidrag

Personer som har ökad risk för försämrad tandhälsa på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning kan få särskilt tandvårdsbidrag. Det särskilda tandvårdsbidraget är på 600 kronor per halvår och får inte sparas. Det kan endast användas till förebyggande tandvårdsåtgärder.

Analys

Utgifterna för statligt tandvårdsstöd minskade med 10 procent till 6 miljarder kronor under 2020. Den stora orsaken till det var coronapandemin som drastiskt minskade antalet tandvårdsbesök, i synnerhet under inledningen av pandemin. Hittills i år är besöksfrekvensen ungefär 10 procent lägre än normalt. Utgifterna är dock nästan på samma nivå som innan pandemin. Det beror bland annat på att de patienter som inte kunde besöka tandvården under pandemins inledning har fått sina ersättningsperioder förlängda för att inte gå miste om sitt högekostnadsskydd.

Utgifter fördelat på delförmån, tusentals kronor.

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Totalt, tkr	5 955 696	6 619 628	6 976 883	7 189 319	7 413 615
Högekostnadsskydd	4 033 386	4 503 696	4 761 631	4 949 613	5 153 190
Allmänt tandvårdsbidrag	1 873 906	2 057 922	2 151 111	2 171 509	2 187 988
Särskilt tandvårdsbidrag	48 405	58 011	64 141	68 197	72 437

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Högekostnadsskyddet utgör fortsatt den största delen av tandvårdsstödet och är också den del som påverkats mest under coronapandemin. Eftersom pandemin troligen kommer påverka tandvårdsstödet mindre i år än ifjol förväntas samtliga delbidrag öka mer än normalt i år. Från och med nästa år väntas ökningstakten bli ungefär som innan pandemin. Knappt en procent av utgifterna väntas bestå av särskilt tandvårdsbidrag i slutet av prognosperioden

Osäkerhetsanalys

Smittspridningen är fortsatt på en hög nivå vilket påverkar tandvårdsbesöken en hel del. I denna prognos görs bedömningen att pandemin kommer påverka tandvårdsstödet i viss mån under våren och sommaren 2021 och därefter återgå till normal nivå till hösten när andelen av befolkningen som blivit vaccinerade beräknas vara hög. Men skulle pandemin pågå längre än så finns risken att besöksfrekvensen blir klart lägre än normalt även under resten av året och även en bit in på 2022.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	6 565 953	6 896 953	7 103 862	7 316 978
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-4 117	-1 444	-3 613
Volym- och strukturförändringar	+53 675	+84 047	+86 901	+100 250
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	6 619 628	6 976 883	7 189 319	7 413 615
Differens i 1000-tal kronor	+53 675	+79 930	+85 457	+96 637
Differens i procent	+0,8	+1,2	+1,2	+1,3

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

En ny version av SCB:s mikrodatasimuleringsmodell FASIT⁸ har använts i beräkningarna jämfört med vid föregående prognostillfälle. De

⁸ FASIT 2019v1

makroekonomiska antagandena antas svagt minska utgifterna i denna prognos för åren 2022–2024.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för första kvartalet blev något högre än i föregående prognos. Det beror främst på att medelbeloppet per besök var högre än förväntat, främst beroende på de förlängda ersättningsperioderna. Detta leder till att prognosen höjs något under innevarande år. För kommande år höjs prognosen med drygt en procent utifrån förändringstakterna från FASIT-modellen.

1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	126 617	435 666	9 984	4 474	48 863
Därav					
1:6.37					
Smittbärarpenning	75 254	435 364	9 350	4 474	4 603
1:6.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärarpenning	51 363	302	634	0	44 260

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:6.37 Smittbärarpenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-1 350	0
Anslag ³	527 000	459 746	8 000	8 000	8 000
Tilldelade medel	527 000	459 746	8 000	6 650	8 000
Utfall/Prognos	75 254	435 364	9 350	4 474	4 603
Avvikelse från anslag	451 746	24 382	-1 350	3 526	3 397
Avvikelse från tilldelade medel	451 746	24 382	-1 350	2 176	3 397
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	527 000	459 746	8 000	6 650	8 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	1 350	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 435 miljoner kronor, vilket är 24 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Smittbärrpenning är en ersättning för dem som inte kan arbeta på grund av att de har eller antas ha en smittsam sjukdom. Ersättningsnivån för smittbärrpenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

Analys

I samband med utbrottet av covid-19, under mars och april månad 2020, ökade antalet ansökningar om smittbärrpenning kraftigt. Antalet ansökningar minskade igen under maj–augusti, för att därefter öka under slutet av året. Även utgifterna följde denna utveckling, med en viss eftersläpning. Fördröjningen beror dels på tiden det tar att handlägga ärendena, men även på att vissa ansökningar saknar ett beslut om avstängning från arbete enligt smittskyddslagen, vilka behöver kompletteras. Ett beslut om avstängning får den försäkrade av en läkare som beslutat att det föreligger risk för smittspridning eller smitta. Detta beslut är en förutsättning för att smittbärrpenning ska kunna betalas ut till den som ansöker.

Utfallet för 2020 blev drygt 75 miljoner kronor. Det är ungefär 450 miljoner kronor under anslaget. Anslagssparandet har förts över till 2021, vilket betyder att tilldelade medel för 2021 är ungefär 460 miljoner kronor.

Utfallen under januari–mars blev lägre än prognosen som lämnades i februari 2021. Försäkringskassan bedömer att utgifterna blir högre under april och maj och därefter avtagande utgifter under resten av året. Sammantaget bedömer Försäkringskassan att utgifterna ökar 2021.

Osäkerhetsanalys

Osäkerheten i prognosen är stor på grund av det rådande läget med en pågående pandemi. Sällan har så stora reformer och krispaket införts så snabbt, vilket innebär att ett flertal ersättningar som administreras av Försäkringskassan påverkas enormt mycket.

I tillägg har många försäkrade ansökt om flera olika ersättningar från Försäkringskassan för samma period. Det innebär att många ansökningar inte kommer generera en utbetalning, då man enligt regelverket inte kan ha ersättning från flera försäkringar samtidigt. Osäkerheten i hur många försäkrade som ansöker fler än en ersättning för en och samma period är en osäkerhetsfaktor i utgiftsprognosen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	353 571	4 344	4 474	4 603
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+81 792	+5 006	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	435 364	9 350	4 474	4 603
Differens i 1000-tal kronor	+81 792	+5 006	0	0
Differens i procent	+23,1	+115,2	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna bedöms öka under 2021 och 2022 och höjs därför för dessa år. Prognosen lämnas oförändrad för resterande prognosperiod.

1:7 Sjukvård i internationella förhållanden

1:7 Sjukvård i internationella förhållanden

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-27 086	0	0	0	0
Anslag ³	548 187	513 238	512 118	529 648	547 871
Tilldelade medel	521 101	513 238	512 118	529 648	547 871
Utfall/Prognos	495 370	479 141	511 506	528 742	546 657
Avvikelse från anslag	52 817	34 097	612	906	1 214
Avvikelse från tilldelade medel	25 731	34 097	612	906	1 214
Högsta anslagskredit	44 840	25 661	25 605	26 482	27 393
Tillgängliga medel	565 941	538 899	537 723	556 130	575 264
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 479 miljoner kronor, vilket är 34 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Konventionsvård

Konventionsvård är en ersättning till regionen för utförd vård av personer som är försäkrade i länder som Sverige har ingått konventioner, överenskommelser om sjukvårdsförmåner eller avtal om betalningsavstående med. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna.

Turistvård

Turistvård avser ersättning till andra länder för utförd vård av personer som är försäkrade i Sverige, som blivit sjuka i samband med en vistelse i ett annat EU/EES-land eller Schweiz. Även planerad vård med förhandstillstånd ingår i turistvård. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna. Turistvården omfattas av kostnadsfördelningen mellan stat och region.

Pensionärsvård

Pensionärsvård avser ersättning till andra länder för vård av pensionärer som är försäkrade för vårdförmåner i Sverige och har valt att bosätta sig i ett annat EES-land eller Schweiz. Även deras familjemedlemmar omfattas. Begreppet innefattar även ersättning för vårdförmåner till familjemedlemmar som inte är bosatta i samma medlemsstat som den försäkrade personen. Vissa länder debiterar Sverige fasta belopp per skuldmånad medan andra skickar fakturor på faktiska belopp.

Sjuk- och tandvårdstjänster

Sjuk- och tandvårdstjänster avser ersättning i efterhand för planerad och nödvändig vård. Ersättningen motsvarar som högst nivån för vad vården hade kostat om den utförts i Sverige. Sjuk- och tandvårdstjänster omfattas av kostnadsfördelningen mellan stat och region.

Analys

Under det första kvartalet 2021 betalades ungefär 93 miljoner kronor ut för sjukvård i internationella förhållanden. Jämfört med första kvartalet 2020 är detta en minskning med runt 37 miljoner kronor (28 procent). Utgifterna beräknas minska till 479 miljoner kronor 2021 på grund av coronapandemin.

Utgifterna uppdelat på ersättningsområden.

Miljoner kronor

	2017 ¹	2018 ¹	2019 ¹	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Konventionsvård	185	216	184	155	155	163	171	180
Pensionärsvård	219	224	307	296	298	298	307	316
Turistvård	20	44	17	36	16	41	41	41
Sjuk- och tandvårdstjänster	9	9	10	8	10	10	10	10
Totalt	433	493	518	495	479	512	529	547

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Anm: På grund av avrundning stämmer inte summeringen av kolumnerna med summan i tabellen.

Konventionsvård

Utgifterna för konventionsvård uppgick till cirka 28 miljoner kronor under det första kvartalet 2021, vilket är cirka 32 miljoner kronor lägre (53 procent) än motsvarande period 2020. Minskningen beror på utbrottet av covid-19 och gränsstängningen. Under 2021 förväntas de totala utgifterna för konventionsvård vara runt 155 miljoner kronor. Utgifterna för konventionsvård påverkas av antalet besökande turister som uppsöker vård i Sverige och som kommer från något av de länder som Sverige har ett konventionsavtal med. En övervägande del av dessa utbetalningar avser vård av turister från de nordiska grannländerna. Under 2020 utgjorde kostnaderna för vård av turister från Norge, Finland och Danmark 90 procent av de totala utbetalningarna för konventionsvård. Under 2021 prognostiseras utgifterna för konventionsvård att vara på samma nivå som 2020. Under perioden 2022–2024 förväntas utgifterna öka i en jämn takt till en nivå om 180 miljoner kr år 2024.

Pensionärsvård

Under det första kvartalet 2021 betalades cirka 58 miljoner kronor ut för pensionärsvård, vilket är cirka 5 miljoner kronor mindre (8 procent) jämfört med första kvartalet 2020. Många medlemsländer har övergått till att fakturera för faktiska vårdkostnader istället för fasta kostnader, vilket förväntas stabilisera utveckling av utgifterna för pensionärsvård över tid. På sikt förväntas också antalet pensionärer som söker vård utomlands att öka, vilket medför en utgiftsökning för pensionärsvård. Under 2021 beräknas utgifterna för pensionärsvård bli 298 miljoner kronor och därefter ökar årligen från och med 2023.

Turistvård

Utbetalningarna för turistvård under det första kvartalet 2021 uppgick till 4,8 miljoner kronor, vilket är 0,2 miljoner kronor högre (4 procent) än motsvarande period föregående år.

Sjuk- och tandvårdstjänster

Sjuk- och tandvårdstjänster omfattas liksom turistvården av kostnadsfördelningen mellan stat och region. Utgifterna beräknas öka till drygt 10 miljoner kronor under 2021 och resterande prognosperiod.

Osäkerhet

Prognosen innehåller ett antal osäkerhetsfaktorer. De mest påtagliga, förutom pandemin, av dessa beror på administrativa moment. De fasta beloppen för pensionärsvård fastställs med flera års eftersläpning och i varierande takt mellan länderna, vilket medför en viss oregelbundenhet i fakturahanteringen. På lång sikt är det osäkert i vilken takt de länder som kräver Sverige på schablonbelopp kommer att övergå till att skicka krav på faktiska kostnader. Eftersläpningen i faktureringen, det ojämna inflödet av fakturor samt variationen i storlek på kraven, gör att det saknas tydliga trender och säsongsmönster. Det i sin tur leder till att prognosen blir mycket osäker på månadsbasis.

Handläggningstiden på Försäkringskassan kan ibland skjuta upp utbetalningar från slutet av ett år till efterföljande år. I tillägg kommer en del handläggning av ärenden på Försäkringskassan att automatiseras under 2021, vilket förväntas påverka cirka 40 procent av räkningsteamets räkningar. Räkningsteamet betalar ut ca 60 procent av anslaget för internationell vård. Denna automatisering kommer att ha positiv inverkan på produktionsstakten i handläggningen. Däremot är effekten av automatiseringen svår att prognostisera i förväg.

Utgifterna påverkas även av förändringar i växelkurserna. Eftersom många länder använder euro som betalmedel är utgifterna för sjukvård i internationella förhållanden framförallt känsliga för förändringar i kronans växelkurs mot euron.

Ovissheten i hur utbrottet av covid-19 kommer att påverka människors beteendemönster gällande boende, studier, arbete och resande under 2021 är mycket stor. Denna osäkerhet påverkar utgifterna för internationell vård, både på kort och lång sikt.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	479 156	512 118	529 648	547 872
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-15	-612	-906	-1 215
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	479 141	511 506	528 742	546 657
Differens i 1000-tal kronor	-15	-612	-906	-1 215
Differens i procent	0,0	-0,1	-0,2	-0,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna blev under perioden januari-mars 2021 93 miljoner kronor och den är (0,2 procent) lägre än det prognostiserade värdet. Prognosen är oförändrad under 2021 och sänks marginellt för 2022–2024.

4:3 Bilstöd för personer med funktionsnedsättning

4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	263 395	263 395	263 395	264 395	266 395
Tilldelade medel	263 395	263 395	263 395	264 395	266 395
Utfall/Prognos	136 212	176 735	188 601	193 600	197 186
Avvikelse från anslag	127 183	86 660	74 794	70 795	69 209
Avvikelse från tilldelade medel	127 183	86 660	74 794	70 795	69 209
Högsta anslagskredit	13 169	13 169	13 169	9 707	13 319
Tillgängliga medel	276 564	276 564	276 564	277 614	279 714
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 177 miljoner kronor, vilket är 87 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bilstöd beviljas till personer som, på grund av sitt eget eller sitt barns varaktiga funktionsnedsättning, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer.

Grundbidrag

Grundbidrag ges till alla som har rätt till bilstöd. Bidraget är högst 30 000 kronor.

Anskaffningsbidrag

Anskaffningsbidraget är inkomstprövat. Maximal ersättning är 40 000 kronor och ges till den som har en årlig bruttoinkomst som understiger 121 000 kronor. Storleken på bidraget sjunker därefter stegvis för att helt upphöra vid inkomster på 220 000 kronor eller mer.

Tilläggsbidrag

Tilläggsbidrag ges utöver grund- och anskaffningsbidrag och kan lämnas i tre fall som inte utesluter varandra.

(A) vid behov av efteranpassning. Bidraget är högst 50 000 kronor och lämnas till en försäkrad som för att kunna använda bilen har behov av en sådan ändring av eller anordning på bilen för vilken det kan lämnas anpassningsbidrag. För ansökningar gjorda innan 1 februari 2021 är maxbeloppet 30 000 kronor.

(B) för särskilt lämpad personbil. Bidraget är högst 60 000 kronor och lämnas för inköp av en bil som är särskilt lämpad för personer som behöver färdas i bilen sittandes i rullstol, göra överflyttning från rullstol till bilsäte inne i bilen eller medföra en motordriven rullstol eller ett annat jämförbart hjälpmedel för förflyttning. För ansökningar gjorda innan 1 februari 2021 är maxbeloppet 40 000 kronor.

(C) för särskilda originalmonterade anordningar. Bidraget lämnas med fasta schablonbelopp för sådana kostnader som följer av att bilen har vissa särskilda originalmonterade anordningar.

Anpassningsbidrag

Anpassningsbidraget är avsett för kostnader för de ändringar som behövs för att den person som beviljats bilstödet ska kunna bruka fordonet. Beloppet är obegränsat men lämnas inte för kostnader som tilläggsbidrag lämnas för eller hade kunnat lämnas för. Det lämnas inte heller om behovet av anpassning kan tillgodoses genom köp av en lämplig bil.

Analys

Under 2020 minskade utgifterna med 7 miljoner kronor, motsvarande 5 procent. Det berodde dels på coronapandemin men också en regeländring som trädde ikraft i oktober som gjorde att många väntade med att skicka in sin ansökan tills det nya regelverket började gälla. Denna regeländring gör att utgifterna förväntas öka med ungefär 40–50 miljoner kronor per år från och med i år. Det beror dels på att regelverket är mer generöst men också att fler har ansökt om bilstöd än innan regeländringen. Framförallt i början av oktober var det högt söktryck, efter det har ansökningarna dock minskat något.

Utgifter fördelad på delförmån, tusentals kronor.

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Totalt, tkr	136 212	176 735	188 601	193 600	197 186
Grundbidrag	13 887	16 162	17 144	18 388	19 695
Anskaffningsbidrag	3 453	4 531	5 474	5 720	5 720
Anpassningsbidrag	93 995	114 563	124 366	126 786	127 977
Tilläggsbidrag	24 827	41 470	41 617	42 706	43 794
Övrigt	50	9	.	.	.

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Regeländringen gör att bilstödet förväntas öka kraftigt under 2021 för att sedan stabilisera sig på den nya nivån. Anpassningsbidraget är fortsatt det bidrag som är störst och även det bidrag som förväntas öka mest under 2021. Procentuellt är det dock tilläggsbidraget som ökar mest, mycket beroende på att bidragsnivån har höjts med 20 000 kronor för både tilläggsbidrag A och B.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	183 151	190 898	193 144	195 311
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-6 416	-2 297	+456	+1 875
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	176 735	188 601	193 600	197 186
Differens i 1000-tal kronor	-6 416	-2 297	+456	+1 875
Differens i procent	-3,5	-1,2	+0,2	+1,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallet för det första kvartalet var något lägre än prognosen, i synnerhet i januari. Därför sänks prognosen något för i år i väntan på att effekten av regeländringen ska börja synas i utfallen. För övriga år justeras prognosen med ungefär en procent.

4:4 Kostnader för statlig assistansersättning

4:4 Kostnader för statlig assistansersättning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-11 614	-321 377	-763 607
Anslag ³	24 450 971	24 475 898	24 883 222	24 944 792	25 049 458
Tilldelade medel	24 450 971	24 475 898	24 871 608	24 623 415	24 285 851
Utfall/Prognos	23 528 449	24 487 512	25 192 985	25 387 022	25 609 870
Avvikelse från anslag	922 522	-11 614	-309 763	-442 230	-560 412
Avvikelse från tilldelade medel	922 522	-11 614	-321 377	-763 607	-1 324 019
Högsta anslagskredit	1 222 548	1 223 794	1 244 161	1 247 239	1 252 472
Tillgängliga medel	25 673 519	25 699 692	26 115 769	25 870 654	25 538 323
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	71 547

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 24,5 miljarder kronor, vilket är 12 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Assistansersättning lämnas till personer som ingår i någon av de definierade personkretsarna i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov i sin dagliga livsföring med fler än i genomsnitt 20 timmar per vecka.

Personkretsindelningen är:

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

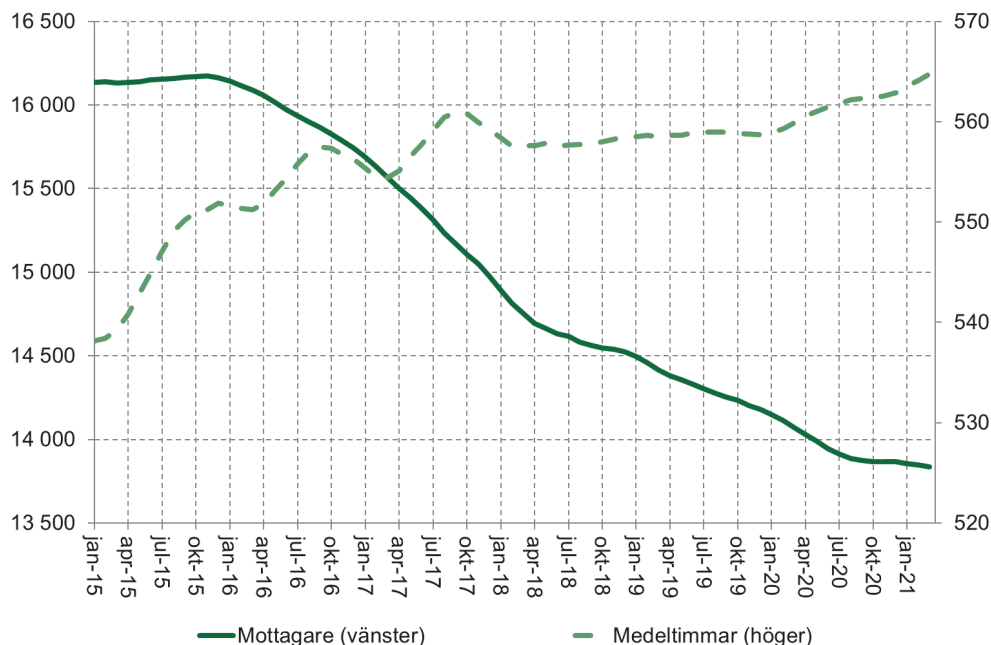
Assistansersättning betalas ut med ett timbaserat schablonbelopp. Om det finns särskilda skäl kan den ersättningsberättigade beviljas ersättning med ett högre belopp.

Analys

Det är främst tre faktorer som driver utgiftsutvecklingen för statlig assistansersättning. Dessa faktorer är antalet mottagare av assistansersättning, antalet assistanstimmar per individ samt nivån på timersättningen. Antalet mottagare har under flera år minskat, samtidigt som antalet assistanstimmar har fortsatt öka. Den genomsnittliga timersättningen stiger i och med de årliga schablonhöjningarna och fortsätter att ligga något över timschablonen då vissa mottagare är beviljade ersättning med ett högre timbelopp. I diagrammet nedan illustreras antalet mottagare i ersättningen samt antalet medeltimmar som ett glidande 3-månaders medelvärde.

Antal mottagare och medeltimmar per mottagare och månad

Glidande 3-månaders medelvärden

Anm. Fram till våren 2018 beräknas antalet medeltimmar utifrån periodbeslut. Därefter används en ny datakälla där antalet medeltimmar istället baseras på grundbeslut. Antalet medeltimmar varierar säsongsmässigt fram till slutet av våren 2018. Därefter upphör denna variation då antalet medeltimmar istället beräknas utifrån grundbeslutet.

De senaste utfallen visar att antalet medeltimmar per mottagare fortsätter att öka. Timökningen har under de senaste månaderna varit något högre än vad som väntades i februariprognosen.

Antalet mottagare av assistansersättningen har minskat sedan hösten 2015. Denna utveckling fortsatte inledningsvis under 2020. Under andra halvåret 2020 planade minskningen dock ut. Det beror främst på ökat inflöde, vilket beskrivs längre ned. Den tidigare utvecklingen är en följd av en lägre andel nybeviljande av assistansersättning samt att utflödet under perioden fram till slutet av 2017 steg. Från och med våren 2018 har minskningen av antalet mottagare varit svagare. Det är en effekt av färre indrag, då rätten till assistans inte längre omprövas regelbundet genom tvåårsomprövningar.⁹ Enligt en socialförsäkringsrapport¹⁰ om assistansersättningens in- och utflöden förklaras det minskade inflödet av att antalet ansökningar har minskat, samtidigt som andelen av de sökande som beviljats assistansersättning har blivit lägre. Andelen avslag har ökat kontinuerligt sedan 2001 och efter en dom i Högsta förvaltningsdomstolen år 2015, som

⁹ Försäkringskassan ska dock fortsätta att ompröva rätten till assistansersättning i de fall denna rätt har minskat i omfattning på grund av väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade.

¹⁰ Försäkringskassan. *Assistansersättning - inflöde, utflöde och konsekvenser av förändrad rättspraxis*. Socialförsäkringsrapport (2017:14).

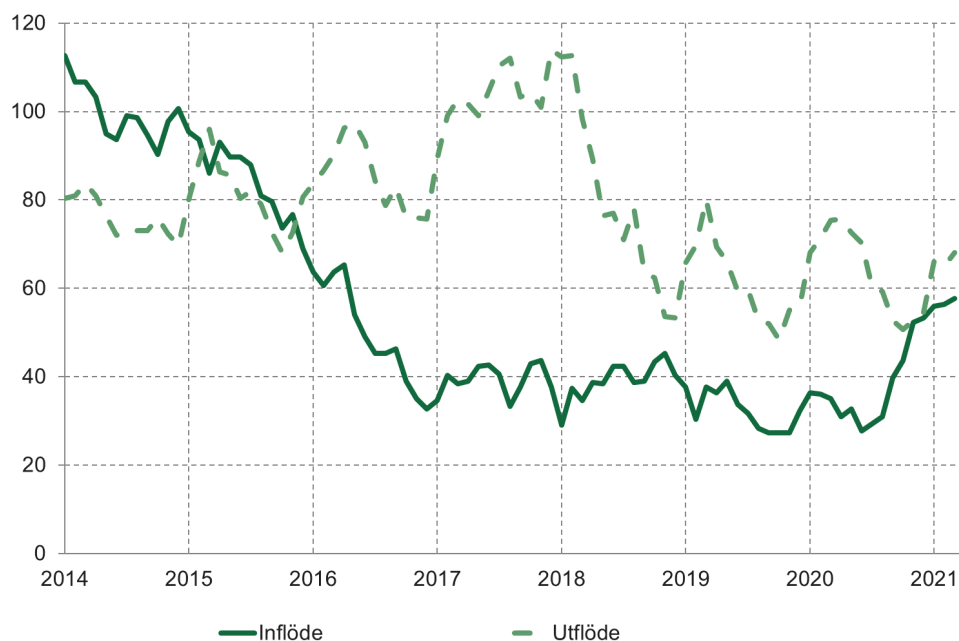
gällde det grundläggande hjälpbehovet annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper, har andelen avslag ökat ytterligare.

Socialförsäkringsrapporten belyser även orsaker till det ökade utflödet över tid. En bidragande faktor är att andelen äldre i ersättningen har ökat och därmed även andelen som avlider. En ytterligare faktor är att indragen under 2017 ökade för att därefter tydligt minska. Andelen mottagare som fick ersättningen indragen ökade inom samtliga personkretsar, men ökningen var störst inom personkrets 1. Studien visar att den vanligaste orsaken till indrag var att Försäkringskassan ändrat bedömningen av den försäkrades grundläggande behov.

Som tidigare nämnts har antalet mottagare av assistansersättning minskat sedan hösten 2015. Dock ser denna utveckling ut att tillfälligtvis ha stannat av. Under de senaste månaderna har in- och utflödet varit ungefär lika stora vilket syns i diagrammet nedan. Där illustreras in- respektive utflöde i ersättningen som ett glidande 3-månadersmedelvärde.

Inflöde och utflöde

Glidande 3-månadersmedelvärden

Den kraftiga ökningen av inflödet som började under hösten är troligen en effekt på den lagändring som infördes den första juli 2020. Den ändringen innebär att alla hjälpmoment med andning och sondmatning ska räknas som

grundläggande behov.^{11 12} Försäkringskassan har tidigare gjort bedömningen att 120 personer extra skulle komma in i assistansersättningen och att de i sin tur skulle bli beviljade 720 timmar i månaden i genomsnitt.¹³ Uppskattningen sågs dock som högst osäker och prognosen skulle med stor sannolikhet justeras i takt med att regeländringen fick effekt. De höga utfallen indikerar att det i slutändan kan komma att bli fler personer. Men utfallen de senaste månaderna indikerar också att det genomsnittliga antalet timmar som beviljas ser ut att ligga på en betydligt lägre nivå. Ansökningarna om rätt till assistans har legat på en hög nivå under alla månader sedan mitten av 2020. Troligen kommer det uppdämda behov av att ansöka efter reformen snart vara uttömt och ansökningarna sjunka till en lägre nivå. Då handläggningstiden är omkring fem månader så antas inflödet ligga högre än normalt under större delen av 2021. Därefter väntas inflödet återgå till en jämn, lägre nivå resterande år.

Utflödet har varit högre än väntat i föregående prognos men det beror på naturlig säsongsvariation och verkar inte påverkats av coronapandemin. Till största del utgörs utflödet av personer som avlider och väntas därför utvecklas stabilt. Dock har säsongsvariationen i utflödet, drivet av högre dödstal under vintern, har tidigare underskattats. Denna prognos tar nu större hänsyn till säsongsvariationen, men den totala nivån på utflödet är dock närmast oförändrad. Med antagandet om ett större inflöde än vanligt väntas antalet mottagare även i år minska betydligt långsammare än de senaste åren. När inflödet sedan återgår till en lägre nivå från 2022 kommer antalet mottagare återigen att minska i en snabbare takt.

¹¹ Proposition 2019/20:92. Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning sid. 38. Socialdepartementet.

¹² Andning infördes första november 2019 som ett grundläggande behov. Proposition 2018/19:145. Personlig assistans för hjälp med andning. Socialdepartementet. Sondmatning ingick sedan tidigare i det grundläggande behovet måltider.

¹³ Försäkringskassan. Utgiftsprognos för budgetåren 2020–2023 (2020-05-04, dnr 269–2020).

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	24 376 382	24 883 222	24 932 792	25 009 458
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+111 130	+309 763	+454 230	+600 412
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	24 487 512	25 192 985	25 387 022	25 609 870
Differens i 1000-tal kronor	+111 130	+309 763	+454 230	+600 412
Differens i procent	+0,5	+1,2	+1,8	+2,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Både in- och utflödet av mottagare har de senaste månaderna varit högre än vad som prognostiserades i februari. Inflödet har reviderats upp. Utflödet har totalt sett knappt ändrats utan prognosen har nu ett tydligare säsongsmönster. Men förändringen av utflödesprognosen ger en liten sänkning av utbetalningarna, då flera mottagare väntas flöda ut tidigt på året. Sammantaget är effekten av en höjd prognos för inflödet dominerande och utvecklingen av antalet mottagare justeras upp något. Detta leder till att antalet mottagare nu antas minska i en lite långsammare takt, vilket har en höjande effekt på utgifterna.

De senaste utfallen visar att timutvecklingen blev högre än vad som prognostiserades i februari. Därmed väntas antalet assistanstimmar öka i en något snabbare takt än i föregående prognos, vilket har en höjande effekt på utgifterna.

Sammantaget har ovannämnda prognosjusteringar en höjande effekt på utgifterna, som justeras upp med mellan 0,5 till 2,4 procent under prognosperioden.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	42 356 430	40 905 651	37 765 757	37 609 404	39 217 642
Därav					
1:1.21 Sjukpenning	36 940 885	36 051 418	33 022 477	33 600 799	34 294 569
1:1.19 Rehabiliteringspenning	668 931	676 167	687 875	694 229	702 831
1:1.20 Arbetshjälpmedel m.m.	130 285	128 100	130 100	132 100	134 100
1:1.15 Närståendepenning	164 317	163 311	180 965	183 298	187 511
1:1.8 Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	177 521	185 695	187 900	192 143	196 060
1:1.5 Boendetillägg	224 491	239 960	246 974	254 758	261 820
1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	4 034 000	3 410 000	3 247 284	2 477 418	3 357 615
1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	0	32 000	45 019	58 273	67 853
1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	16 000	19 000	17 163	16 386	15 283

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:1.21 Sjukpenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-506 255	0	-585 418	-195 895	0
Anslag ³	43 913 000	35 466 000	33 412 000	33 936 000	34 652 000
Tilldelade medel	43 406 745	35 466 000	32 826 582	33 740 105	34 652 000
Utfall/Prognos	36 940 885	36 051 418	33 022 477	33 600 799	34 294 569
Avvikelse från anslag	6 972 115	-585 418	389 523	335 201	357 431
Avvikelse från tilldelade medel	6 465 860	-585 418	-195 895	139 306	357 431
Högsta anslagskredit	1 633 500	1 657 550	1 670 600	1 696 800	1 732 600
Tillgängliga medel	45 040 245	37 123 550	34 497 182	35 436 905	36 384 600
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 36,1 miljarder kronor, vilket är 585 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Syftet med sjukpenning är att ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. För att få ersättning krävs att sjukdomen sätter ner arbetsförmågan med minst en fjärdedel. Sjukpenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Sjukpenning på normalnivå kan i normalfallet betalas ut i maximalt 364 dagar under en period på 450 dagar. Efter det kan sjukpenning på fortsättningsnivå betalas ut.

Till en försäkrad som är arbetslös betalas hel sjuk- och rehabiliteringspenning ut med högst 543 kronor per dag.

Under coronapandemin har också tillfälliga regler införts som innebär att en person kan få ersättning för sin karens samt att personer som befinner sig i vissa särskilda riskgrupper för covid-19 och inte kan arbeta hemifrån kan få så kallad viss förebyggande sjukpenning. Från och med 11 mars till och med 31 maj var ersättningen för karensavdraget 700 kronor för anställda och 804 för egenföretagare. Från den 1 juni till och med den 31 december var ersättningen 804 kronor för båda grupperna, den 1 januari höjdes ersättningen till 810 kronor.

Analys

Utgifterna för sjukpenning blev under helåret 2020 knappt 37 miljarder kronor. Det är en ökning med cirka 4 miljarder kronor jämfört med 2019 vilket helt kan förklaras av coronapandemin. Ökningen har fortsatt under första kvartalet 2021, där utgifterna blev cirka 1,3 miljarder kronor (16 procent) högre än motsvarande kvartal 2020. Ökningen under det första kvartalet beror dock helt på de tillfälliga regeländringar som införts: *ersättning för karens samt viss förebyggande sjukpenning till riskgrupper.*

De underliggande utgifterna, netto regeländringar, var i princip oförändrade under det första kvartalet.

Utöver regeländringarna har coronapandemin medfört en ökad sjukfrånvaro, både direkt genom insjuknande i covid-19 och indirekt genom uppmaningar att stanna hemma vid symptom. Generellt har dock den andra/tredje vågen av virusutbrottet inneburit en klart mindre påverkan på sjukfrånvaron än den första vågen under våren 2020, trots uppskattningar om ungefär lika omfattande (eller högre) samhällsspridning. Detta, i kombination med ökande vaccination samt att övrig sjukfrånvaro minskat något under virusutbrottet, beräknas att medföra en lägre pandemirelaterad utgiftsökning för helåret 2021 än 2020. Samtidigt prognostiseras sjukfallens varaktighet öka under 2021 på grund av nyligen införda regeländringar¹⁴ vid bedömning av arbetsförmåga efter 180 dagars sjukfrånvaro, vilket får en höjande påverkan på utgiften. Sammantaget innebär detta en endast svag minskning i utgifter under 2021 jämfört med 2020. Från och med 2022 beräknas inte längre pandemin medföra ökad sjukfrånvaro vilket innebär att utgifterna minskar betydligt och återgår till ungefär 2019 års nivå. Därefter beräknas utgifterna utvecklas stabilt under prognosperioden, med en svag årlig ökningstakt.

Sjukpenningutgifternas storlek bestäms i huvudsak av hur många som är sjukskrivna, vilket i sin tur beror på hur många sjukfall som påbörjas samt hur långa de blir. Dessa faktorer beskrivs mer utförligt nedan. Under rubriken Covid-19 i slutet av analysavsnittet återfinns även en redogörelse för hur pandemin påverkat sjukfrånvaron hittills.

Startade sjukfall

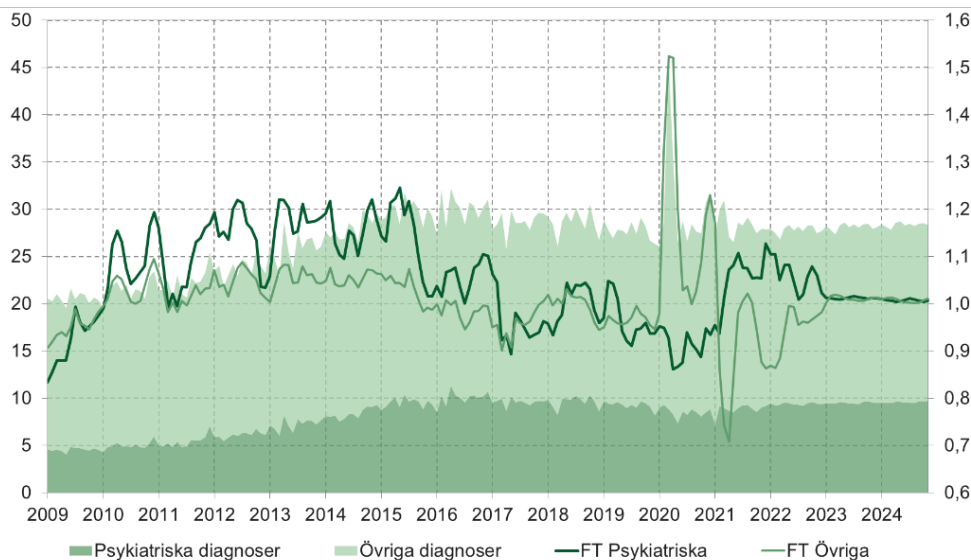
Antalet startade sjukfall¹⁵ har historiskt varierat kraftigt. Under åren 2010–2015 ökade de tydligt, men sedan hösten 2015 har nivån stabiliserats på omkring 350 000 startade sjukfall helårsvis. Sedan 2019 och fram till pandemiutbrottet var trenden svagt minskande, men under våren 2020 ökade det samlade inflödet markant. Detta på grund av en ökning av sjukfall relaterade till covid-19. Den fallande trenden i startade sjukfall med psykiatrisk diagnos förstärktes snarare något under coronapandemin, se diagram nedan.

¹⁴ [Regeringen, Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen, prop. 2020/21:78](#)

¹⁵ Med startade sjukfall, eller inflöde, avses i rapporten beviljade ansökningar om sjukpenning där sjukfallslängden blir minst 30 dagar.

Startade sjukfall

Sjukfall med psykiatriska respektive övriga diagnoser. Säsongsrensade månadsdata i tusental personer (vänster) och årlig förändringstakt (FT) (höger). Utfall t.o.m. november 2020, skattning med hjälp av ansökningar första kvartalet 2021 och därefter prognosvärden.

Coronapandemin har inneburit en tydlig ökning av det totala antalet startade sjukfall, men som framgår ovan är ökningen i sjukfallen som blir minst 30 dagar långa ganska modest, undantaget den första pandemivågen under våren 2020. Vidare har ökningen inom *övriga diagnoser* varit begränsad till diagnoskapitel som kan kopplas direkt eller indirekt till covid-19, medan andra stora diagnoskapitel som till exempel *rörelseorganens sjukdomar* (kapitel M i icd-10) minskat något under pandemin. Även startade sjukfall inom psykiatriska diagnoser har varit på en något lägre nivå under pandemiutbrottet. Den underliggande sjukfrånvaron (det vill säga sjukfrånvaro ej orsakad av covid-19) beräknas fortsätta på en något lägre nivå fram till hösten 2021, för att därefter skrivas fram med ökningstakten för antalet sysselsatta.

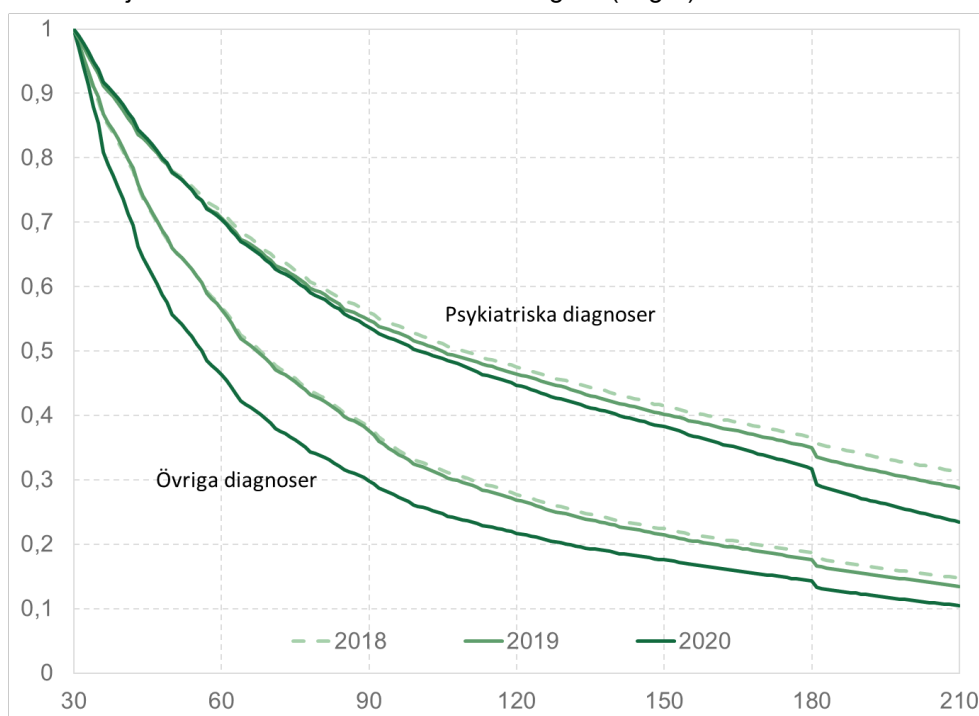
Ovan visas som sagt inflödet av sjukfall som blir minst 30 dagar, som visar på en begränsad påverkan av pandemin, första vågen undantaget. Bilden blir dock en annan om man tittar på inkomna ansökningar om sjukpenning, utan villkoret att de ska bli beviljade och minst 30 dagar långa. Dessa har ökat betydligt under pandemin, dock även här klart mindre under andra/tredje vågen än den första. Ökningen i antalet ansökningar har genererat fler startade sjukfall, men de blir överlag korta, de flesta kortare än 30 dagar. Under rubriken covid-19 i slutet av analysavsnittet finns mer information om hur pandemin påverkat användandet av sjukpenning.

Sjukfallens varaktighet

Även sjukfallens varaktighet har varierat kraftigt över tid.¹⁶ Under 2020 minskade varaktigheten signifikant jämfört med de två föregående åren. För sjukfall med psykiatriska diagnoser är detta framför allt tydligt i anslutning till rehabiliteringskedjans bedömning av arbetsförmåga efter 180 dagars sjukfrånvaro, se diagram nedan. För sjukfall med övriga diagnoser beror minskningen i huvudsak på att pandemin ändrat sammansättningen i inflödet. Det har startats många sjukfall som generellt blir korta, något som beskrevs mer ingående i den prognos Försäkringskassan lämnade i februari 2021.¹⁷

Varaktighet för sjukfall upp till 210 dagars fallängd

Andelen sjukfall som kvarstår efter olika fallängder (dagar)

Anm: Startade sjukfall under andra kvartalet som blev minst 30 dagar långa för respektive år.

Varaktigheten beräknas dock att öka under 2021. Det beror på att regeringen införde ett tillfälligt stopp för prövningar av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete mellan dag 181 och 365 i rehabiliteringskedjan, från den 21 december 2020 till och med 14 mars 2021. Därefter har ett nytt undantag från bedömningen införts, vilket ersätter det tidigare undantaget,

¹⁶ [Försäkringskassan, Utgiftsprognos för budgetåren 2019–2022 \(2019-02-15, dnr 123–2019\)](#)

¹⁷ [Försäkringskassan, Utgiftsprognos för budgetåren 2020–2024 \(2020-10-23, dnr 269–2020\)](#)

särskilda skäl.¹⁸ Det nya undantaget innebär att fler personer kommer kunna undantas från prövningen mot normalt förekommande arbete mellan dag 181 och 365, vilket innebär att färre sjukfall beräknas avslutas.

Då sjukfallsstatistiken rapporteras med viss eftersläpning kan vi ännu inte se exakta effekter av dessa regeländringar. I prognosen räknar vi med en tillfällig markant höjning av kvarstående sannolikheter, ungefär till 2014 års nivå, under stoppet. Detta för att 2014 gjordes få prövningar av arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete. Från och med april 2021 räknar vi med att kvarstående sannolikheterna återgår till ungefär samma nivå som under 2019. Osäkerheten kring dessa båda antaganden är dock mycket stor och större revideringar under kommande prognosomgångar kan inte uteslutas.

Regeringen har även nyligen lagt fram proposition 2020/21:171 som innebär att prövningen vid dag 181 förändras ytterligare från och med 1 september 2022. Detta genom att den försäkrade istället för att bedömas mot ett *normalt förekommande arbete* ska bedömas mot ett *förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden*.¹⁹ Regeringen beräknar att förslaget, som i stora drag föreslås även i utredningen ”En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering”²⁰, inte innebär ökade försäkringsutgifter. Försäkringskassan påpekade dock i sitt remissvar på utredningen att förslaget sannolikt kommer medföra att försäkringsutgifterna ökar.²¹ På grund av att propositionen nyligen publicerades beaktas den inte i föreliggande prognos, men vi avser att återkomma med bedömningar vid kommande prognostillfällen.

Sannolikheten att ett sjukfall passerar 180 dagar har varierat kraftigt över tid. Nedan visas andelen sjukfall som passerar 180 dagars sjukskrivning, givet att de blivit 178 dagar långa. Då prövningen av arbetsförmåga inte alltid hinner göras i tid visas även andelen sjukfall som passerar 200 dagars sjukskrivning. Som referens visas även andelen som passerar 170 dagar, givet att de blivit 168 dagar. Denna andel är väldigt stabil över tid, se diagram nedan.

¹⁸ [Regeringen, Prop. 2020/21:78, Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen](#)

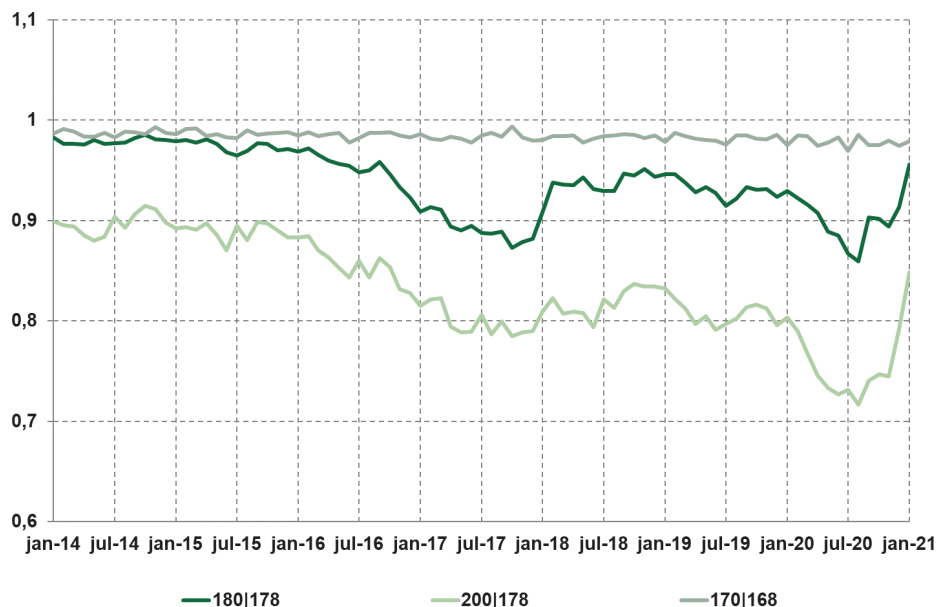
¹⁹ [Regeringen, Prop. 2020/21:171, Angiven yrkesgrupp – åtgärder för en begriplig sjukförsäkring](#)

²⁰ [En sjukförsäkring anpassad efter individen \(SOU 2020:26\)](#)

²¹ [Försäkringskassan Remissyttrande, en-begriplig-och-trygg-sjukforsakring-med-plats-for-rehabilitering-remissvar-dnr-003715-2020](#)

Betingad sannolikhet att passera olika fallängder över tid

Månadsdata från januari 2014 till januari 2021, där januari 2021 är preliminärt utfall

Anm: Sjukfall startade av sysselsatta personer. Arbetslösa prövas mot hela arbetsmarknaden från dag 1.

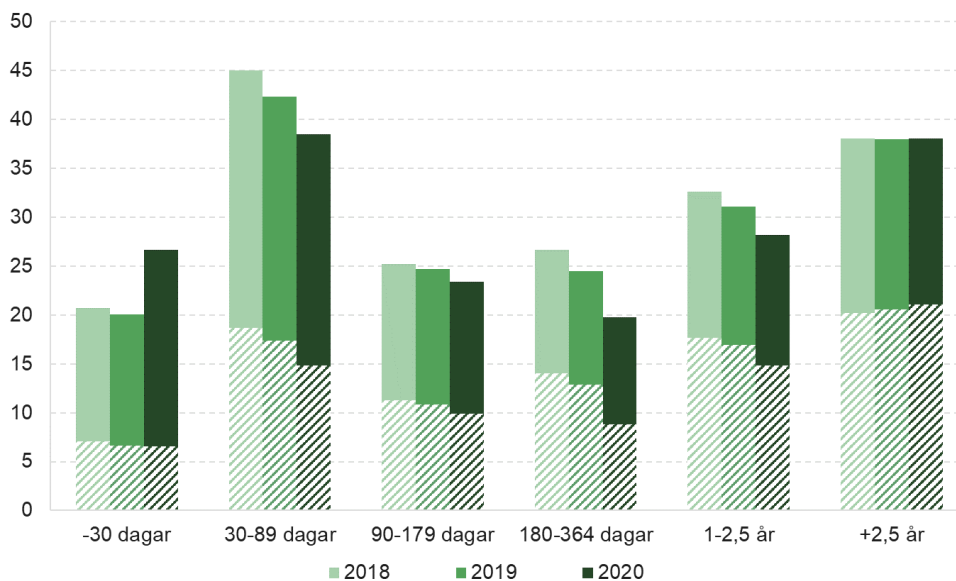
Som framgår har sannolikheten varierat kraftigt över tid, med tydliga minskningar 2016–2017 och 2020, vilket sammanfaller med insatser hos Försäkringskassan att stärka handläggningen. Inledningsvis under andra halvåret 2020 ökade andelen sjukfall som passerar 180 respektive 200 dagar något, vilket möjligen kan förklaras av att det under pandemin startades färre sjukfall inom diagnoskapitel som ofta blir långa (till exempel psykiatriska), och att de som ändå startades kanske hade relativt lägre arbetsförmåga. En annan möjlig förklaring skulle kunna vara att sjukfall med långtidssjuka i covid-19 eventuellt avslutades i mindre omfattning. Mot slutet av 2020 och inledningsvis 2021 syns sedan en kraftig ökning av andelarna, vilket är en effekt av stoppet av prövningar.

Pågående sjukfall

I diagrammet nedan visas antal pågående sjukfall i november månad 2018–2020. I sjukfall upp till 30 dagar syns en markant ökning 2020 jämfört mot 2019. Det beror på att den andra vågen av coronapandemin innebar att många (korta) sjukfall startades. I de längre falllängderna har däremot antalet pågående sjukfall minskat tydligt, vilket beror dels på att de extra sjukfall som startats under pandemin blir korta och att det startats färre sjukfall inom diagnoskapitel som generellt blir längre. I fallängdskategorin 180–364 dagar beror minskningen främst på att fler sjukfall avslutats omkring dag 180, som beskrivits ovan.

Pågående sjukfall per fallängd i november respektive år

Tusental, psykiatriska diagnoser streckade

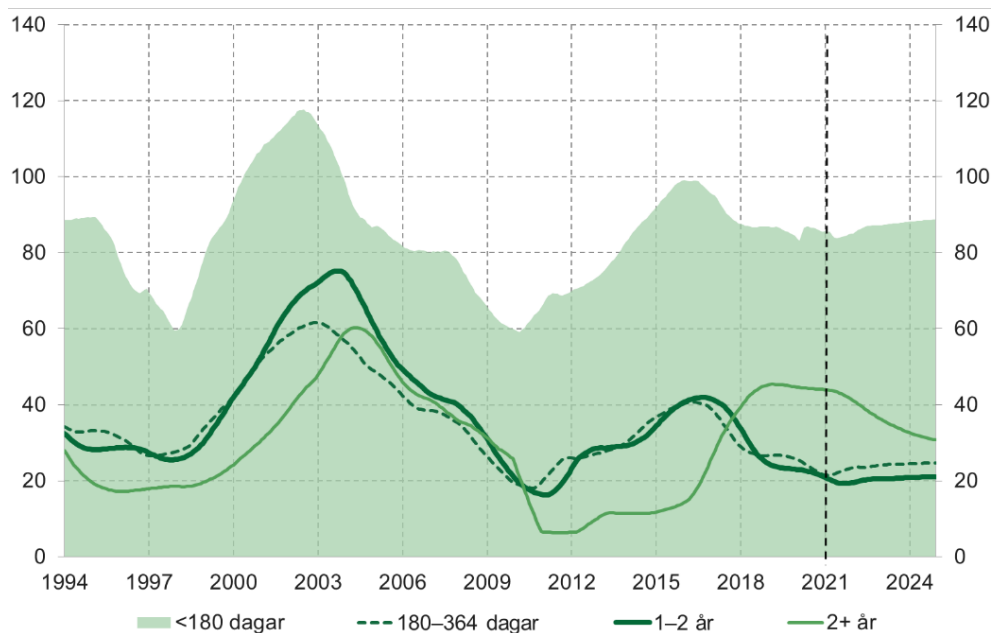
Totalt har andelen pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser sjunkit från omkring 47 procent till 44 procent mellan november 2019 och 2020. I de kortare fallängdskategorierna har andelen minskat då inflödet med övriga diagnoser har ökat under pandemin. Samtidigt var det vanligare att psykiatriska diagnoser avslutades vid bedömningen mot normalt förekommande arbete vid dag 180 under 2020, varför andelen minskar även i de kategorierna. Sjukfall med psykiatriska diagnoser blir generellt sett längre än sjukfall med övriga diagnoser, därför är andelen psykiatriska diagnoser högre i de längre fallängdskategorierna ovan.

Pandemin har som tidigare nämnts påverkat sjukfrånvaron på flera sätt. Antalet startade sjukfall inom psykiatriska diagnoser har minskat, medan antalet startade sjukfall inom övriga diagnoser har ökat betydligt. Antalet startade sjukfall inom psykiatriska diagnoser beräknas öka med omkring 3 procent under 2021 jämfört med 2020. Därefter beräknas de följa ökningstakten i antalet sysselsatta, vilket innebär en årlig ökning på 1–2 procent. Sjukfall inom övriga diagnoser beräknas minska i takt med att pandemin bedöms klinga av. I relativa termer prognostiseras en minskning om omkring 11 procent 2021 jämfört med 2020 och ytterligare 4 procent 2022. Därefter beräknas inflödet av dessa sjukfall öka i takt med antalet sysselsatta. Inflödet av sjukfall som startas av arbetslösa beräknas öka i en långsammare takt på omkring drygt 0,5 procent årligen.

Sammantaget medför utvecklingen av antalet startade sjukfall och deras varaktighet att antalet pågående sjukfall i fallängder upp till 2 år beräknas öka under hela prognosperioden. Sjukfall i fallängder som är längre än 2 år ökade kraftigt när den borte tidsgränsen togs bort 2016, men har nu börjat minska. Minskningen i de långa sjukfallen beror på att inflödet tidigare minskade, samt att fler sjukfall avslutats under det första sjukskrivningsåret, vilket begränsar antalet sjukfall som riskerar att bli långa.

Pågående sjukfall uppdelat efter sjukfallslängd

12-månaders glidande medelvärden i tusental

Detta innebär att det totala antalet pågående sjukfall beräknas minska svagt under prognosperioden, från cirka 180 000 i april 2021 till knappt 170 000 vid utgången av 2024. Även sjukpenningtalet förväntas minska något sett till hela prognosperioden, från dagens 9,2 nettodagar till 8,4 i december 2024.

Covid-19

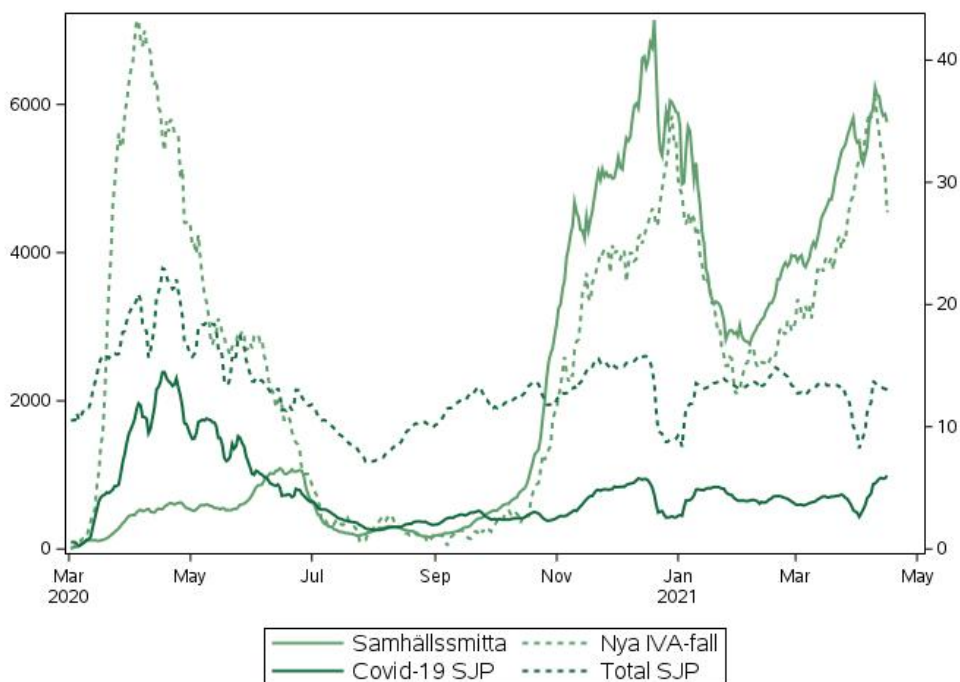
Hittills under coronapandemin har antalet smittade, och andra mått på smittspridning så som IVA-inläggningar, varierat kraftigt. Första halvåret gällde detta även antalet inkomna ansökningar om sjukpenning, vilka i genomsnitt inkommer cirka tre veckor efter dagen för insjuknande. Under den första vågen av pandemin så fanns en hög korrelation mellan antal inkomna ärenden och antalet förmodat smittade när antalet IVA-inläggningar används som indikator. Sedan dess har dock denna koppling försvagats. Även om nivån på ansökningar är hög när bekräftade fall är högt så finns inte följsamheten i uppgång och nedgång längre, utan antalet sjukpenningansökningar har legat på en relativt jämn men hög nivå sedan januari. Detta gäller både det totala antalet ansökningar såväl som dem som avser covid-19, direkt eller indirekt.

Då diagnoskoden för covid-19 infördes i ICD-10 en bit in i pandemin, samt att Sverige avstod från en strategi med extensiv testning inledningsvis, gör det svårt att avgöra exakt hur många som ansökt om sjukpenning för explicit covid-19. Förutom sjukskrivning med diagnoskod för covid-19 har vi under pandemin – och framför allt under smittopparna – sett en markant ökning även i andra diagnoskapitel inom ICD-10. Det gäller främst kapitel J (*andningsorganens sjukdomar*) men även kapitel A och B (*vissa*

infektionssjukdomar och parasitsjukdomar) samt R (övrigt)²². Vi har även sett en tydlig ökning i ansökningar där diagnosuppgift saknas. Att de ökat är naturligt eftersom kravet på läkarintyg tillfälligt har avskaffats för kortare sjukskrivningar under pandemin, i syfte att bland annat avlasta vården. Det är rimligt att anta att en stor del av ökningen inom dessa diagnoskapitel är covid-19 (alternativt befarad covid-19). I analysen nedan har ökningen i dessa, via en filtrering, hänförs till covid-19. Genom filtreringen skapas en uppfattning om hur många fall som kan hänföras till covid-19 baserat på antaganden och observationer om till exempel hur stor och lång den ”normala” volymen varit. Figuren nedan visar sambandet mellan smittspridning och ansökningar om sjukpenning, där metoden beskriven ovan använts för att filtrera ut de ärenden som kan hänföras till covid-19.

Relationen mellan IVA-inläggningar, testat smittade av covid-19 och sjukpenningen

Antal ärenden/smittade på vänsteraxeln och antal IVA-inläggningar på högeraxeln. Samtliga värden är 7 dagars centrerade glidande medelvärden för att ta bort veckodagseffekter.

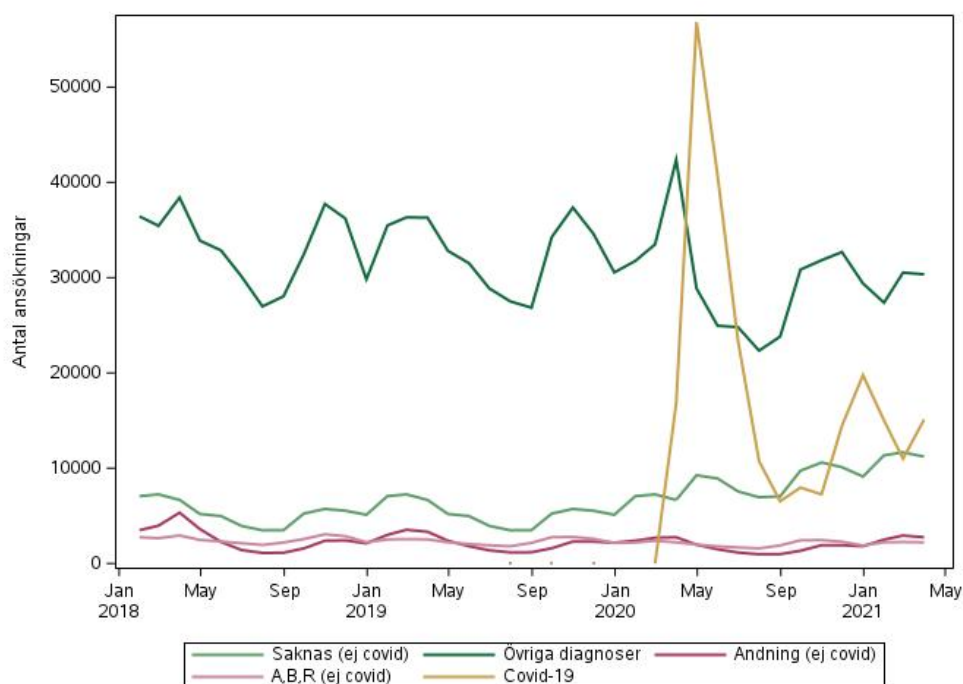
Totalt har cirka 835 000 ansökningar kommit in sedan första mars 2020 och av dem är ungefär en kvarts miljon relaterade till covid-19, vilket är en andel på cirka 30 procent. Notera att i volymen ingår även felaktiga ansökningar så antalet startade sjukfall är väsentligt lägre. Framförallt i början av pandemin hade en stor del av dem med covid-19 mer generella diagnoser som till exempel ”Andningsorganens sjukdomar” (diagnoskapitel J) vilket gör att det är svårt att vara helt säker på exakt hur många ansökningar och sjukfall som är explicit covid-19. Genom att filtrera

²² Kapitel R innehåller: Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboriefynd som ej klassificeras på annan plats

utfallsdata under pandemin så har dock covid-19 extraherats från de underliggande ansökningarna/sjukfallen i de aktuella diagnoserna, kapitel (J) och (A, B, R). I figuren nedan visas hur det filtrerade antalet ansökningar fördelar sig på de aktuella diagnoskapitlen.

Antal inkomna ansökningar om sjukpenning uppdelat på diagnoser

Antal inkomna ansökningar i tusental

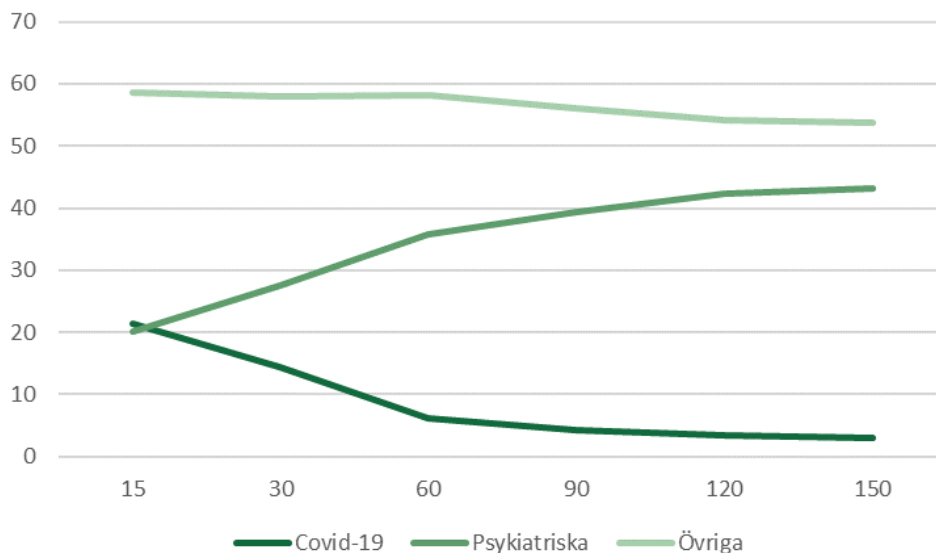
Enligt registerdata är majoriteten av covidfallen under mars och april 2020 i kapitel J och ”diagnos saknas”. Via filtreringen extraheras dessa och visas ovan som covid-19. Ärenden som saknar diagnosuppgift har ökat kraftigt under pandemin, särskilt under den första vågen av smittspridning. Detta leder till en substitutionseffekt från den verkliga diagnosen till att diagnos saknas. Figuren ovan visar hur de berörda kapitlen där det är tydligt att de som saknar läkarintyg, och inte är covid-19, under pandemin ökat och att övriga diagnoser minskat något. Minskningen i övriga diagnoskapitel beror sannolikt både på att mer hemarbete lett till färre skador/sjukdomar som leder till ansökan om sjukpenning, men även att de som vet att de sannolikt inte behöver vara sjukskrivna längre än 21 dagar inte uppsöker vården. Det är framförallt under de perioder när smittspridningen är extremt hög, mars – maj och november – december, som det är stort antal covid-19 patienter som får en mer generell diagnos i kapitlen A, B, R och J.

Antalet faktiskt startade sjukfall som är 15 dagar eller längre i motsvarande period som i figuren ovan är 610 000 och av dem kan 130 000 hänföras covid-19. Andelen startade sjukfall som beror på covid-19 är drygt 20 procent och väsentligt lägre än andelen ansökningar på grund av covid-19. En förklaring till den större andelen i ansökningar är till exempel att många sökte ersättning för karens i sjukpenningen innan denna förmån fanns, den beslutades i mitten av mars men inte gick att söka förrän i början på april.

Andelen covid-19 fall går också ner desto längre sjukfallen blir, vilket visas i figuren nedan.

Andelen startade sjukfall givet sjukfallslängd uppdelat på covid-10, psykiatriska och övriga diagnoser

Andel startade sjukfall i procent

För de kortaste sjukfallslängderna är mer än en femtedel covid-19 fall, baserat på filtrerade data. Men redan vid en falllängd på fyra månader är andelen nere på endast tre procent av sjukfallen med samma falllängd. Det gör att trots att ett mycket stort antal sjukfall startats på grund av covid-19 så är inte utgiftsökningen så stor som den skulle varit om samma ökning av startade sjukfall skett med den förväntade sjukfallslängden som gällde före pandemin.

Utgiften för de sjukfall som skapats på grund av covid-19, inkluderat även dem som stannat hemma från jobbet för att de är rädda för att de har covid-19 men kanske bara hade symptom på allergi eller förkylning, är svårt att uppskatta. Men för dem som fått diagnosen covid-19, startade under perioden februari 2020 till och med december 2020, summerar den utbetalda summan till 619 miljoner kronor. Det motsvarar endast 3,6 procent av totala summan som betalats ut under perioden. Andelen sjukfall som startats med covid-19 diagnos relativt det totala antalet startade sjukfall är cirka 5 procent och visar att renodlade covid-19 diagnoser genererar lägre utgift per startat sjukfall än genomsnittet.

Vid filtreringen för att få fram antalet covid-19 fall så får vi även ut förändringarna i sjukfallens längd. Genom att kombinera förändring i längd och antal kan vi beräkna utgiften för covid-19 fallen som inte har explicit covid-19 diagnos. För diagnoskapitlen A, B och R är den extra volymen av sjukfall 2020 relativt tidigare år förknippad med kortare sjukskrivningar än tidigare år. Vi bedömer att cirka 300 miljoner kronor av de totalt utbetalade 837 miljonerna inom de kapitlen hör till covid-19. Andningsorganens

sjukdomar, kapitel J, har normalt en något kortare förväntad sjukskrivningstid än under coronapandemin. Det betyder att covidrelaterade sjukskrivningar med diagnoskod från kapitel J står för huvuddelen av den utbetalade ersättningen. Knappt 670 miljoner av den totala utgiften på 910 miljoner för sjukfall startade mars till och med december 2020 beräknas höra till covid-19. För dem som saknar diagnos, det vill säga ansökt utan läkarintyg, är förväntad sjukskrivningstid väsentligt längre under pandemin. De har dessutom ökat väldigt kraftigt i antal. En viss del de ”extra” sjukfallen kommer ifrån en substitutionseffekt, har man en kort förväntad sjukskrivning så kan man lika gärna sjukskriva sig utan läkarintyg istället för att uppsöka vårdcentral. Av de totalt 675 miljoner som betalats ut för sjukfall som saknar diagnosuppgift och startats mars till och med december 2020 så beräknas covid-19 stå för cirka 485 miljoner kronor. Totalt har alltså covid-19 relaterade sjukskrivningar, startade mars till och med december 2020, genererat utgifter på knappt 2,1 miljarder till och med februari 2021.

Tillfälliga ersättningar under pandemin

Regeringen har beslutat att de tillfälliga ersättningarna ”ersättning för karens” och ”ersättning för vissa riskgrupper” kommer förlängas till och med sista juni 2021. Regeringen aviserar samtidigt att de avser att förlänga dessa fram till dess att vaccinationsmålet är uppfyllt.²³ Vi bedömer att det är stor sannolikhet att ersättningarna kommer förlängas ytterligare. Prognosen bygger därför på att ersättning för karens förlängs till och med sista september och att retroaktiva ansökningar pågår till och med november 2021. För riskgrupper antas att vaccinerade inte kvarstår i ersättningen efter att de vaccinerats. Precis som för sjukpenningen så är inte kopplingen mellan antalet ansökningar om ersättning för karens särskilt stark, den bilden tycks även finnas i antal startade sjuklöneperioder som endast är 10 procent högre kvartal 4 2020 relativt kvartal 4 2019.²⁴ Om förhållandet med en andel på cirka 0,6 ansökningar om ersättning för karens per startad sjuklöneperiod så skulle kvartal ett 2021 vara 10 procent lägre än första kvartalet 2019 trots den höga smittspridningen.

²³ [Regeringen, Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset](#)

²⁴ Konjunkturstatistik över sjuklöner, bortfall och övertäckning fjärde kvartalet 2020 (SCB).

Utfall och prognos, tillfälliga ersättningar under coronapandemin

Månad	Ersättning för karensl		Ersättning för vissa riskgrupper
	Utgift (prognos kursiv)	Andel till egenföretag	Utgift (prognos kursiv)
jan-21	338 807 232	14,99 %	27 393 852
feb-21	346 545 943	14,86 %	78 361 243
mar-21	429 971 065	14,02 %	61 234 282
apr-21	355 507 937		65 000 000
maj-21	341 848 196		40 000 000
jun-21	309 799 525		30 000 000
jul-21	168 742 914		30 000 000
aug-21	168 835 077		20 000 000
sep-21	272 000 021		20 000 000
okt-21	230 011 912		5 000 000
nov-21	102 969 017		-
Totalt	3 065 038 839		376 989 377

Prognoserna är enligt tabellen ovan och utgiften beräknas bli drygt tre miljarder för ersättning för karensl och knappt 400 miljoner för riskgrupper under 2021.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	34 975 282	33 387 472	34 220 257	34 691 082
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+3 115	+3 978	+8 416	+30 305
Volym- och strukturförändringar	-589 117	-368 973	-354 580	-426 818
Regelförändringar	+1 662 138	-	-273 294	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	36 051 418	33 022 477	33 600 799	34 294 569
Differens i 1000-tal kronor	+1 076 136	-364 995	-619 458	-396 513
Differens i procent	+3,1	-1,1	-1,8	-1,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för timlönernas utveckling, vilket höjer prognosen för sjukpenning.

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos överskattade utvecklingen för det första kvartalet med cirka 100 miljoner kronor (1 procent), detta i huvudsak på grund av att inflödet överskattades. Det underliggande inflödet – det vill säga diagnoser som inte kan kopplas till covid-19 – har minskat något under pandemin. Vid föregående prognostillfälle beräknade vi en snabbare återgång till normala

nivåer än vad som verkar bli fallet. Prognosen för inflödet sänks även på längre sikt då Konjunkturinstitutet reviderat ner tillväxttakten för antalet sysselsatta. Prognosen för sjukfallens varaktighet lämnas i princip oförändrad mot föregående prognos – men vi vill betona att det råder betydande osäkerhet kring varaktighetens utveckling på grund av nyligen införda och kommande regeländringar.

Regelförändringar

Prognosen höjs för innevarande år på grund av att de tillfälliga ersättningarna för karens och viss förebyggande sjukpenning till riskgrupper har förlängts (och förväntas förlängas ytterligare) sedan föregående prognostillfälle. Prognosen sänks för 2023 på grund av att vi vid föregående prognostillfälle felaktigt beräknade full effekt för den höjda åldern för garantipension, istället för en halvårseffekt.

1:1.19 Rehabiliteringspenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	677 000	677 000	696 000	703 000	711 000
Tilldelade medel	677 000	677 000	696 000	703 000	711 000
Utfall/Prognos	668 931	676 167	687 875	694 229	702 831
Avvikelse från anslag	8 069	833	8 125	8 771	8 169
Avvikelse från tilldelade medel	8 069	833	8 125	8 771	8 169
Högsta anslagskredit	33 850	33 850	34 800	35 150	35 550
Tillgängliga medel	710 850	710 850	730 800	738 150	746 550
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 676 miljoner kronor, vilket är 800 000 kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Den som har nedsatt arbetsförmåga med minst en fjärdedel på grund av sjukdom och som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan få rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall. Rehabiliteringspenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Rehabiliteringspenningen är begränsad till ett visst antal dagar med olika nivåer av ersättningen på samma sätt som sjukpenningen. Den som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan även få ett särskilt bidrag för vissa merkostnader som den försäkrade får till följd av rehabiliteringen, till exempel bidrag till resor till och från rehabiliteringen.

Analys

Utgifterna för rehabiliteringspenning har minskat under en längre tid. År 2017 minskade utgifterna med drygt 23 procent jämfört med 2016 och under

2018 och 2019 fortsatte utgifterna att minska med 19 respektive 12 procent i årstakt. Under 2020 blev utgifterna dock endast 3 procent lägre än 2019, och under första kvartalet 2021 ökade utgifterna marginellt jämfört med motsvarande kvartal 2020. Minskningen beräknas därför nu upphöra och utgifterna prognostiseras att utvecklas förhållandevis stabilt under prognosperioden. Detta då andelen av samtliga sjukfall (sjuk- och rehabiliteringspenning sammantaget) som ersätts med rehabiliteringspenning nu verkar ha stabiliserats efter den tidigare minskningen, se diagram nedan.

Rehabiliteringspenning andel uttagna nettodagar

Månadsdata. Procent av totalt antal nettodagar för både sjuk- och rehabiliteringspenning

Minskningen över tid i rehabiliteringspenningen förstärktes sannolikt av den förändrade tillämpningen av förmånen som infördes under hösten 2016.²⁵ Förändringen innebar att färre fick hel rehabiliteringspenning utan ersattes istället partiellt med sjukpenning. Andelen beräknas nu kvarstå på omkring 2019 års nivå under hela prognosperioden, undantaget 2020 då andelen periodvis blev lägre på grund av ökad sjukpenning orsakad av covid-19.

²⁵ En förtydligande tolkning av 31 kap. 8§ SFB innebär att rehabiliteringspenning enbart kan betalas ut i den omfattning som den arbetslivsinriktade åtgärden förhindrar arbete. Tidigare har den som deltagit i en arbetslivsinriktad åtgärd fått hel rehabiliteringspenning om hen haft helt nedsatt arbetsförmåga, oavsett om deltagandet varit på hel- eller deltid. Den försäkrade får nu bara rehabiliteringspenning för den tid som hen deltar i en åtgärd, medan resterande del av dagen ersätts med sjukpenning förutsatt att övriga förutsättningar är uppfyllda.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	691 477	695 478	701 440	711 091
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+65	+83	+175	+631
Volym- och strukturförändringar	-15 375	-7 686	-7 386	-8 891
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	676 167	687 875	694 229	702 831
Differens i 1000-tal kronor	-15 310	-7 603	-7 211	-8 260
Differens i procent	-2,2	-1,1	-1,0	-1,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Se sjukpenningavsnittet.

Volym- och strukturförändringar

Se sjukpenningavsnittet.

1:1.15 Närståendepenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	175 000	191 000	182 000	185 000	187 000
Tilldelade medel	175 000	191 000	182 000	185 000	187 000
Utfall/Prognos	164 317	163 311	180 965	183 298	187 511
Avvikelse från anslag	10 683	27 689	1 035	1 702	-511
Avvikelse från tilldelade medel	10 683	27 689	1 035	1 702	-511
Högsta anslagskredit	8 750	9 550	9 100	9 250	9 350
Tillgängliga medel	183 750	200 550	191 100	194 250	196 350
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 163 miljoner kronor, vilket är 28 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Närståendepenning betalas ut till en person som avstår från förvärvsarbete för att vårda en nära anhörig som är svårt sjuk. Antalet ersättningsdagar är, i de flesta fall, högst 100 dagar för varje person som vårdas. Närståendepenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Ersättningsnivån för närståendepenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Inkomsttaket vid beräkning av den försäkrades SGI höjdes från 7,5 till 8 prisbasbelopp den 1 juli 2018.

Analys

Utgifterna för närståendepenning uppgick till 164 miljoner kronor år 2020, vilket är en minskning med omkring 5 miljoner jämfört med 2019. Minskningen har fortsatt under det första kvartalet 2021, där utgifterna blev cirka 25 procent lägre än 2020. Minskningen beror sannolikt till stor del på att coronapandemin förhindrat användandet av närståendepenning på flera sätt, bland annat genom periodvisa besöksförbud på äldreboenden och allmänna rekommendationer om att inte träffa äldre närstående. I takt med fler vaccinerade samt avklingande pandemi beräknas utgifterna gradvis öka och helåret 2021 bedöms hamna i nivå med 2020. Därefter beräknas utgifterna stabilisera sig på drygt 180 miljoner kronor årligen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	168 880	180 729	183 149	187 084
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+1 132	+1 133	+1 512
Volym- och strukturförändringar	-5 569	-896	-984	-1 085
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	163 311	180 965	183 298	187 511
Differens i 1000-tal kronor	-5 569	+236	+149	+427
Differens i procent	-3,3	+0,1	+0,1	+0,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser. Överföring till/från andra anslagsposter

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognoserna för prisbasbelopp och timlöner, vilket höjer prognosen för närståendepenning.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen sänks för innevarande år då coronapandemin beräknas innebära en större påverkan på användandet av närståendepenning än vad som beräknades vid föregående prognostillfälle.

1:1.20 Arbetshjälpmedel m.m.

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	150 100	150 100	134 100	136 100	138 100
Tilldelade medel	150 100	150 100	134 100	136 100	138 100
Utfall/Prognos	130 285	128 100	130 100	132 100	134 100
Avvikelse från anslag	19 815	22 000	4 000	4 000	4 000
Avvikelse från tilldelade medel	19 815	22 000	4 000	4 000	4 000
Högsta anslagskredit	7 505	7 505	6 705	6 805	6 905
Tillgängliga medel	157 605	157 605	140 805	142 905	145 005
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 128 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Arbetsgivaren och den försäkrade kan vardera få bidrag till arbetshjälpmedel med högst 50 000 kronor. Bidrag till datorbaserade hjälpmedel får dock beviljas med högre belopp än 50 000 kronor. Om det finns synnerliga skäl, kan Försäkringskassan medge att bidrag till arbetshjälpmedel även i ett annat fall lämnas med ett högre belopp.

Merkostnader för arbetsresor kan beviljas när en försäkrad som är sjuk kan arbeta, men inte kan ta sig till och från arbetet på vanligt sätt. Försäkringskassan kan då istället för sjukpenning betala ut ersättning för de merutgifter som uppkommer på grund av att den försäkrade måste använda sig av ett dyrare färd sätt.

Analys

Utfallet under januari–mars blev 30 miljoner kronor. Det är 9 miljoner kronor mindre än motsvarande period förra året. En möjlig förklaring är att den är en effekt av coronapandemin. Det är fler som arbetar hemma på distans och det kanske därför inte finns samma behov av hjälpmedel. En annan förklaring kan vara att man på grund av pandemin avvaktar med att ansöka om hjälpmedel. En ytterligare förklaring kan vara att det inte ges bidrag till en viss typ av hörseltekniskt hjälpmedel (streamers) i lika stor utsträckning som tidigare. Vägledningen för bidrag till arbetshjälpmedel reviderades under våren 2020, vilket kan ha lett till fler avslag.

Handläggarna får utreda kring den dagliga livsföringen. Om behovet finns där är det inte Försäkringskassans ansvar att lämna bidrag. Försäkringskassan kan ge bidrag till behov på arbetsplatsen utöver den dagliga livsföringen.

Försäkringskassan utgår i prognosen från att kostnaderna för Försäkringsmedicinska utredningar förblir låga i enlighet med förbrukningen 2020. Detta förutsätter att regionerna sänder in fördjupade medicinska utredningar under anslag 10:1.6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen och att Försäkringskassan endast i undantagsfall köper medicinska utredningar och utlåtanden under anslaget Arbetshjälpmedel m.m. För 2021 bedömer Försäkringskassan att utgifterna för Bidrag till arbetshjälpmedel ökar till 80 miljoner kronor och sedan fortsätter öka till följd av den generella prisökningen och av en utveckling mot att man använder mer avancerade hjälpmedel. Utgifterna för posten Övrigt (inklusive arbetsresor) bedöms fortsätta minska under prognosperioden. Sammantaget bedöms utgifterna öka från 128 miljoner kronor 2021 till 134 miljoner kronor 2024.

Fördelning av utgifter 2021–2024

Tusental kronor

	2021	2022	2023	2024
FMU	100	100	100	100
Bidrag till arbetshjälpmedel	80 000	83 000	86 000	89 000
Övrigt	48 000	47 000	46 000	45 000
Totalt	128 100	130 100	132 100	134 100

Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	132 100	134 100	136 100	138 100
Överföring till/från andra anslagposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	128 100	130 100	132 100	134 100
Differens i 1000-tal kronor	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Differens i procent	-3,0	-3,0	-2,9	-2,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för Bidrag till arbetshjälpmedel, som lämnades i februari 2021, bedöms vara för hög och sänks därför med 2 miljoner kronor årligen. Även

prognosen för Övrigt bedöms vara för hög och har också sänkts med 2 miljoner kronor årligen.

1:1.5 Boendetillägg

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-8 589	0	0
Anslag ³	202 537	231 371	256 246	267 431	278 248
Tilldelade medel	202 537	231 371	247 657	267 431	278 248
Utfall/Prognos	224 491	239 960	246 974	254 758	261 820
Avvikelse från anslag	-21 954	-8 589	9 272	12 673	16 428
Avvikelse från tilldelade medel	-21 954	-8 589	683	12 673	16 428
Högsta anslagskredit	10 126	11 568	12 812	13 371	13 912
Tillgängliga medel	212 663	242 939	260 469	280 802	292 160
Överskridande av anslagskredit	11 828	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 240 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Boendetillägget är ett tillägg till sjukpenning, sjukpenning i särskilda fall, rehabiliteringspenning och rehabiliteringspenning i särskilda fall. Den som har rätt till bostadstillägg har inte rätt till boendetillägg.

Boendetillägget kan uppgå till högst 84 000 kronor per år till en ensamstående försäkrad och till högst 42 000 kronor per år till en försäkrad som är gift eller sambo. Till hushåll med ett barn, två barn respektive tre eller flera barn är beloppen 12 000, 18 000 respektive 24 000 kronor högre.

Analys

Utfallet för det första kvartalet 2021 blev cirka 60 miljoner kronor, en ökning med omkring 10 procent jämfört med det första kvartalet 2020. Ökningen beror på att fler personer fick boendetillägg, medan medelersättningen var relativt oförändrad. En stor del av dem som erhåller boendetillägg har *sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall* varför utgifterna följer förändringstakten i stocken av dessa. Många av de som beviljas sjukpenning i särskilda fall kommer ifrån aktivitetsersättningen som har haft en stabil utveckling varför ökningstakten i utgifterna för boendetillägg beräknas vara avtagande under prognosperioden.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	244 533	256 246	267 431	278 248
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-4 573	-9 272	-12 673	-16 428
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	239 960	246 974	254 758	261 820
Differens i 1000-tal kronor	-4 573	-9 272	-12 673	-16 428
Differens i procent	-1,9	-3,6	-4,7	-5,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos överskattade utvecklingen för det första kvartalet med drygt 1 miljon kronor (2 procent). Anledningen till prognosfelet var att medelersättningen överskattades. Medelersättningen har varit ökande historiskt men har nu stått stilla sedan 2019. Medelersättningens ökningstakt sänks därför för hela prognosperioden, vilket sänker prognosen för samtliga år.

1:1.8 Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-441	-3 622	0	-16	-2 282
Anslag ³	174 340	192 441	187 884	189 877	191 261
Tilldelade medel	173 899	188 819	187 884	189 861	188 979
Utfall/Prognos	177 521	185 695	187 900	192 143	196 060
Avvikelse från anslag	-3 181	6 746	-16	-2 266	-4 799
Avvikelse från tilldelade medel	-3 622	3 124	-16	-2 282	-7 081
Högsta anslagskredit	8 717	9 622	9 394	9 493	9 563
Tillgängliga medel	182 616	198 441	197 278	199 354	198 542
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 186 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 3 miljoner kronor lägre än tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Sjuk- eller rehabiliteringspenning i särskilda fall kan en försäkrad få som blivit av med sin aktivitetsersättning på grund av att hen fyllt 30 år eller fått tidsbegränsad sjukersättning maximal tid. Ett villkor är att hen inte har någon sjukpenninggrundande inkomst eller att den är mindre än 80 300 kronor per år.

Sjuk- och rehabiliteringspenning i särskilda fall uppgår till högst 160 kr per dag.

Analys

Utgifterna för Sjuk- eller rehabiliteringspenning i särskilda fall har under en lång tid varit ökande. Den senaste tiden har dock denna ökningstakt mattats av. Den minskande ökningstakten för utgifterna beror på att antalet personer som har ersättningen ökar i långsammare takt än tidigare år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	185 012	187 884	189 877	191 261
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+683	+16	+2 266	+4 799
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	185 695	187 900	192 143	196 060
Differens i 1000-tal kronor	+683	+16	+2 266	+4 799
Differens i procent	+0,4	0,0	+1,2	+2,5

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos underskattade utvecklingen för det första kvartalet med cirka 1 procent. Prognosen höjs därför något för innevarande år. Prognosen höjs även på längre sikt på grund av ett något högre förväntat inflöde till förmånen.

1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	42 610 678	40 741 339	39 249 451	39 044 773	39 211 649
Därav					
1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar	32 324 651	31 046 730	29 867 393	29 630 295	29 811 553
1:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar	5 060 089	4 998 609	4 914 739	4 975 382	5 043 555
1:2.7 Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättningar	29 938	0	0	0	0
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	5 196 000	4 696 000	4 467 319	4 439 096	4 356 541

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-78 779	-483 430	-781 311	-927 704	-1 100 999
Anslag ³	31 920 000	30 748 849	29 721 000	29 457 000	29 375 000
Tilldelade medel	31 841 221	30 267 651	28 939 689	28 529 296	28 274 001
Utfall/Prognos	32 324 651	31 046 730	29 867 393	29 630 295	29 811 553
Avvikelse från anslag	-404 651	-297 881	-146 393	-173 295	-436 553
Avvikelse från tilldelade medel	-483 430	-779 079	-927 704	-1 100 999	-1 537 552
Högsta anslagskredit	1 596 000	1 537 550	1 486 050	1 472 850	1 468 750
Tillgängliga medel	33 437 221	31 805 201	30 425 739	30 002 146	29 742 751
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	68 802

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 31 miljarder kronor, vilket är 298 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 781 miljoner kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Aktivitetsersättning kan beviljas försäkrade i åldrarna 19–29 år. Ersättningen är alltid tidsbegränsad och kan beviljas för maximalt tre år i taget. Aktivitetsersättningen kan beviljas till personer som under minst ett års tid har en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning. Ersättningen kan även beviljas till personer med förlängd skolgång, som på grund av en funktionsnedsättning inte har avslutat sin utbildning på grundskole- eller gymnasienivå.

Försäkrade i åldrarna 19–64 år som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning kan ha rätt till sjukersättning. Försäkrade med sjukersättning kan dels vara personer som har beslut enligt de regler som gällde före 1 juli 2008, dels vara personer som har beslut enligt det nya regelverket som gäller från och med 1 juli 2008. De som omfattas av det gamla regelverket har möjlighet att arbeta enligt reglerna för steglös avräkning. Personer som beviljas sjukersättning enligt det nya regelverket omfattas istället av regler för vilande sjukersättning.

Aktivitets- och sjukersättningar kan betalas ut i form av inkomstrelaterad ersättning och garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är 64,7 procent av den försäkrades antagandeinkomst, som är ett genomsnitt av inkomsten åren innan inträdet till aktivitets- eller sjukersättning. Garantiersättning kan den få som inte haft några eller låga förvärvsinkomster innan arbetsförmågan blev nedsatt. Hel garantinivå för den som är mellan 30 och 64 år motsvarar 2,53 gånger årets prisbasbelopp. För yngre varierar garantinivån mellan 2,23 och 2,48 prisbasbelopp och ökar med personens ålder. Såväl inkomstrelaterad ersättning som garantiersättning följer senare prisbasbeloppets utveckling. Aktivitets- och sjukersättning kan ges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Sjukersättning

Antalet personer med sjukersättning har successivt minskat sedan mitten av 2005 och förväntas fortsätta att minska under prognosperioden med undantag för 2023 då den övre åldersgränsen föreslås att höjas.

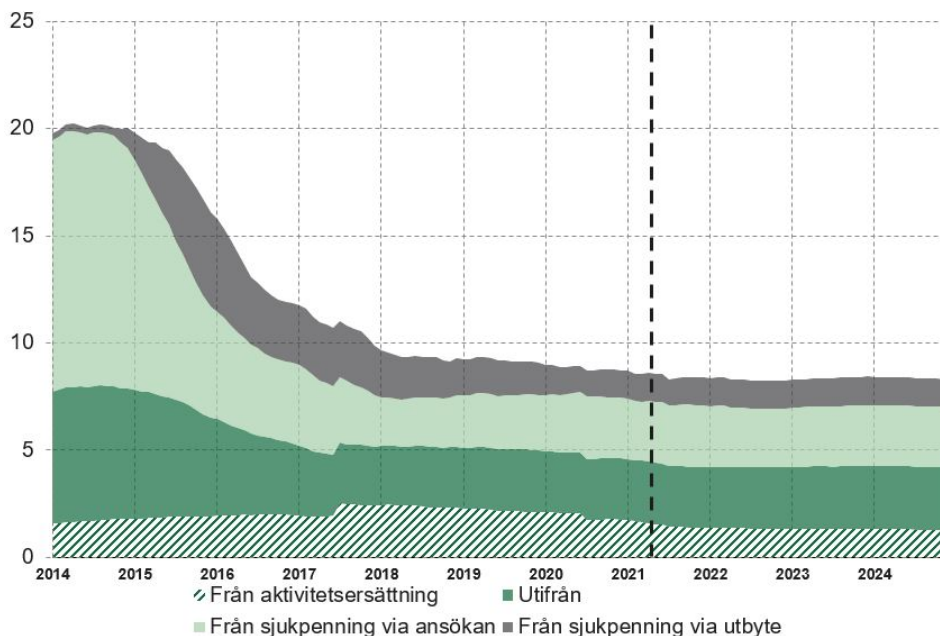
Regeländringens effekt beskrivs mer utförligt i nästa avsnitt. Under 2020 minskade antalet personer med sjukersättning med cirka 14 200 och uppgick i december 2020 till ungefär 235 000. I december 2021 förväntas antalet uppgå till 221 000 personer, för att sedan fortsätta minska till 202 500 i december 2024. Att antalet personer minskar under prognosperioden beror främst på att många som uppbär sjukersättning kommer att lämna förmånen till följd av att de uppnår högsta tillåtna ålder samt att den nuvarande, förhållandevis låga, nivån av nybeviljanden förväntas bestå prognosperioden ut.

Inflödet av nya personer med sjukersättning har varierat kraftigt det senaste decenniet. Från 2011, då cirka 12 000 personer beviljades sjukersättning, ökade antalet personer till cirka 20 000 under 2014. De senaste åren har inflödet minskat betydligt och under 2020 påbörjades omkring 8 700

sjukersättningar. Framöver förväntas antalet stabiliseras mellan ungefär 8000 - 8500 personer om året, se diagram nedan.

Inflöde till sjukersättningen

Rullande 12-månaderssummor, tusental

Anm. Inflödet delas upp i fyra kategorier. Inflöde från sjukpenning är ärenden där antingen Försäkringskassan initierar ett utbyte av sjukpenning till sjukersättning, eller där den försäkrade ansöker om sjukersättning under pågående period med sjukpenning. Inflöde utifrån innefattar ansökningar från personer som när de blir beviljade sjukersättning inte har sjukpenning eller aktivitetsersättning. Inflöde från aktivitetsersättning är personer som beviljas sjukersättning under pågående eller nyligen avslutad period av aktivitetsersättning.

En förklaring till de tre senaste årens minskning av inflödet till sjukersättning är att avslagsandelarna successivt har ökat. Det beror delvis på de åtgärder som vidtogs efter att Försäkringskassan under 2015 genomförde en granskning av den rättsliga kvaliteten inom sjukersättningsärenden.²⁶ Uppföljningen visade att utredningen var otillräcklig i nästan en fjärdedel av ärendena, och i 42 procent av de tillräckligt utredda ärendena bedömdes den försäkrade inte ha rätt till sjukersättning. I syfte att höja kvaliteten infördes insatser i form av kompetensutveckling och förtydligad försäkringsstyrning.

I maj 2017 publicerade Försäkringskassan ytterligare en granskning av den rättsliga kvaliteten i beslut om sjukersättning.²⁷ Den här gången undersöktes beslut tagna under juni–september 2016. I rapporten användes samma metod som den föregående rättsliga granskningen, som genomfördes på

²⁶ Försäkringskassan. Beslutsunderlag och beslut i sjukersättningsärenden. Rättslig uppföljning (2015:4).

²⁷ Försäkringskassan. Sjukersättning – Rättslig kvalitetsuppföljning. Rättslig uppföljning (2017:3).

beslut tagna under januari–september 2014. Den senare uppföljningen fann att 96 procent av de ärenden som avslagits var tillräckligt utredda och av dessa ansågs i stort sett samtliga beslut riktiga. Beträffande de ärenden som beviljats sjukersättning bedömdes att närmare en tredjedel inte var tillräckligt utredda. Av de beviljade ärendena som ansågs tillräckligt utredda fann utredarna i uppföljningen att arbetsförmågan i 37 procent av fallen inte var stadigvarande nedsatt med minst en fjärdedel.²⁸ De vanligaste orsakerna till skillnaderna i bedömningen var att granskarna bedömde att arbetsförmågan inte var nedsatt i förhållande till hela arbetsmarknaden och att arbetslivsinriktad rehabilitering ansågs kunna förbättra arbetsförmågan. Sammanfattningsvis visade den nya rapporten att de ärenden som avslagits i hög grad varit tillräckligt utredda och lett till ett riktigt beslut. Gällande de ärenden som däremot beviljats sjukersättning bedömdes bristerna som uppmärksammas i den föregående kvalitetsuppföljningen kvarstå.

I april 2018 publicerade Riksrevisionen en granskningsrapport som underströk att tillämpningen av regelverket vid bedömningen för avslag varit korrekt.²⁹ Sammantaget bedöms ökningen av avslagen bero på en högre kvalitet i handläggningen och mer korrekt tillämpning av regelverket, vilket sannolikt beror på de åtgärder som vidtogs efter 2015 års granskning.

Ytterligare en faktor som sannolikt har bidragit till det lägre inflödet är att den bortre tidsgränsen i sjukpenning togs bort den 1 februari 2016, vilken tidigare var en naturlig tidpunkt för att initiera en övergång från sjukpenning till sjukersättning.

I november 2017 föreslog Försäkringskassan lagändringar inom sjukersättningen. De skulle innebära att myndigheten redan vid den tidpunkt som ålderspension tidigast kan beviljas får beakta individuella omständigheter vid bedömningen av arbetsförmågan. Därutöver föreslogs även att begreppet ”arbetsmarknaden” ändras i lagtexten till att innebära en bedömning av arbetsförmågan där man beaktar den försäkrades förmåga att arbeta i ett ”normalt förekommande eller i ett annat för personen lämpligt tillgängligt arbete där hänsyn kan tas till aktivitetsbegränsningen”.³⁰ I skrivelsen menar Försäkringskassan att dagens bedömningar av rätten till sjukersättning görs mot ett arbete som inte behöver vara tillgängligt för den försäkrade.

Den 26 mars 2020 beslutade regeringen att utreda regelverket i sjuk- och aktivitetsersättningen.³¹ I uppdraget ingår bland annat direktiv att beakta

²⁸ Skillnaden mellan granskningarnas andelar, 37 respektive 42 procent, ansågs inte signifikant.

²⁹ Riksrevisionen. *Nekad sjuk- och aktivitetsersättning – effekter på inkomst och hälsa. Granskningsrapport (2018:9).*

³⁰ Försäkringskassan. *Förslag till lagändringar inom sjukersättningen. Skrivelse (dnr: 47906-2017).*

³¹ Regeringen. *Dir. 2020:31*

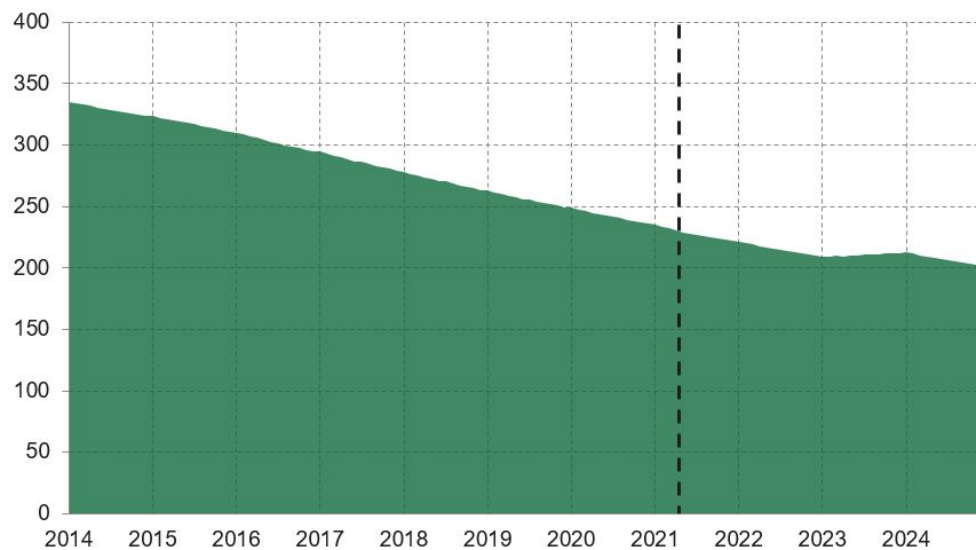
Försäkringskassans skrivelse ovan. Resultatet av utredningen ska redovisas senast den 30 juli 2021.

Höjd åldersgräns i sjukersättningen

Med ändringarna i pensionssystemet följer förslag på att åldersgränserna i socialförsäkringen anpassas.³² För sjukersättningen föreslås det att högsta tillåtna ålder höjs från 64 till 65 år från och med januari 2023. Sammantaget skulle en sådan regeländring innebära en ökning av utgifterna med 904 miljoner kronor under detta år. Utgiftsökningen skulle, till största del, bli ett resultat av ett betydligt lägre utflöde. Under 2024 skulle utgifterna öka med ungefär 1,9 miljarder kronor. Effekten blir lite mer än dubbel när ytterligare en ålderskohort förblir i förmånen året ut samtidigt som prisbasbeloppet bedöms bli högre för 2024. Regeländringen innebär alltså att antalet personer med sjukersättning ökar under 2023 och återgår sedan från 2024 till att minska. Effekten för antalet personer med sjukersättning visas i diagrammet nedan.

Antal personer med sjukersättning

Tusental

Aktivitetsersättning

Till skillnad från utvecklingen inom sjukersättningen har antalet personer med aktivitetsersättning ökat under många år. Under 2017 och 2018 skedde dock ett trendbrott och antalet personer minskade med ungefär 10 000 mellan december 2016 och december 2019. Antalet personer som får ersättningen förväntas fortsätta minska under prognosperioden, om än mer avtagande mot slutet av perioden. Den tidigare minskningen beror till viss del på att hel sjukersättning från och med den 1 mars 2017 kan beviljas till personer mellan 19 och 29 år. Sedan regeländringen har ungefär 3 300 personer med aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga blivit beviljade

³² DS 2019:2 Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

sjukersättning innan de hunnit fylla 30 år. Majoriteten av övergångarna har skett under juli månad åren 2017–2020, då flertalet försäkringsperioder löpte ut. Dessa övergångar påverkar varken det samlade antalet personer med aktivitets- och sjukersättningar eller utgifterna, då ersättningen är lika stor oavsett vilken av förmånerna personen får. Det är fortfarande osäkert hur många övergångar denna regeländring faktiskt kommer att resultera i. Under prognosperioden förväntas de fortsätta i en avtagande takt.

Ytterligare en orsak till det minskande antalet personer med aktivitetsersättning är att inflödet minskade mellan 2015 och 2018. Det förhållandevis låga inflödet kan dels förklaras av den rättsliga kvalitetsuppföljning som presenterades i slutet av 2016.³³ I uppföljningen återfanns betydande brister i handläggningen, både i utredning och bedömning av rätten till aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga. Under 2019 ökade dock inflödet något och 7 400 aktivitetsersättningar påbörjades (7 procent fler jämfört med 2018). Inflödet till aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga har fortsatt att öka under 2020. En förklaring kan vara den nya rättspraxis som ett utfall i Högsta förvaltningsdomstolen fört med sig.³⁴

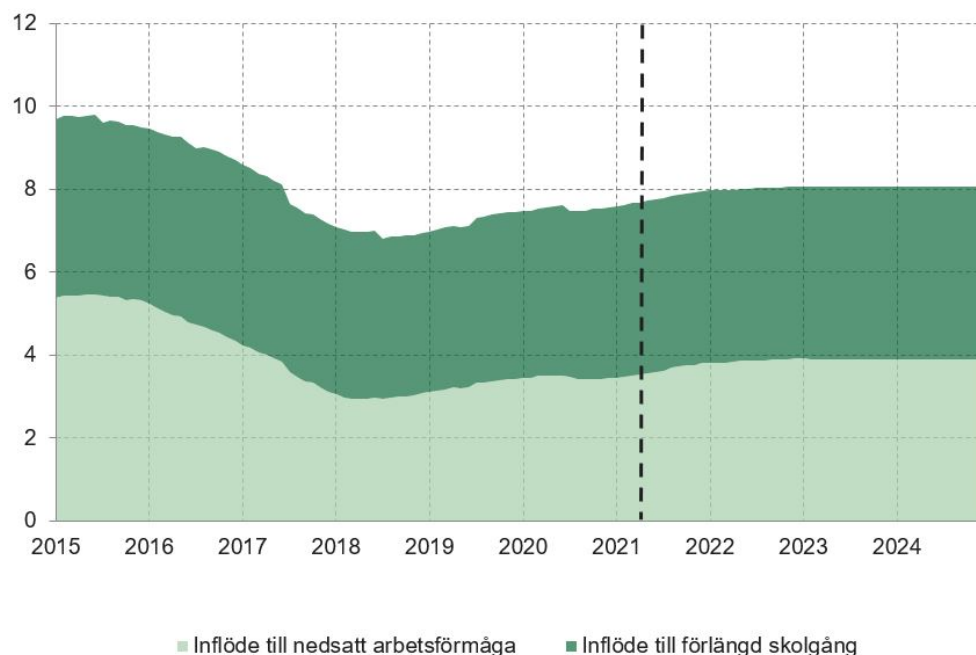
Det totala inflödet till aktivitetsersättningen blev ungefär 7 600 personer under 2020, vilket är en ökning med ungefär 2 procent jämfört med 2019. Ökningen bedöms fortsätta något även under 2021 och på längre sikt stabiliseras vid en nivå på ungefär 8 000 personer årligen. Se bild nedan.

³³ Försäkringskassan. *Aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga*. Rättslig uppföljning (2016:6)

³⁴ HFD 2019 ref. 48 Mål: 707-19

Inflöde till aktivitetsersättningen

Rullande 12-månaderssummor, tusental

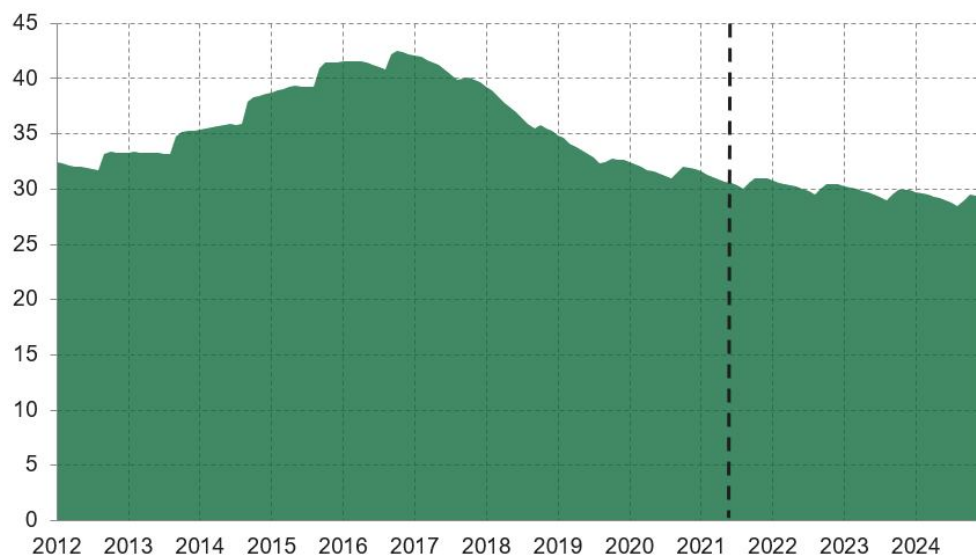

Anm. I bilden visas det externa inflödet till aktivitetsersättning. Övergångar mellan de två delförmånerna visas inte.

Däremot bedöms utflödet från förmånen förbli något större än inflödet under prognosperioden och antalet personer med aktivitetsersättning prognostiseras till ungefär 30 600 i december 2021, en minskning med ungefär 900 personer jämfört med december 2020. På lång sikt förväntas större delen av de personer som får aktivitetsersättning, men som är berättigade till sjukersättning, ha bytt förmån. I december 2024 förväntas ungefär 29 000 personer få aktivitetsersättning, se diagram nedan.

Antal personer med aktivitetsersättning

Tusental

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	30 952 789	29 597 483	29 396 869	29 554 188
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+185 743	+176 375	+223 255
Volym- och strukturförändringar	+93 941	+84 167	+57 051	+34 110
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	31 046 730	29 867 393	29 630 295	29 811 553
Differens i 1000-tal kronor	+93 941	+269 910	+233 426	+257 365
Differens i procent	+0,3	+0,9	+0,8	+0,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet under åren 2022–2024 vilket höjer prognosen under dessa år.

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos överskattade utflödet från aktivitetsersättningen. Prognosen höjs något till följd av detta.

1:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-90 644	-148 733	-119 342	-109 081	-78 463
Anslag ³	5 002 000	5 028 000	4 925 000	5 006 000	5 096 000
Tilldelade medel	4 911 356	4 879 267	4 805 658	4 896 919	5 017 537
Utfall/Prognos	5 060 089	4 998 609	4 914 739	4 975 382	5 043 555
Avvikelse från anslag	-58 089	29 391	10 261	30 618	52 445
Avvikelse från tilldelade medel	-148 733	-119 342	-109 081	-78 463	-26 018
Högsta anslagskredit	250 100	251 400	246 250	250 300	254 800
Tillgängliga medel	5 161 456	5 130 667	5 051 908	5 147 219	5 272 337
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 5 miljarder kronor, vilket är 29 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 119 miljoner kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar är ett skattefritt inkomstprövat tillägg. Bostadstilläggets storlek påverkas av bostadskostnaden och inkomsten. Den 1 januari 2018 höjdes ersättningen till 96 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ensamstående och 2 500 kronor för den som är gift eller sambo. Samtidigt höjdes taket till 5 600 kronor per månad för den som är ensamstående och 2 800 kronor för den som är gift eller sambo. För delen som överstiger 5000 respektive 2500 kronor är ersättningen 70 procent.

Analys

En klar majoritet av de som har bostadstillägg har det i kombination med sjukersättning. Antalet personer med sjukersättning och bostadstillägg minskade med 2,7 procent under 2020 och bedöms fortsätta minska under hela prognosperioden med undantag för 2023 då åldersgränsen i sjukersättningen föreslås att höjas. Även antalet personer med bostadstillägg i kombination med aktivitetsersättning har minskat och bedöms fortsätta göra det under hela prognosperioden. Antalet med aktivitetsersättning och bostadstillägg minskade med 3,2 procent under 2020. Takten som antalet personer med bostadstillägg minskar är däremot klart långsammare än takten för det totala beståndet med aktivitets- och sjukersättning. Detta förklaras av att en större andel av bestånden fått bostadstillägg de senaste åren.

Höjd åldersgräns i sjukersättningen

Från och med den 1 januari 2023 föreslås att högsta tillåtna ålder i sjukersättningen höjs från 64 till 65 år. Det innebär att antalet personer med bostadstillägg ökar under 2023 och återgår till att minska från en högre nivå under 2024. Effekten av regeländringen blir procentuellt inte lika stor för bostadstillägget som den blir för förmånen sjukersättning. Det förklaras av att en förhållandevis liten andel av de äldsta som uppbär sjukersättning har det i kombination med bostadstillägg.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	5 014 380	4 940 043	5 001 552	5 046 432
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+228	-13 387	-13 192	-17 460
Volym- och strukturförändringar	-15 999	-11 917	-12 978	+14 583
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	4 998 609	4 914 739	4 975 382	5 043 555
Differens i 1000-tal kronor	-15 771	-25 304	-26 170	-2 877
Differens i procent	-0,3	-0,5	-0,5	-0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet från och med 2022 vilket får en sänkande effekt på prognosen.³⁵

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos överskattade utgifterna med 7,3 miljoner kronor (0,6 %) under perioden januari–mars 2021. Prognosen sänks något till följd av detta.

1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	1 299 730	1 329 000	1 387 000	1 449 000	1 528 000
Därav					
1:3:1 Handikappersättningar	1 188 029	1 085 000	992 000	897 000	807 000
1:3:2 Merkostnadsersättning	111 701	244 000	395 000	552 000	721 000

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³⁵ Fribeloppet för beräkning av bostadstillägg indexeras mot prisbasbeloppet. Det medför att personer med enbart garantiersättning får oförändrat bostadstillägg vid en höjning av prisbasbeloppet medan de försäkrade med inkomstrelaterad ersättning får minskat bostadstillägg.

1:3:2 Merkostnadsersättning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-4 000	-2 000	0
Anslag ³	143 000	240 000	397 000	555 000	723 000
Tilldelade medel	143 000	240 000	393 000	553 000	723 000
Utfall/Prognos	111 701	244 000	395 000	552 000	721 000
Avvikelse från anslag	31 299	-4 000	2 000	3 000	2 000
Avvikelse från tilldelade medel	31 299	-4 000	-2 000	1 000	2 000
Högsta anslagskredit	7 150	12 000	19 850	27 750	36 150
Tillgängliga medel	150 150	252 000	412 850	580 750	759 150
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 244 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Merkostnadsersättning infördes i januari 2019. Den riktar sig till föräldrar till barn med funktionsnedsättning och vuxna med funktionsnedsättning. Endast kostnader som beror på funktionsnedsättningen kan ersättas och det finns fem ersättningsnivåer: 30, 40, 50, 60 och 70 procent av prisbasbeloppet.

Analys

Antalet mottagare av merkostnadsersättning för vuxna har fortsatt att öka. I december 2020 hade antalet mottagare ökat till nästan 3 600, jämfört med 500 samma månad 2019. I mars 2021 var antalet mottagare drygt 4 100. Den vanligaste ersättningsnivån är 40 procent av prisbasbeloppet. Cirka 40 procent av mottagarna har den ersättningsnivån. Andelen mottagare med den lägsta ersättningsnivån är ungefär 30 procent. De vuxna mottagarna har en jämn könsfördelning, ungefär hälften är kvinnor.

Även antalet mottagare av merkostnadsersättning för barn har fortsatt att öka. I december 2020 var antalet över 1 000, jämfört mot 300 samma månad 2019. Ungefär 75 procent av mottagarna är kvinnor. Den vanligaste ersättningsnivån är 30 procent av prisbasbeloppet. Ungefär hälften av mottagarna har den ersättningsnivån.

Utfallet under januari till och med mars 2021 blev 42 miljoner kronor. Det är 27 miljoner kronor mer jämfört med samma period 2020.

De nya reglerna om merkostnadsersättning trädde i kraft 1 januari 2019, cirka sex månader efter att riksdagen fattade beslut om lagändringen. Denna

korta förberedelsetid har inneburit att det inte varit möjligt att undvika stora balanser inom merkostnadsersättning. På grund av balanserna har många ansökningar ännu inte hanterats, vilket är en orsak till de låga utfallen. Det medför att beviljanden och utgifter för bidraget fördröjs. En annan förklaring till de låga utfallen är att övergången från handikappersättning till merkostnadsersättning kommer att ta lång tid. Det beror på övergångsbestämmelserna för handikappersättning, som anger att ersättningen upphör när den omprövas, vilket sällan sker inom handikappersättning. Lagändringen om förlängt vårdbidrag, som trädde i kraft den 1 juli 2020, kan leda till lägre utfall inom merkostnadsersättning. När ett vårdbidrag förlängs förskjuts prövningen av ansökan om merkostnadsersättning för barn. När de förlängda vårdbidragen upphör prövas ansökan om merkostnadsersättning. Försäkringskassan har för avsikt att från och med i vår fokusera på ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, vilket betyder att fokus inte kommer att vara förlängning av vårdbidrag.

Osäkerhetsanalys

Prognosen är osäker och det är svårt att bedöma hur stora utbetalningarna blir framöver. Prognosen är också osäker då en ny prognosmetod används. En ytterligare osäkerhet är att det ännu bara finns två årsutfall. I betänkandet av utredningen om merkostnader i bostad med särskild service enligt LSS finns förslag om att den som bor i en bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS alltid ska ha rätt till merkostnadsersättning med 30 procent av prisbasbeloppet per år. Om den som bor i sådan bostad även har andra merkostnader har man rätt till 25 procent av prisbasbeloppet. Regelförändringarna föreslås träda i kraft från den 1 januari 2023.³⁶ Om förslaget går igenom innebär det högre utgifter från 2023. Prognoserna för 2023 och 2024 är därför osäkra.

³⁶ SOU 2021:14. *Boende på (o)lika villkor – merkostnader i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.*

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	247 000	397 000	555 000	723 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+3 000	+3 000	+6 000
Volym- och strukturförändringar	-3 000	-5 000	-6 000	-8 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	244 000	395 000	552 000	721 000
Differens i 1000-tal kronor	-3 000	-2 000	-3 000	-2 000
Differens i procent	-1,2	-0,5	-0,5	-0,3

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2022–2024. Det har en höjande effekt på prognosen för dessa år.

Volym- och strukturförändringar

Andelen merkostnadsutgifter för barn bedöms bli lägre under prognosperioden. Det sänker prognosen för hela prognosperioden.

1:3:1 Handikappersättningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-6 000	-12 000
Anslag ³	1 265 000	1 115 000	986 000	891 000	801 000
Tilldelade medel	1 265 000	1 115 000	986 000	885 000	789 000
Utfall/Prognos	1 188 029	1 085 000	992 000	897 000	807 000
Avvikelse från anslag	76 971	30 000	-6 000	-6 000	-6 000
Avvikelse från tilldelade medel	76 971	30 000	-6 000	-12 000	-18 000
Högsta anslagskredit	63 250	55 750	49 300	44 550	40 050
Tillgängliga medel	1 328 250	1 170 750	1 035 300	929 550	829 050
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 1,1 miljarder kronor, vilket är 30 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Sedan januari 2019 går det inte att ansöka om handikappersättning om den sökande inte haft det tidigare. Enligt övergångsbestämmelser är det möjligt för den som tidigare haft handikappersättning att beviljas handikappersättning i högst 18 månader till, om hans handikappersättning upphört under perioden januari 2019–juni 2021. Handikappersättning kan beviljas för vuxna personer med nedsatt funktionsförmåga om de i sin dagliga livsföring behöver tidskrävande hjälp av någon annan, behöver hjälp för att kunna förvärvsarbeta eller har betydande merkostnader.

Handikappersättning kan beviljas till personer från och med juli månad det år hen har fyllt 19 år. Utifrån hjälpbehovets eller merkostnadernas storlek kan handikappersättning beviljas med 69 procent, 53 procent eller 36 procent av prisbasbeloppet.

Analys

Utfallet under januari–mars 2021 blev 281 miljoner kronor. Det är 27 miljoner kronor lägre jämfört med samma period förra året. Antalet mottagare av handikappersättning har i år fortsatt att minska. I december 2020 var antalet mottagare ungefär 53 000 och i mars 2021 cirka 52 000. Även antalet mottagare på respektive ersättningsnivå har minskat under perioden januari–mars 2021.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	1 085 000	986 000	891 000	801 000
Överföring till/från andra anslagposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+6 000	+6 000	+6 000
Volym- och strukturförändringar	-	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	1 085 000	992 000	897 000	807 000
Differens i 1000-tal kronor	0	+6 000	+6 000	+6 000
Differens i procent	0,0	+0,6	+0,7	+0,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2022–2024. Det har en höjande effekt på prognosen för dessa år.

1:4 Arbetskadeersättningar m.m.

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	2 566 931	2 369 322	2 231 512	2 245 314	2 249 338
Därav					
1:4.5 Arbetskadeföränta	2 373 931	2 200 322	2 084 358	2 088 995	2 088 566
1:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för arbetskadeföränta	193 000	169 000	147 154	156 319	160 772

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:4.5 Arbetskadeföränta

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	2 415 000	2 252 000	2 116 000	2 123 000	2 107 000
Tilldelade medel	2 415 000	2 252 000	2 116 000	2 123 000	2 107 000
Utfall/Prognos	2 373 931	2 200 322	2 084 358	2 088 995	2 088 566
Avvikelse från anslag	41 069	51 678	31 642	34 005	18 434
Avvikelse från tilldelade medel	41 069	51 678	31 642	34 005	18 434
Högsta anslagskredit	120 750	112 600	105 800	106 150	105 350
Tillgängliga medel	2 535 750	2 364 600	2 221 800	2 229 150	2 212 350
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 2,2 miljarder kronor, vilket är 52 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Anslagsposten innehåller utgifter för egenlivräntor, efterlevandeföräntor, särskilda hjälpmedel, begravningshjälp, sjukvård utom riket, tandvård och arbetsskadesjukpenning. Ersättningar enligt äldre lagstiftning ingår också i anslagsposten.

En försäkrad kan ha rätt till livränta om hen har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en femtondel till följd av en arbetsskada och om nedsättningen kan antas bestå under minst ett år. Livräntan täcker den inkomstförlust som uppkommer och kan maximalt bli 7,5 prisbasbelopp. Livräntan räknas årligen upp med ett särskilt tal som påverkas av både KPI och inkomstindex. Indexeringen för livräntor enligt äldre lagstiftning följer endast prisbasbeloppet.

Om en person har avlidit till följd av en arbetsskada kan de efterlevande ha rätt till begravningshjälp och efterlevandelivränta

Analys

Utgiften för anslagsposten arbetsskadelivränta har minskat under en längre tid. Utgiften för 2020 blev knappt 2,4 miljarder, vilket är en minskning med 4 procent jämfört med 2019. Prognosen är att trenden med en fallande utgift fortsätter fram till och med 2022. Därefter antas åldersgränserna för arbetsskadelivränta anpassas till nya gränserna i ålderspensionssystemet. Detta har en höjande effekt på utgifterna för åren 2023–2024, vilket leder till att den totala utgiftsminskningen prognostiseras att i princip avstanna.

De senaste utfallen visar att utflödet ur ersättningen blev högre än vad som förväntades samtidigt som inflödet i ersättningen blev något lägre än vad som prognostiserades i februariprognosen. Detta leder till att minskningen av antalet livräntetagare underskattades.

Osäkerhetsanalys

Den pågående pandemin skapar stor osäkerhet kring utvecklingen av utgifterna för arbetsskador framöver. Under våren 2020 minskade inflödet av vissa typärenden avseende arbetsskador till Försäkringskassan. En möjlig orsak till de lägre ärendevolymerna skulle kunna vara att det för livränteärenden tar längre tid att få rätt läkarintyg då dessa ärenden har höga krav på dokumentation. En annan bidragande faktor är att antalet resor till och från jobbet i samband med pandemin nu är färre. Detta bör rimligen ha minskat antalet skador då en stor andel av arbetskraften jobbar hemifrån.

I vilken utsträckning och när i tiden antalet ärenden återgår till den nivå som rådde före pandemiutbrottet är osäker. Det kan heller inte uteslutas att mängden skador blir fler i takt med att pandemin klingar av och en del uppskjutna ärenden leder till beviljande av ersättning för arbetsskada. Osäkerheten bör därmed ses som stor för så väl en lägre som högre utgift än vad som prognostiserats.

Osäkerheten kring utgiftsutvecklingen avseende arbetsskador är inte enbart kopplade till smittspridningen i sig. En annan viktig faktor är eventuellt kommande förändringar i regelverket avseende förmåner vid arbetsskada relaterade till pandemin. Regeringen har gett Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i uppdrag att analysera om covid-19 bör anses som arbetsskada i fler situationer än idag. En eventuell förändring av regelverket skulle därmed kunna leda till att antalet arbetsskador och därmed högre utgifter än vad som prognostiserats.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	2 224 670	2 116 844	2 128 781	2 124 683
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+7 611	+7 980	+10 194
Volym- och strukturförändringar	-24 348	-40 097	-47 766	-46 311
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 200 322	2 084 358	2 088 995	2 088 566
Differens i 1000-tal kronor	-24 348	-32 486	-39 786	-36 117
Differens i procent	-1,1	-1,5	-1,9	-1,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutets och Pensionsmyndighetens senaste prognoser har sammantaget en marginellt höjande effekt på utgifterna.

Volym- och strukturförändringar

Den främsta orsaken till att prognosen sänks är att nedgången av antalet livräntor varit något större än vad som förväntades i februariprognosen. Detta gör att prognosen över antalet livräntor justerats ned, vilket har en sänkande effekt på utgifterna sett över hela prognosperioden.

1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	36 581	37 916	36 714	36 348	36 153
Därav					
1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	34 832	35 874	34 855	34 473	34 091
1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	1 749	2 042	1 859	1 875	2 062

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär

avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-1 479	-1 137	0	-176	-337
Anslag ³	35 174	34 826	34 679	34 312	33 944
Tilldelade medel	33 695	33 689	34 679	34 136	33 607
Utfall/Prognos	34 832	35 874	34 855	34 473	34 091
Avvikelse från anslag	342	-1 048	-176	-161	-147
Avvikelse från tilldelade medel	-1 137	-2 185	-176	-337	-484
Högsta anslagskredit	1 758	1 741	1 733	1 715	1 697
Tillgängliga medel	35 453	35 430	36 412	35 851	35 304
Överskridande av anslagskredit	0	444	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 36 miljoner kronor, vilket är 1 miljon kronor högre än anslagsbeloppet och 2 miljoner kronor högre än tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 400 000 kronor. Försäkringskassan avser att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag motsvarande avvikelsen från tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Ersättning inom det statliga personskadeskyddet kan lämnas till

i) de som tjänstgör enligt lagen om totalförsvarspåbudsplikt, inställer sig till mönstring eller genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryter

ii) de som medverkar i räddningstjänst samt

iii) de som är intagna för vård i kriminalvårdsanstalt, förvar i häkte eller polisarrest, vård i ett hem enligt lagen om vård av unga eller lagen om vård av missbrukare eller till dem som utför ungdomstjänst eller samhällstjänst enligt brottsbalken eller oavlönat arbete med intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Ersättningarna som betalas ut överensstämmer i stor utsträckning med arbetsskadeersättningen. Om den försäkrade har rätt till arbetsskadeersättning för sin skada lämnas ersättning primärt från denna och anslaget för arbetsskadeersättning belastas. I de fall ersättningen blir högre genom reglerna för det statliga personskadeskyddet betalas denna istället ut enligt det statliga personskadeskyddet.

Utgifterna för anslaget delas in i utgifter för äldre skador, skadeståndslivräntor och utgifter enligt gällande regelverk.

Analys

De senaste utfallen visar på att utbetalningarna blev högre än vad som prognosticerades i februari. I stort sett hela prognosfelet härrör från mars men utgifterna för månaderna innan låg i princip i linje med vad som förväntats. Under prognosperioden antas utgifterna för de äldre skadorna minska samtidigt som utgifterna ökar för skador enligt nuvarande regelverk.

Effekten av att de statliga arbetsskadeersättningarna enligt äldre regler fasas ut är fortfarande större än stocken av arbetsskador enligt de nya reglerna, varför prognosen över utgifterna antas falla svagt de nästkommande åren. Riksdagen sa i december 2020 ja till Regeringens förslag³⁷ om en avsevärd förmågeökning av totalförsvaret för åren 2021–2025. Denna regeländring har beaktats i tidigare prognoser och förväntas ha en höjande effekt för antalet personskador framöver.

Osäkerhetsanalys

Det råder stor osäkerhet kring i vilken omfattning som antalet personskador kan komma att öka på grund av den av Riksdagen beslutade förmågeökning av totalförsvaret. Prognosen ska mot bakgrund av detta ses som extra osäker och kommer att med stor sannolikhet behöva justeras i takt med att totalförsvarets förmågeökning får effekt på utgifterna framöver.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	35 122	34 679	34 312	33 944
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+752	+176	+161	+147
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	35 874	34 855	34 473	34 091
Differens i 1000-tal kronor	+752	+176	+161	+147
Differens i procent	+2,1	+0,5	+0,5	+0,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

De senaste utfallen visar att utgifterna blev högre än vad som förväntades i föregående prognos varvid prognosen har justerats upp. Då de högre utbetalningarna de senaste månaderna i stort utsträckning ses som engångsbelopp blir prognosjusteringen större för innevarande år än den resterande prognosperioden. Sett över hela prognosperioden förväntas

³⁷ Proposition 2020/21:30. Totalförsvaret 2021–2025. Försvarsdepartementet.

utgifterna öka något 2021 och därefter minska men i en något långsammare takt jämfört med februariprognosen.

1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	2 136 085	2 393 338	1 494 000	1 494 000	1 494 000
Därav					
1:6.3 Finansiell samordning genom samordningsförbund	336 930	339 000	339 000	339 000	339 000
1:6.4 Medicinsk service	55 000	52 338	55 000	55 000	55 000
1:6.5 Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	615 993	700 000	700 000	700 000	700 000
1:6.8 Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd	53 871	150 000	150 000	150 000	150 000
1:6.9 Försäkringsmedicinska utredningar	191 242	250 000	250 000	250 000	250 000
1:6.10 Bidrag till hälso- och sjukvården	883 049	902 000	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

1:6.3 Finansiell samordning genom samordningsförbund

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Tilldelade medel	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Utfall/Prognos	336 930	339 000	339 000	339 000	339 000
Avvikelse från anslag	2 070	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	2 070	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 339 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Finansiell samordning bedrivs av samordningsförbund och är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, en eller flera regioner samt en eller flera kommuner. Syftet med den finansiella samordningen är att göra det möjligt att identifiera individernas totala behov av rehabilitering, vilket kan vara svårt för en enskild aktör. Målgruppen är individer som behöver samordnade rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna för att uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Anslaget finansierar bidrag till samordningsförbunden och Försäkringskassans administrativa kostnader till följd av arbetet med samordningsförbundens verksamhet.

Analys

Utfallet för årets första tre månader blev cirka 84 miljoner kronor. Det är ungefär lika mycket jämfört med motsvarande period förra året. Anslaget bedöms förbrukas i sin helhet för år 2021.

Alla fyra parterna; Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommunerna och regionerna måste arbeta för att frigöra resurser och identifiera individer som har behov av insatser som finansieras av samordningsförbunden för att förbunden ska nå målgruppen och inte skapa högt eget kapital. Försäkringskassan följer utvecklingen av Arbetsförmedlingens neddragningar av kontor samt utvecklingen inom kommuner och regioner och hur det påverkar samordningsförbundens verksamhet. Anslaget bedöms förbrukas i sin helhet för hela prognosperioden.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

1.6.5 Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Tilldelade medel	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Utfall/Prognos	615 993	700 000	700 000	700 000	700 000
Avvikelse från anslag	84 007	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	84 007	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 700 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska genom ett utökat samarbete utveckla gemensamma insatser för att skapa fler möjligheter för den enskilde att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

För år 2019 har det slutits en nationell överenskommelse mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om hur medlen ska fördelas på de tre huvudområdena: 222,4 miljoner kronor för Försäkringskassans förvaltningskostnader, 375,6 för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 111 miljoner kronor för programkostnader.³⁸

För år 2020 har det slutits en nationell överenskommelse mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om hur medlen ska fördelas på de tre huvudområdena: 222,4 miljoner kronor för Försäkringskassans förvaltningskostnader, 375,6 miljoner kronor för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 102 miljoner kronor för programkostnader.³⁹

³⁸ Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. *Nationell överenskommelse för det förstärkta samarbetet och uppdraget om övergångar mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan 2019*. Dnr Af-2019/0000 2419, Dnr FK-019941-2018.

³⁹ Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. *Nationell överenskommelse för det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan 2020 – rehabiliteringssamverkan och omställningsmöten*. Dnr Af-2020/0000 6301, Dnr FK-000272-2020.

För år 2021 har det slutits en nationell överenskommelse mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om hur medlen ska fördelas på de tre huvudområdena: 243 miljoner kronor för Försäkringskassans förvaltningskostnader, 412 miljoner kronor för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 45 miljoner kronor för programkostnader.⁴⁰

Analys

Under årets första tre månader blev utfallet drygt 132 miljoner kronor. Det är 9 miljoner kronor mer jämfört med motsvarande period förra året. Utfallet i första kvartalet blev högre än prognosen som lämnades i februari. Anslaget bedöms förbrukas i sin helhet för åren 2021–2024.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

1:6.8 Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	175 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Tilldelade medel	175 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Utfall/Prognos	53 871	150 000	150 000	150 000	150 000
Avvikelse från anslag	121 129	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	121 129	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	175 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 150 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

⁴⁰ Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. *Nationell överenskommelse för det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan 2021 – rehabiliteringssamverkan och omställningsmöten*. Dnr Af-2021/0000 8669, Dnr FK-2021/000333.

Bakgrundsfakta

Arbetsgivare kan få statligt bidrag för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd för återgång i arbete. Bidraget kan täcka utgifter för att utreda, planera, initiera, genomföra och följa upp arbetsplatsinriktade åtgärder. Syftet med bidraget är att förebygga sjukfall och att öka arbetstagares möjligheter att återgå i arbete vid pågående sjukfall, genom att stödja arbetsgivare att vidta tidiga och anpassade åtgärder. Bidrag lämnas till arbetsgivare för halva det belopp som denne har betalat för ett arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd av godkänd anordnare, dock med högst 10 000 kronor för en arbetstagare och med högst 200 000 kronor per arbetsgivare och år.

Analys

Utfallet under januari–mars 2021 blev ungefär 30 miljoner kronor. Det är nästan 9 miljoner kronor mer jämfört med motsvarande period förra året. Jämfört med 2020 har utgifterna ökat med ungefär 43 procent. En möjlig förklaring till att utfallet i 2020 är lägre än anslaget kan vara den förordningsförändring som trädde i kraft den 1 juli 2018. Förordningen innebar en begränsning på högst 200 000 kronor per arbetsgivare och år jämfört med ett tidigare obegränsat belopp. Innan förordningsförändringen 2018 fanns inte något maxbelopp och stora arbetsgivare kunde beviljas höga belopp. För att öka arbetsgivarnas kännedom om ersättningen och att få fler arbetsgivare att ansöka om bidraget har Försäkringskassan bland annat haft informationskampanjer i omgångar under åren 2018–2021. Under 2020 har Försäkringskassan utvecklat en e-tjänst för ansökan om bidraget i syfte att ytterligare förenkla för arbetsgivare att ansöka.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

1:6.9 Försäkringsmedicinska utredningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Tilldelade medel	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Utfall/Prognos	191 242	250 000	250 000	250 000	250 000
Avvikelse från anslag	58 758	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	58 758	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 250 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

När det behövs för bedömningen av rätt till ersättning får Försäkringskassan begära att den försäkrade genomgår en utredning enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar. Utredningsformerna teambaserad medicinsk utredning (TMU) och särskilt läkarutlåtande (SLU) har fasats ut under 2018 och från och med den 1 januari 2019 är aktivitetsförmågeutredning (AFU) den enda utredningsform som Försäkringskassan kan begära.

Analys

Utfallet för januari–mars blev nästan 12 miljoner kronor mer jämfört med motsvarande period förra året. Anslagsbelastningen har tidigare ökat varje år fram till 2018, då utgifterna minskade med 8 procent jämfört med 2017. En orsak till att utgifterna för 2020 blev lägre än anslaget på 250 miljoner kronor är att Försäkringskassan strävat mot att jämna ut antalet aktivitetsförmågeutredningar (AFU) och kapaciteten att leverera AFU varierar mycket mellan regionerna vilket har resulterat i färre begäran totalt sett. En annan orsak är att kostnaden för AFU är lägre än teambaserad medicinsk utredning (TMU), som utgjorde största delen av utgifterna. Försäkringskassan beräknar att utfallet för 2021 kommer att bli högre än det för 2020 då det finns en eftersläpning i regionernas begäran om ersättning. Det finns inte någon tidsgräns då regionerna måste begära ersättning efter

att de levererat en utredning men Försäkringskassan för löpande dialog med regionerna för att detta ska ske så skyndsamt som möjligt.

Osäkerhetsanalys

Lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar trädde ikraft den 1 januari 2019. Lagen innebär att regionerna är skyldiga att leverera försäkringsmedicinska utredningar på begäran av Försäkringskassan. Försäkringskassan beställer AFU främst inom förmånen sjukpenning men även i sjuk- och aktivitetsersättningsärenden. Lagstiftningen ger möjlighet till att utveckla utredningsformer som skulle kunna användas inom andra förmåner vilket skulle påverka volymerna av utredningar. Det gör att utgifternas framtida utveckling är osäker.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

1:6.10 Bidrag till hälso- och sjukvården

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	944 000	944 000	0	0	0
Tilldelade medel	944 000	944 000	0	0	0
Utfall/Prognos	883 049	902 000	0	0	0
Avvikelse från anslag	60 951	42 000	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	60 951	42 000	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	944 000	944 000	0	0	0
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 902 miljoner kronor, vilket är 42 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Överenskommelser mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) används inom områden där båda parter identifierat ett utvecklingsbehov. Sedan 2006 har staten och SKR ingått överenskommelser för att stimulera regionerna att ge sjukskrivningsfrågan en högre prioritet i hälso- och sjukvården och att utveckla sjukskrivningsprocessen. Syftet är att ge regionerna ekonomiska drivkrafter att prioritera sjukskrivningsfrågan för att åstadkomma en effektiv och kvalitetssäker sjukskrivningsprocess samt bidra till en stabil sjukfrånvaro.

I december 2019 slöts en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för verksamhetsåret 2020 med utbetalningar under år 2021.⁴¹

Analys

Överenskommelsen mellan regeringen och SKR för verksamhetsåret 2019 med utbetalningar under åren 2019–2020

Nedan redovisas de utbetalningar som gjorts till regionerna under 2020 enligt avtalet för verksamhetsåret 2019.

Utfall för villkoren 1–4 under 2019 (med utbetalning till regionerna 2020)

Tusen kronor

Villkor	Anslag	Slutlig utbetalning	Andel i procent
Villkor 1: Kompetenssatsning i försäkringsmedicin	150 000	150 000	100
Villkor 2: Funktion för koordinering	430 000	430 000	100
Villkor 3: Insatser för lindrig och medelsvår psykisk ohälsa och långvarig smärta	118 000 50 000	118 000 15 654	100 31
Villkor 4: Utökat elektroniskt informationsutbyte	85 000	85 000	100
Totalt	833 000	798 653	96

Nedan redovisas de utbetalningar som gjorts till SKR under 2020 enligt avtalet för verksamhetsåret 2019.

⁴¹ Regeringen. *En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess: Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2020*. Socialdepartementet.

Utfall för villkoren under 2019 (med utbetalning till SKR 2020)

Tusen kronor

	Anslag	Slutlig utbetalning	Andel i procent
Villkor 4: Utökad elektroniskt informationsutbyte	28 000	28 000	100
Villkor 5. Utvecklingsinsatser för stöd till rätt sjukskrivning	11 300	11 300	100
Utvecklingsinsatser	5 000	5 000	100
Samordning och stöd	6 200	6 200	100
Totalt	50 500	50 500	100

Överenskommelsen mellan regeringen och SKR för verksamhetsåret 2020 med utbetalningar under åren 2021

I december 2019 slöts ett avtal mellan staten och SKR om verksamhetsåret 2020. En skillnad mot tidigare avtal är att det inte blir någon utbetalning under verksamhetsåret 2020, utan alla utbetalningar sker under 2021. Nedan redovisas utbetalade belopp till regionerna, SKR, Försäkringskassan och Socialstyrelsen.

Fördelning av medlen till regionerna, SKR, Försäkringskassan och Socialstyrelsen för verksamhetsåret 2020 (med utbetalningar under 2021)

Tusen kronor

Villkor enligt överenskommelsen (ÖK)	Belopp enligt ÖK (kr)	Varav utbetalt (kr)
<i>Till regioner</i>		
Villkor 1:	100 000 000	100 000 000
Villkor 2:	140 000 000	140 000 000
Villkor 3:	500 000 000	500 000 000
Villkor 3:	50 000 000*	
Villkor 4:		
	<u>50 000 000</u>	<u>50 000 000</u>
	840 000 000	790 000 000
Till SKR	57 800 000	57 800 000
Till Socialstyrelsen	14 200 000	12 203 227
Till Försäkringskassan	22 000 000	16 898 428
Uppföljning och utvärdering	10 000 000**	
ÖK 2020	944 000 000	876 901 655

*Reserverade för utbetalning senast den 15 september 2021.

**Reserverade för utbetalning under 2021.

Det totala reserverade beloppet för överenskommelsen är 944 miljoner kronor.

Anslagsbelastningen för 2021 antas vara mindre än som är föreslagen i budgetpropositionen, det vill säga 902 miljoner kronor, och enligt överenskommelsen för verksamhetsåret 2020 är 944 miljoner kronor reserverade för utbetalningar under 2021.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	944 000	0	0	0
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-42 000	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	902 000	0	0	0
Differens i 1000-tal kronor	-42 000	0	0	0
Differens i procent	-4,4	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för 2021 sänks med 42 miljoner kronor. Det beror på att Försäkringskassan förbrukat 5 miljoner kronor mindre än vad som reserverats avseende villkor 4 och utvecklingsinsatser samt att utbetalningen till Socialstyrelsen blev 2 miljoner kronor lägre än vad som reserverats. Dessutom förväntas kvarvarande utbetalning till regionerna avseende villkor 3 uppgå till 15 miljoner kronor vilket är 35 miljoner kronor lägre än det som är reserverat.

1:6.4 Medicinsk service

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Tilldelade medel	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Utfall/Prognos	55 000	52 338	55 000	55 000	55 000
Avvikelse från anslag	0	2 662	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	0	2 662	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 52 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bidrag kan ges till anordnare av företagshälsovård för köp av medicinsk service. Med medicinsk service avses undersökning och analys inom laboratoriemedicin, radiologi samt klinisk fysiologi, som utgör ett led i bedömningen av en anställds arbetsförmåga.

Analys

I mars utbetalades runt 52 miljoner kronor och det kommer inte att bli ytterligare utbetalningar i år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	55 000	55 000	55 000	55 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-2 662	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	52 338	55 000	55 000	55 000
Differens i 1000-tal kronor	-2 662	0	0	0
Differens i procent	-4,8	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för 2021 sänks med ungefär 3 miljoner kronor.

1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	21 039 858	12 500 000	755 000	1 152 000	1 164 000
Tilldelade medel	21 039 858	12 500 000	755 000	1 152 000	1 164 000
Utfall/Prognos	17 675 437	14 938 490	556 000	1 133 000	1 141 000
Avvikelse från anslag	3 364 421	-2 438 490	199 000	19 000	23 000
Avvikelse från tilldelade medel	3 364 421	-2 438 490	199 000	19 000	23 000
Högsta anslagskredit	59 492	230 000	37 750	57 600	58 200
Tillgängliga medel	21 099 350	12 730 000	792 750	1 209 600	1 222 200
Överskridande av anslagskredit	0	2 208 490	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 14,9 miljarder kronor, vilket är 2,4 miljarder kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 2,2 miljarder kronor. Försäkringskassan avser att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag motsvarande avvikelsen från tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Ersättning för höga sjuklönekostnader är en kompensation för den del av sjuklönekostnaden som överstiger en viss andel av arbetsgivarens totala lönekostnad. Syftet med ersättningen är att minska den börda som arbetsgivarens sjuklönekostnader kan utgöra. Det är särskilt de mindre arbetsgivarna med höga sjuklönekostnader som ska avlastas. I spåren av coronapandemin har riksdagen beslutat att alla arbetsgivare ska kompenseras för sina förhöjda sjuklönekostnader under delar av 2020. Detta har skett i flera steg. Sammanlagt höjdes anslaget för år 2020 till drygt 21 miljarder kronor. Regeringen har beslutat om en förlängning t.o.m. juni 2021. Anslaget för 2021 har höjts till 12,5 miljarder kronor.

Analys

Utfallet för 2020 blev 17,7 miljarder kronor. Under 2019 låg utgifterna på 1,1 miljarder kronor, vilket innebär att utgifterna ökade med ungefär 1 600 procent mellan 2019 och 2020. Den mycket kraftiga ökningen i utgifterna beror på de satsningar som gjorts på grund av coronapandemin. Riksdagen beslutade under delar av 2020 att arbetsgivare skulle kompenseras för sina förhöjda sjuklönekostnader. Det har skett i flera steg. Totalt höjdes anslaget till drygt 21 miljarder kronor. Även anslaget för 2021 höjdes och det har nu beslutats om en viss ökad kompensation också för januari och februari.

Anslaget för 2021 har ytterligare höjts efter beslut om viss ökad kompensation även för mars till och med juni.

Utgifterna för den ordinarie ersättningen var ungefär 1,1 miljarder kronor 2020.

Före 2020 ökade utgifterna med i genomsnitt 11 procent årligen sedan införandet 2015. Vi vet i dagsläget inte vad som ligger bakom ökningen. Motsvarande ökning återfinns inte vare sig i sjukfrånvaron ersatt av socialförsäkringen eller i SCB:s sjuklönestatistik för tidsperioden. En möjlig förklaring till utgiftsökningen är att arbetsgivares kännedom om ersättningen var låg inledningsvis, men att de successivt fått ökad kunskap om förmånen och hur sjuklönekostnaden ska rapporteras i arbetsgivardeklarationen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	7 949 000	944 000	1 152 000	1 164 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-9 000	-13 000	-19 000	-23 000
Volym- och strukturförändringar	-	-	-	-
Regelförändringar	+6 998 490	-375 000	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	14 938 490	556 000	1 133 000	1 141 000
Differens i 1000-tal kronor	+6 989 490	-388 000	-19 000	-23 000
Differens i procent	+87,9	-41,1	-1,6	-2,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Till följd av Konjunkturinstitutets prognosrevidering av antalet sysselsatta har förändringstakten sänkts för åren 2022–2024. Det sänker prognosen för hela prognosperioden.

Regelförändringar

Regeringen har beslutat att tillfälligt ge viss ökad kompensation till arbetsgivare även för mars till och med juni 2021, vilket gör att prognosen höjs för 2021. Prognosen för 2022 sänks då de arbetsgivare som får ersättning för mars till och med juni 2021 får det i år istället för att behöva vänta till 2022.

2:1 Förvaltningsmedel

2:1 Förvaltningsmedel

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	2 638	252 348	-1 028	-18 862	110 748
Anslag ³	9 390 593	9 232 424	9 161 866	9 235 210	9 269 643
Tilldelade medel	9 393 231	9 484 772	9 160 838	9 216 348	9 380 391
Utfall/Prognos	9 140 880	9 485 800	9 179 700	9 105 600	9 350 000
Avvikelse från anslag	249 713	-253 376	-17 834	129 610	-80 357
Avvikelse från tilldelade medel	252 351	-1 028	-18 862	110 748	30 391
Högsta anslagskredit	281 717	276 372	274 855	277 056	278 089
Tillgängliga medel	9 674 948	9 761 144	9 435 693	9 493 404	9 658 480
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten år 2021 beräknas bli 9,5 miljarder kronor, vilket är 253 miljoner kronor högre än anslaget och 1 miljon kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

I Försäkringskassans regleringsbrev för 2021 har det för förvaltningsanslaget förtydligats att den utgiftsprognos som myndigheten lämnar ska vara långsiktigt hållbar i förhållande till de medel som anvisats för innevarande år och beräknats för kommande år.

Analys

Försäkringskassans verksamhet har påverkats och påverkas fortfarande på många sätt av pandemin och vi kan fortfarande inte fullt ut överblicka de konsekvenser som föranleds av pandemin.

Osäkerhetsanalys

Osäkerheterna i prognosen för förvaltningsanslaget kan bland annat hänföras till konjunkturläget, pandemins utveckling samt den korta ledtiden mellan politiska beslut och förväntat genomförande av nya och ändrade förmåner. De regelförändringar som avser sjukpenning, nya regler för bedömning av normalt förekommande arbete, har inte beaktats i denna prognos men är en stor osäkerhet framöver.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	9 465 800	9 179 700	9 105 600	9 350 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	-	-	-
Regelförändringar	+20 000	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	9 485 800	9 179 700	9 105 600	9 350 000
Differens i 1000-tal kronor	+20 000	0	0	0
Differens i procent	+0,2	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Regelförändringar

Prognosen för år 2021 ökar med 20 miljoner kronor. Detta till följd av att Socialstyrelsen klassar gravida som riskgrupp för covid-19.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:1 Barnbidrag

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	33 325 746	33 521 348	33 702 499	33 808 892	33 910 271
Därav					
1:1.1 Allmänt barnbidrag	29 301 034	29 473 091	29 627 310	29 716 265	29 801 190
1:1.2 Flerbarnstillägg	3 728 410	3 747 726	3 767 336	3 778 647	3 789 446
1:1.3 Förlängt barnbidrag	272 092	274 520	281 842	287 969	293 624
1:1.4 Tilläggsbelopp vid familjeförmån	24 210	26 011	26 011	26 011	26 011

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

1:1.1 Allmänt barnbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-30 843	0	0	0	0
Anslag ³	29 401 584	29 591 308	29 650 429	29 739 454	29 824 445
Tilldelade medel	29 370 741	29 591 308	29 650 429	29 739 454	29 824 445
Utfall/Prognos	29 301 034	29 473 091	29 627 310	29 716 265	29 801 190
Avvikelse från anslag	100 550	118 217	23 119	23 189	23 255
Avvikelse från tilldelade medel	69 707	118 217	23 119	23 189	23 255
Högsta anslagskredit	1 470 079	1 479 565	1 482 521	1 486 972	1 491 222
Tillgängliga medel	30 840 820	31 070 873	31 132 950	31 226 426	31 315 667
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 29,5 miljarder kronor, vilket är 118 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Allmänt barnbidrag betalas ut för barn från och med månaden efter barnets födelse. Allmänt barnbidrag är 1 250 kronor i månaden per barn och är skattefritt. Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i Sverige till och med det kvartal då barnet fyller 16 år.

Analys

Allmänt barnbidrag står för ungefär 88 procent av utgifterna för hela anslaget Barnbidrag. Utgifterna antas följa befolkningsutvecklingen för barn i åldrarna 0–16 år. Antalet barn beräknas öka varje år under hela prognosperioden enligt SCB:s befolkningsprognos, vilket medför att utgifterna för det allmänna barnbidraget i sin tur också förväntas öka.

Det allmänna barnbidraget beräknas öka med ungefär 0,6 procent under 2021. På längre sikt förväntas utgifterna öka i takt med antal barn i SCB:s befolkningsprognos. Utgifterna för anslagsposten prognostiseras till cirka 29,5 miljarder kronor för 2021 och till cirka 29,8 miljarder kronor år 2024.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	29 496 090	29 650 429	29 739 454	29 824 445
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-22 999	-23 119	-23 189	-23 255
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	29 473 091	29 627 310	29 716 265	29 801 190
Differens i 1000-tal kronor	-22 999	-23 119	-23 189	-23 255
Differens i procent	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för det allmänna barnbidraget under januari-mars 2021 blev 17 miljoner kronor (0,2 procent) lägre än det prognostiserade värdet. Med anledningen av ett lägre antal barnbidrag berättigade barn under det första kvartalet än väntat har antalet barn justerats ned något under hela prognosperioden vilket föranleder en marginell sänkning av utgifterna under hela prognosperioden.

1:1.2 Flerbarnstillägg

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	3 796 947	3 789 430	3 772 868	3 784 196	3 795 011
Tilldelade medel	3 796 947	3 789 430	3 772 868	3 784 196	3 795 011
Utfall/Prognos	3 728 410	3 747 726	3 767 336	3 778 647	3 789 446
Avvikelse från anslag	68 537	41 704	5 532	5 549	5 565
Avvikelse från tilldelade medel	68 537	41 704	5 532	5 549	5 565
Högsta anslagskredit	189 847	189 471	188 643	189 209	189 750
Tillgängliga medel	3 986 794	3 978 901	3 961 511	3 973 405	3 984 761
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 3,7 miljarder kronor, vilket är 42 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

En förälder som får allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiehjälp för två eller fler barn får också flerbarnstillägg.

Flerbarnstillägget höjdes från och med 1 januari 2017 med 126 kronor per månad för det tredje barnet. Flerbarnstillägget är 150 kronor per månad för andra barnet, 580 kronor för det tredje barnet, 1 010 kronor för det fjärde barnet. Från och med det femte barnet lämnas 1 250 kronor för varje ytterligare barn.

Analys

Utgifterna för flerbarnstillägget antas följa befolkningsutvecklingen för barn i åldrarna 0–16 år. Antalet barn beräknas öka varje år under hela prognosperioden enligt SCB:s befolkningsprognos från april 2020. Det medför att utgifterna för flerbarnstillägget i sin tur också förväntas öka.

Flerbarnstillägget prognostiseras uppgå till drygt 3,7 miljarder kronor 2021 och öka till knappt 3,8 miljarder kronor år 2024.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	3 753 230	3 772 868	3 784 196	3 795 011
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-5 504	-5 532	-5 549	-5 565
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 747 726	3 767 336	3 778 647	3 789 446
Differens i 1000-tal kronor	-5 504	-5 532	-5 549	-5 565
Differens i procent	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för det flerbarnstillägget blev under januari–mars 2021 runt 6 miljoner kronor (0,6 procent) lägre än det prognostiserade värdet. Prognosen sänks med ungefär 6 miljoner kronor årligen för hela prognosperioden.

1:1.3 Förlängt barnbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	274 739	276 882	283 457	289 619	295 306
Tilldelade medel	274 739	276 882	283 457	289 619	295 306
Utfall/Prognos	272 092	274 520	281 842	287 969	293 624
Avvikelse från anslag	2 647	2 362	1 615	1 650	1 682
Avvikelse från tilldelade medel	2 647	2 362	1 615	1 650	1 682
Högsta anslagskredit	13 736	13 844	14 172	14 480	14 765
Tillgängliga medel	288 475	290 726	297 629	304 099	310 071
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 275 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Från och med kvartalet efter att barnet fyller 16 år kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Förlängt barnbidrag betalas även ut för barn som går i gymnasiesärskola eller specialskola.

Det finns ingen övre åldersgräns för rätten till förlängt barnbidrag. Bidraget är detsamma som för det allmänna barnbidraget på 1 250 kronor per barn och månad och betalas ut till och med den månad barnet slutför den utbildning som gett rätt till förlängt barnbidrag eller avbryter studierna.

Analys

De som får förlängt barnbidrag kan delas in i två grupper. Den första och största gruppen består av de som fyller 16 år under första kvartalet varje år och som istället för allmänt barnbidrag får förlängt barnbidrag tills de går ut grundskolan. Den andra gruppen består av ungdomar och unga vuxna som av olika skäl går kvar i grundskolan eller motsvarande, samt gymnasiesärskola eller specialskola. Majoriteten av dem är i åldrarna 17–21 år. Utgifterna för förlängt barnbidrag utgår från nuvarande nivåer av barn som fått förlängt barnbidrag. På längre sikt ökar utgifterna i takt med befolkningsutvecklingen för barn och unga vuxna mellan 16 och 20 år.

Utgifterna för anslagsposten prognostiseras till cirka 275 miljoner kronor år 2021 och ökar successivt till runt 294 miljoner kronor år 2024.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	276 092	283 457	289 619	295 306
Överföring till/från andra anslagposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-1 572	-1 615	-1 650	-1 682
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	274 520	281 842	287 969	293 624
Differens i 1000-tal kronor	-1 572	-1 615	-1 650	-1 682
Differens i procent	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för det förlängda barnbidraget blev under det första kvartalet i år ungefär 2 miljoner kronor (4,5 procent) lägre än vad som beräknades i föregående prognos. Prognosen sänks därför med drygt 2 miljoner kronor i år och på längre sikt.

1:1.4 Tilläggsbelopp vid familjeförmån

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-4	-703	0	-1 801	-3 602
Anslag ³	23 511	23 229	24 210	24 210	24 210
Tilldelade medel	23 507	22 526	24 210	22 409	20 608
Utfall/Prognos	24 210	26 011	26 011	26 011	26 011
Avvikelse från anslag	-699	-2 782	-1 801	-1 801	-1 801
Avvikelse från tilldelade medel	-703	-3 485	-1 801	-3 602	-5 403
Högsta anslagskredit	1 033	1 161	1 210	1 210	1 210
Tillgängliga medel	24 540	23 687	25 420	23 619	21 818
Överskridande av anslagskredit	0	2 324	591	2 392	4 193

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 26 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 3 miljoner kronor högre än tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 2 miljoner kronor. Försäkringskassan avser att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag motsvarande avvikelsen från tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Anslaget Barnbidrag belastar tilläggsbeloppet vid EU-familjeförmåner som Försäkringskassan i vissa fall ska betala ut. De familjeförmåner som omfattas är allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag, flerbarnstillägg, de särskilda bidragen inom bostadsbidrag, studiebidrag och extra tillägg till studiebidrag samt efterlevandestöd.

Analys

I prognosen för 2021 beräknas utgifterna bli 26 miljoner kronor. Utgifterna för denna anslagspost har haft stora historiska variationer, och en svag korrelation med antalet barn i befolkningen. De stora variationerna beror på att utbetalningar inom tilläggsbeloppet kan betalas ut retroaktivt när ett beslut fattats. Variationerna över tid skapar osäkerhet i prognosen, och utgifterna hålls därför konstanta för hela prognosperioden 2021–2024.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	24 210	24 210	24 210	24 210
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+1 801	+1 801	+1 801	+1 801
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	26 011	26 011	26 011	26 011
Differens i 1000-tal kronor	+1 801	+1 801	+1 801	+1 801
Differens i procent	+7,4	+7,4	+7,4	+7,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för tilläggsbeloppet inom familjeförmåner blev under det första kvartalet i år ungefär 1,4 miljoner kronor (19,4 procent) högre än vad som prognostiserades i föregående prognos. Prognosen utfallsjusteras och höjs med ungefär 2 miljoner kronor årligen under 2021–2024. Stor varians i utgifterna månadsvis bidrar till stor osäkerhet i denna prognos.

1:2 Föräldraförsäkring

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	46 125 193	45 668 100	48 450 848	49 481 949	51 376 371
Därav					
1:2.9 Föräldrapenning	32 057 571	32 865 906	35 414 344	36 412 278	37 675 653
1:2.11 Tillfällig föräldrapenning	9 018 664	7 663 828	8 057 619	8 271 956	8 610 626
1:2.12 Graviditetspenning	626 366	810 551	689 741	702 874	738 877
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	956 630	856 517	744 033	728 840	812 391
1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	3 411 317	3 412 406	3 483 644	3 299 388	3 450 432
1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	54 645	58 892	61 467	66 613	88 392

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär

avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:2.9 Föräldrapenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-521 546	0	0	-40 802	-101 083
Anslag ³	34 243 451	34 812 947	35 373 542	36 351 997	37 447 214
Tilldelade medel	33 721 905	34 812 947	35 373 542	36 311 195	37 346 131
Utfall/Prognos	32 057 571	32 865 906	35 414 344	36 412 278	37 675 653
Avvikelse från anslag	2 185 880	1 947 041	-40 802	-60 281	-228 439
Avvikelse från tilldelade medel	1 664 334	1 947 041	-40 802	-101 083	-329 522
Högsta anslagskredit	1 712 172	1 740 647	1 768 677	1 817 599	1 872 360
Tillgängliga medel	35 434 077	36 553 594	37 142 219	38 128 794	39 218 491
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 32,9 miljarder kronor, vilket är 1,9 miljarder kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Föräldrapenning betalas ut i samband med ett barns födelse eller adoption, under upp till 480 dagar.

För barn födda från och med den 1 januari 2014 kan föräldrapenning tas ut fram till dess att barnet fyller 12 år eller när barnet slutar femte klass. Efter barnets fyraårsdag kan föräldrapenning tas ut under högst 96 dagar.

För föräldrar som har gemensam vårdnad om ett barn har föräldrarna rätt till hälften var av de 480 föräldrapenningdagarna. För barn födda från och med den 1 januari 2016 är det 90 dagar på sjukpenningnivå som inte kan avstås.

Föräldrapenning har tre ersättningsnivåer, lägsta-, grund- och sjukpenningnivå. Av de 480 föräldrapenningdagarna kan förmånen lämnas på sjukpenningnivå eller grundnivå för 390 dagar. För resterande 90 dagar utges föräldrapenning på lägstanivå, som uppgår till 180 kronor per dag. Ersättning på sjukpenningnivå baseras på förälderns sjukpenninggrundande inkomst och har ett tak på 10 prisbasbelopp. Föräldrar som saknar sjukpenninggrundande inkomst, har för låg inkomst eller inte uppfyller vissa kvalificeringsvillkor, får föräldrapenning på grundnivå, som uppgår till 250 kronor per dag. Föräldrapenning kan betalas ut på hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels förmånsnivå.

Analys

Utgifterna för föräldrapenning drivs av antalet barn, 0–12 år, i befolkningen, antalet uttagna dagar på respektive ersättningsnivå samt av utvecklingen av timlön och prisbasbelopp.

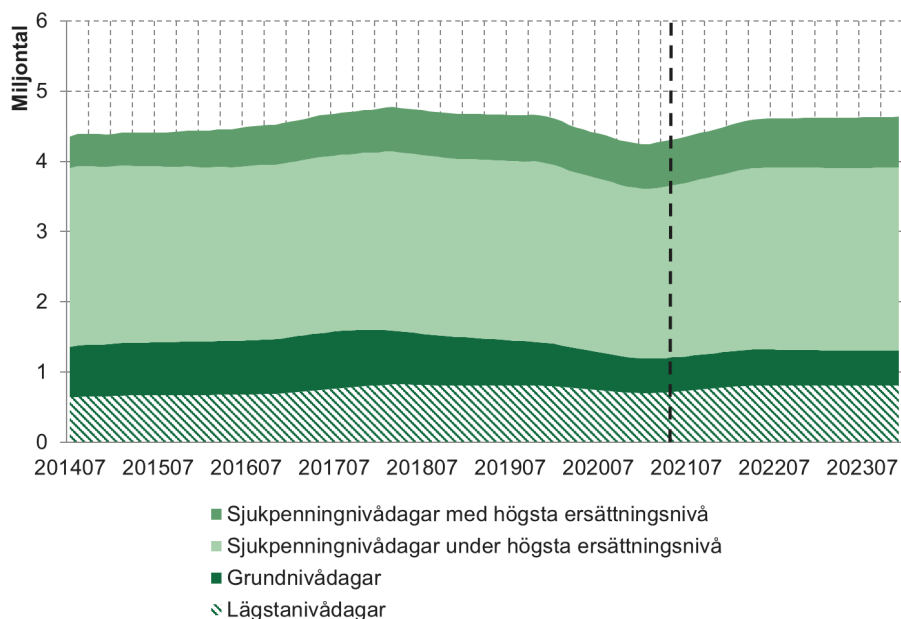
Det totala antalet uttagna nettodagar har ökat varje år sedan år 2001, förutom de senaste två åren. Förra året minskade antalet nettodagar med 5,5 procent, vilket kan jämföras med 2019, då dagarna endast minskade med 1,5 procent. Månadsutfallen hamnade på en lägre nivå i maj förra året i samband med utbrottet av covid-19. Det minskade uttaget av föräldrapenningdagar under pandemin skulle delvis kunna förklaras av permitteringar och ökad arbetslöshet. Antalet föräldrar som tagit ut dagar någon gång under första kvartalet i år är knappt 40 000 (7,5 procent) lägre än motsvarande period förra året. Uttaget för dem som tagit ut dagar har samtidigt minskat med i genomsnitt 0,3 dagar (1,0 procent) per förälder. Under perioden januari–mars i år har det tagits ut färre föräldrapenningdagar för barn i alla åldrar än under motsvarande period året innan. Minskningen i genomsnittligt antal dagar per barn i respektive ålder i befolkningen är störst för ettåringar och sjuåringar, med 2,6 respektive 2,5 dagar.

Den sänkande effekten av pandemin på föräldrapenningen antas bestå till och med juni 2021. Under resten av 2021 förväntas en successiv återgång till en något lägre nettodagsnivå än före pandemin. Det innebär att föräldrapenningdagarna prognostiseras att minska totalt sett även i år, från 52,9 till 52,1 miljoner dagar. Under nästa år förväntas dagarna istället att öka i samma takt som innan pandemin, till 55,4 miljoner dagar, för att sedan öka svagt resten av prognosperioden. Det är först år 2024 som de nästan är tillbaka på 2019 års nivå om 55,9 miljoner dagar.

Minskningen sedan pandemiutbrottet 2020 gäller alla ersättningsnivåer, men dagarna på sjukpenningnivå har minskat mest i antal dagar (1,4 miljoner, 4 procent) och grundnivådagarna mest i procent (1,2 miljoner, 15 procent). Grundnivådagarna hade en minskande trend redan före pandemin, medan lägstanivådagarna var på en konstant nivå och dagarna på sjukpenningnivå ökade i antal. De underliggande trenderna förväntas att bestå, men öknings- respektive minskningstakten för grundnivådagar och dagar på sjukpenningnivå antas vara avtagande på lång sikt (se diagram nedan).

Antal nettodagar fördelade på ersättningsnivå, 2014–2024

Rullande 12-månadersmedel

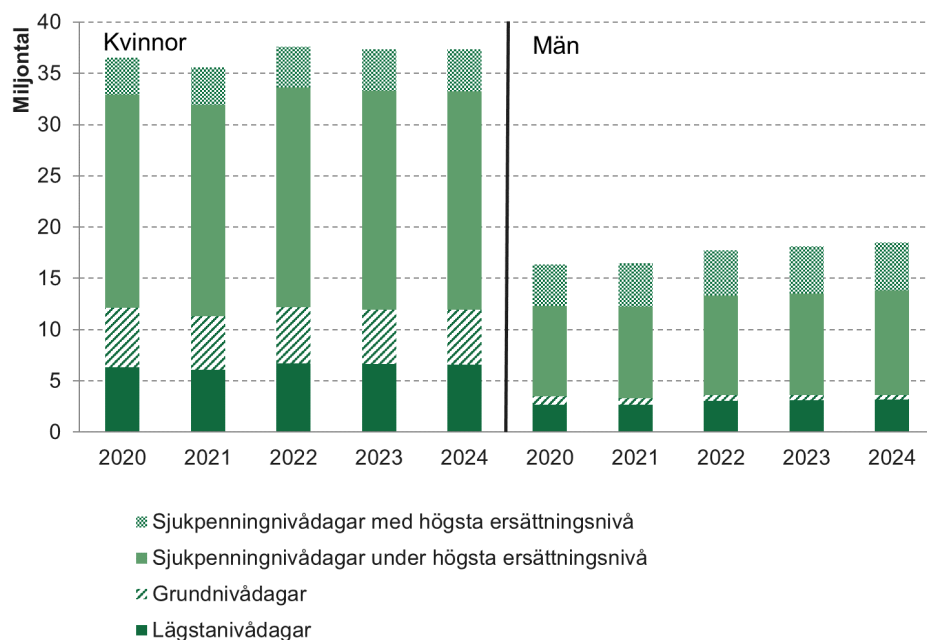

Under prognosperioden beräknas utgifterna att öka från 32,1 miljarder kronor år 2020 till 37,7 miljarder kronor år 2024. Framst beror den stora ökningen mellan dessa år på att uttaget av föräldrapenningdagar var ovanligt lågt år 2020, till följd av pandemin. Det är dagar på sjukpenningnivå som beräknas öka mest, både för kvinnor och män. I tillägg beräknas medelersättningen för sjukpenningnivåddagar på såväl högsta som under högsta ersättningsnivå att öka.

Föräldrapenningdagar uppdelade på kvinnor och män

Föräldrapenning används i störst omfattning av kvinnor, men männens andel av dagarna ökar, om än i långsam takt. Männens andel förväntas att öka från 31,0 procent 2020 till 33,1 procent 2024. I diagrammet nedan illustreras hur nettodagarna fördelade på ersättningsnivå såg ut föregående år och hur de förväntas utvecklas för kvinnor respektive män. Det totala antalet föräldrapenningdagar för kvinnor beräknas öka, från 36,5 till 37,4 miljoner dagar under perioden 2020–2024. Samtidigt prognostiseras männens dagar att öka från 16,4 till 18,5 miljoner dagar. Den särskilt stora ökningen av dagar för både kvinnor och män, mellan åren 2021 och 2022, beror på att uttaget åren 2020 och 2021 är ovanligt lågt till följd av covid-19 (se diagram nedan).

Medelersättningen för en dag på sjukpenningnivå under högsta ersättning för kvinnor beräknas att öka från 697 kronor år 2020 till 772 kronor år 2024. Samtidigt prognostiseras männens medelersättning för denna ersättningsnivå att öka från 773 till 857 kronor. Ersättningen för en nettodag på sjukpenningnivå med högsta ersättning följer utvecklingen för prisbasbeloppet och beräknas att öka från 1 006 kronor till 1 061 kronor under prognosperioden.

Antal nettodagar fördelade på ersättningsnivå och mottagarnas kön, 2020–2024

Osäkerhetsanalys

Det är osäkert under hur lång tid och i vilken grad pandemin kommer att påverka utgiften för föräldrapenning. Det är även ovisst om dagar som inte togs ut under pandemin kommer att tas ut senare och i så fall när i tiden. I föreliggande prognos har inget tillägg gjorts av ett senarelagt uttag av dagar.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	32 717 022	35 357 621	36 333 607	37 525 023
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+9 927	+56 721	+78 671	+150 633
Volym- och strukturförändringar	+138 957	+2	-	-3
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	32 865 906	35 414 344	36 412 278	37 675 653
Differens i 1000-tal kronor	+148 884	+56 723	+78 671	+150 630
Differens i procent	+0,5	+0,2	+0,2	+0,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet 2022–2024, vilket innebär en höjning av ersättningen för dagar på den högsta ersättningsnivån dessa år. De har även justerat upp prognosen för timlöneökningstakten 2023 och 2024, vilket har en höjande effekt på

medelersättningen på sjukpenningnivå under högsta ersättningsnivå. Prognosen för timlöneökningstakten har färre decimaler nu än tidigare, vilket innebär mindre justeringar av utgiftsprognosen även för åren 2021 och 2022. Sammantaget innebär dessa justeringar en höjning av prognosen för alla år.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för perioden januari–mars blev 48 miljoner kronor (0,6 procent) lägre än väntat. Samtidigt nyttjades 63 000 fler nettodagar (0,5 procent) än prognostiserat. Orsaken till att utgifterna ändå blev lägre än prognostiserat är att det gjorts en missbedömning av vilken månad vissa utgifter skulle redovisas i förhållande till när utbetalningarna förväntades göras. Det är dagar på sjukpenningnivå och grundnivå som använts i större utsträckning än beräknat. Detta bedöms innebära att covid-19 inte bidrog till att minska uttaget av föräldrapenning så mycket som det antogs i föregående prognos, vilket föranleder att prognosen för innevarande år justeras upp.

1:2.11 Tillfällig föräldrapenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-8 977	-20 109
Anslag ³	9 721 911	7 866 143	8 048 642	8 260 824	8 566 987
Tilldelade medel	9 721 911	7 866 143	8 048 642	8 251 847	8 546 878
Utfall/Prognos	9 018 664	7 663 828	8 057 619	8 271 956	8 610 626
Avvikelse från anslag	703 247	202 315	-8 977	-11 132	-43 639
Avvikelse från tilldelade medel	703 247	202 315	-8 977	-20 109	-63 748
Högsta anslagskredit	407 045	393 264	402 432	413 041	428 349
Tillgängliga medel	10 128 956	8 259 407	8 451 074	8 664 888	8 975 227
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 7,7 miljarder kronor, vilket är 202 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel. Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 7,7 miljarder kronor, vilket är 201 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

En förälder som behöver stanna hemma från sitt arbete för att tillfälligt vårda ett sjukt barn har rätt till tillfällig föräldrapenning.

Ersättningsnivån för tillfällig föräldrapenning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Ersättningen kan betalas ut med hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels omfattning. Inkomsttaket för tillfällig föräldrapenning är 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning vid vård av sjukt barn (VAB) kan betalas ut till den som avstår från att arbeta för att vårda ett sjukt barn som inte har fyllt 12 år (i vissa fall 16 år). Ersättningen kan betalas ut under maximalt 120 dagar för varje barn och år.

Föräldrar till ett allvarligt sjukt barn som inte fyllt 18 år kan få ersättning för ett obegränsat antal dagar.

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan få tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar för ett barn som inte fyllt 16 år. Ersättningen betalas ut för högst 10 kontaktdagar per år tills barnet fyller 16 år.

I samband med barns födelse har den förälder som inte föder barnet rätt till 10 dagars ersättning när hen avstår från arbete. Vid adoption har föräldrarna rätt till fem dagar vardera om de inte kommer överens om annat.

Tillfällig föräldrapenning kan betalas ut under 10 dagar per förälder när ett barn under 18 år avlider. Flera föräldrar kan använda ersättningen samtidigt då de avstår från förvärvsarbete.

Analys

Utvecklingen av utgifterna inom tillfällig föräldrapenning drivs av antalet barn i olika åldrar, ersättningsnivån per dag och benägenheten att använda förmånen. Prognosen för antal barn hämtas från SCB:s befolkningsprognos och benägenheten mätt i antal dagar per barn skrivs fram med den historiska utvecklingen. För att prognostisera medelersättningen används Konjunkturinstitutets prognoser för timlöneutveckling och prisbasbelopp.

Sammantaget beräknas utgifterna för tillfällig föräldrapenning öka från cirka 7,7 miljarder kronor 2021 till 8,6 miljarder kronor 2024.

Utgiftsökningen beror på att antalet barn i befolkningen ökar och att medelersättningen beräknas öka under prognosperioden.

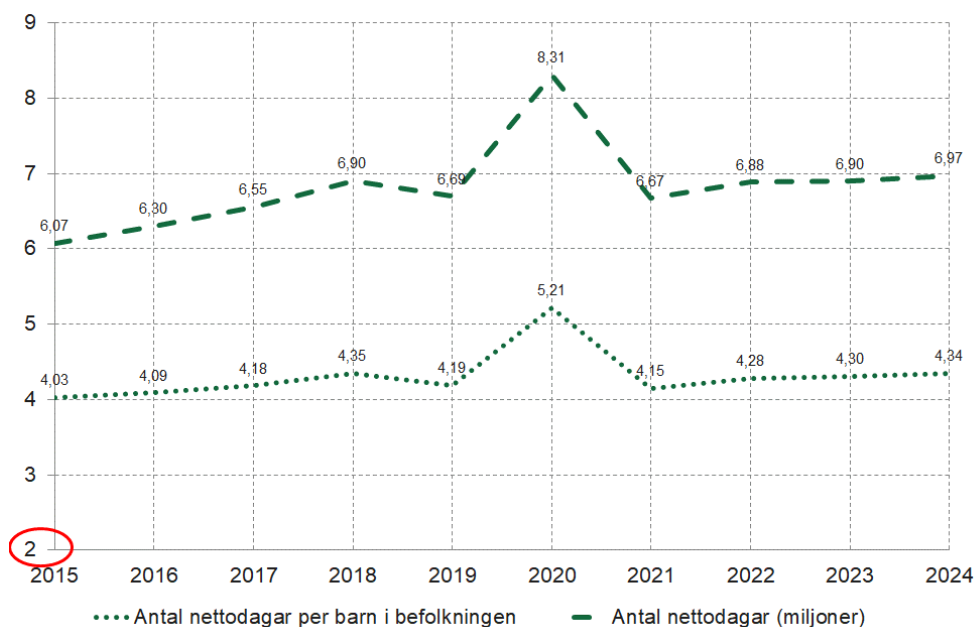
Nettodagar för olika typer av dagar

Utgifterna och nettodagarna i samband med vård av barn (VAB) beräknas utgöra 88,5 procent av både de totala utgifterna och det totala antalet nettodagar inom tillfällig föräldrapenning under prognosperioden. Prognosen för utvecklingen av dagarna beräknas med hjälp av ett antagande om benägenheten att använda förmånen (mätt i antal dagar per barn) och utvecklingen av antal barn, 0–12, år i befolkningen.

Antalet VAB-dagar ökade från 6,7 miljoner dagar 2019 till drygt 8,3 miljoner dagar 2020. Även utgifterna för 2020 var betydligt högre (1,7 miljarder kronor) än för 2019. Att både antalet dagar och utgifterna ökade kraftigt beror på den allmänna smittspridningen av coronaviruset. På grund av coronapandemin har många förskolor och skolor skärpt sina regler kring barns hälsotillstånd när de vistas i förskola och skola. Det innebär att barn hålls hemma under längre perioder med mildare symptom än annars. Det medförde att benägenheten att ansöka om VAB, mätt i antal dagar per barn, ökade kraftigt under 2020. De skärpta restriktionerna från förskolor och

skolor antas ligga kvar under en stor del av 2021 också. Detta antas även fortsättningsvis bidra till en större benägenhet att hålla barnen hemma, men med en förväntad avmattning från december 2020. Avmattningen förväntas bero på att föräldrar hittar andra sätt att hantera barns frånvaro (t.ex. flexibla arbetsformer). Detta antagande är mycket osäkert eftersom det förutsätter att det inte blir en ny kraftig våg av viruset under 2021, med medföljande ytterligare restriktioner. Krispaketet som regeringen lagt fram till följd av pandemin har beaktats i den lagda prognosen. Däremot har eventuella nedstängningar av förskolor och skolor inte tagits med i beräkningen. Sannolikheten att skolorna stängs ned bedöms vara väldigt låg.

Antal utbetalda nettodagar och antal nettodagar per barn i befolkningen inom tillfällig föräldrapenning vid vård av sjukt barn (VAB), utfall och prognos fr.o.m. 2021

Antalet VAB-dagar beräknas öka från knappt 6,7 miljoner dagar 2021 till 7 miljoner dagar år 2024. Att VAB-dagarna ökar svagt beror på att antalet barn i åldrarna 0–12 år beräknas öka långsamt under perioden. Antalet uttagna nettodagar varierar över tid och beror till stor del på hur omfattande säsongsinfluensan och andra infektioner har varit under enskilda år. Det genomsnittliga antalet uttagna nettodagar per barn i befolkningen blev drygt 5,2 dagar under 2020. Den kraftiga ökningen under 2020 beror på utbrottet av covid-19. För perioden 2021–2024 förväntas antal uttagna dagar per barn i befolkningen gå från knappt 4,2 till drygt 4,3 dagar.

Antalet nettodagar i samband med barns födelse eller adoption utgör drygt 11 procent av det totala antalet nettodagar inom tillfällig föräldrapenning. Dessa dagar antas följa befolkningsutvecklingen för antal födda barn. De beräknas öka från 875 000 dagar i år till drygt 904 000 dagar 2024. Det är osäkert i vilken grad coronapandemin kommer att påverka dessa utgifter framöver. Om pandemin blir långvarig kan den leda till förhöjd arbetslöshet och allmän lågkonjunktur. Det kan i sin tur medföra minskat barnafödande

på längre sikt. Konsekvensen av detta skulle bli färre uttagna dagar i samband med barns födelse eller adoption och även färre uttagna VAB-dagar på längre sikt.

Antalet nettodagar i samband med kontaktdagar för barn som omfattas av LSS utgör en liten del (0,2 procent) av det totala antalet nettodagar. Antalet sådana dagar har skrivits fram med den genomsnittliga ökningstakten från de tre senaste åren. Dagar som tas ut i samband med att ett barn avlidit utgör den minsta andelen (0,1 procent) av det totala antalet nettodagar inom tillfällig föräldrapenning. Antalet dagar på grund av detta beräknas följa utvecklingen av antalet avlidna barn, 0–18 år, i befolkningen.

Medelersättning för olika typer av dagar

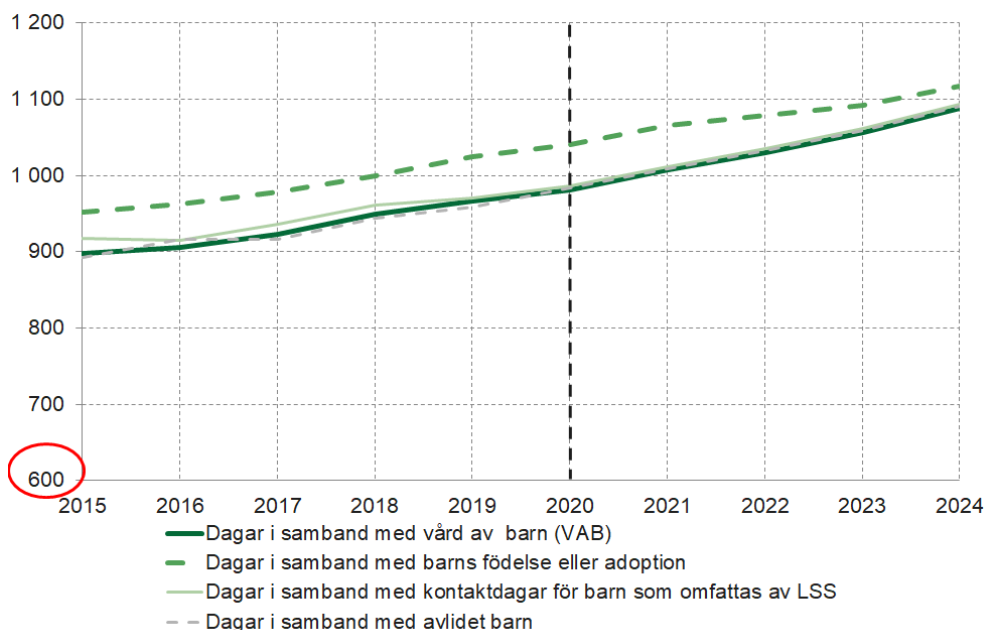
Den genomsnittliga ersättningen per dag för tillfällig föräldrapenning har ökat över tid. Medelersättningen för kvinnor är generellt lägre än för män. Skillnaden i medelersättning mellan olika typer av dagar inom tillfällig föräldrapenning förklaras av inkomstskillnaden mellan könen.

Medelersättningen för dagar i samband med barns födelse eller adoption är generellt högre än för de andra dagstyperna. Detta beror på att nästan 99 procent av dessa dagar tas ut av män, som i genomsnitt har en högre lön än kvinnor.

Medelersättningen för samtliga dagstyper har skrivits fram med Konjunkturinstitutets prognos över timlöneökningen och prisbasbeloppet. Den totala medelersättningen per dag under år 2021 beräknas till 1 014 kronor. Därefter förväntas den öka successivt till 1 091 kronor per dag år 2024. I diagrammet nedan illustreras medelersättningen för olika typer av dagar inom tillfällig föräldrapenning under perioden 2015–2024.

Medelersättning per dag för olika typer av dagar inom tillfällig föräldrapenning, utfall och prognos fr.o.m. 2020.

Kronor

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	7 699 160	8 050 761	8 258 848	8 579 564
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+3 058	+6 858	+13 108	+31 062
Volym- och strukturförändringar	-38 390	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	7 663 828	8 057 619	8 271 956	8 610 626
Differens i 1000-tal kronor	-35 332	+6 858	+13 108	+31 062
Differens i procent	-0,5	+0,1	+0,2	+0,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för timlöneökningen för 2021 och 2023–2024 samt höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2022–2024. Detta innebär att medelersättningen förväntas öka mer än tidigare beräknat, och detta har en ökande effekt på utgifterna under prognosperioden.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för tillfällig föräldrapenning under januari–mars 2021 blev 69 miljoner kronor lägre än vad som prognostiserades i föregående prognos. Avvikelsen beror främst på en överskattning av antalet nettodagar i samband med vård av barn.

Med anledningen av ett lägre antal ansökningar om VAB-dagar under det första kvartalet än väntat samt en mycket låg influensaaktivitet under senaste månaderna, har antalet VAB-dagar justerats ned något under 2021.

1:2.12 Graviditetspenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-25 351	-42 303
Anslag ³	640 808	645 735	664 390	685 922	718 957
Tilldelade medel	640 808	645 735	664 390	660 571	676 654
Utfall/Prognos	626 366	810 551	689 741	702 874	738 877
Avvikelse från anslag	14 442	-164 816	-25 351	-16 952	-19 920
Avvikelse från tilldelade medel	14 442	-164 816	-25 351	-42 303	-62 223
Högsta anslagskredit	32 040	32 286	33 219	34 296	35 947
Tillgängliga medel	672 848	678 021	697 609	694 867	712 601
Överskridande av anslagskredit	0	132 530	0	8 007	26 276

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 811 miljoner kronor, vilket är 165 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 133 miljoner kronor. Försäkringskassan avser att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag motsvarande avvikelsen från tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Graviditetspenning kan betalas ut om den försäkrade har ett fysiskt ansträngande arbete eller risker i arbetsmiljön som gör att hen inte kan arbeta under graviditeten. Ersättningsnivån för graviditetspenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst. Den kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Inkomsttaket för graviditetspenning uppgår till 7,5 prisbasbelopp.

Analys

Det finns tre drivande faktorer som påverkar utgifterna för graviditetspenning; utvecklingen av antalet mottagare, utvecklingen av antalet nettodagar per mottagare och utvecklingen av medelersättningen. Graviditetspenning har historiskt varit en förmån med starka säsongsmönster och trögrörliga förändringar, vilket tidigare har inneburit att prognoserna inte förändrats markant mellan prognosomgångar. Under de första tre kvartalen 2020 syntes heller inga stora förändringar kopplade till pandemiutbrottet. I slutet av 2020 och 2021 började fler risker för gravida rapporteras och utgifterna ökade något. I slutet av februari 2021 klassade socialstyrelsen gravida som riskgrupp för covid-19 från och med graviditetsvecka 20. En vecka senare meddelade regeringen att gravida som löper risk att smittas av covid-19 på jobbet kan ansöka om graviditetspenning. Folkhälsomyndigheten rekommenderar ännu inte allmän vaccinering av gravida.

Nya omständigheter påverkar utgifterna för graviditetspenning

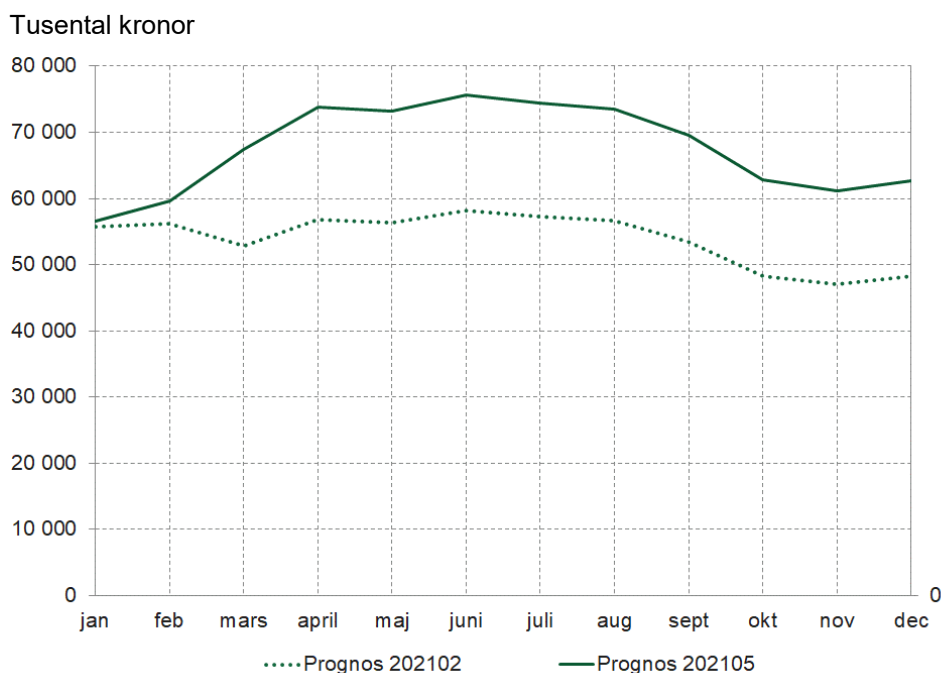
Antalet dagar per mottagare har tidigare legat stabilt på cirka 40 dagar. Det går att ansöka om graviditetspenning fram till 10 dagar före beräknad födsel. Det innebär att mottagarna av graviditetspenning tidigare i genomsnitt ansökt om graviditetspenning från och med graviditetsvecka 32 eller 33. Socialstyrelsens beslut att klassa gravida som riskgrupp från och med graviditetsvecka 20 medför således att antalet dagar per mottagare beräknas öka markant.

Utvecklingen av antalet mottagare beräknas också öka. Gravida som tidigare inte ansetts ha en riskfylld arbetsmiljö kan nu uppfylla kraven för att ansöka om graviditetspenning, om deras arbetsgivare beslutar att stänga av dem på grund av smittorisk. Hur stor andel av de som är gravida som kan få andra arbetsuppgifter och/eller jobba hemifrån är ytterst osäkert och svårt att prognostisera.

De nya förutsättningarna har ännu inte påverkat medelersättningen nämnvärt, och antalet gravida i befolkningen skrivs fortfarande fram med SCB:s befolkningsprognos för födda barn.

Det finns endast ett helt månadsutfall som går att beakta efter att dessa nya förutsättningar uppstått. Utfallet för mars månad visar att ansökningarna om graviditetspenning tredubblades jämfört med samma månad år 2020. Samtidigt ökade utgifterna med 31 procent och nettodagarna med 30 procent under mars 2021 jämfört med mars 2020. Antalet mottagare under mars 2021 var dubbelt så många som under mars 2020. Det kan därmed konstateras att det skett en markant ökning av antalet mottagare och utgifter. Det är för tidigt att säga hur nettodagarna kommer att öka, eftersom det gått mindre än två månader sedan de nya förutsättningarna för graviditetspenning uppstod.

Utgifter för graviditetspenning per månad 2021. Prognosjämförelse mellan föregående och innevarande prognos.

Utgifterna för graviditetspenning har sedan tidigare haft en moderat ökning på grund av den rådande smittspridningen i samhället. Under de två första månaderna av 2021 syntes en ökning av utgifter, trots att antalet gravida i befolkningen inte beräknas ha ökat markant. I mars månad ökade utgifterna och antalet mottagare kraftigt, till följd av ovan beskrivna händelser. I prognosen beräknas utgifterna öka också i april, för att stabiliseras på en knappt 30 procent högre nivå än tidigare prognostiserat. Höjningen beräknas ligga på samma nivå året ut, vilket för helåret 2021 sammantaget blir en höjning om drygt 25 procent. Den förhöjda nivån väntas klinga av under 2022 och succesivt under åren som följer. Prognosen är mycket osäker, både på kort och lång sikt.

Datinhämtning

Ett problem med dataöverföring mellan olika system har medfört att utfallen för nettodagar och antal mottagare för perioden februari 2021–mars 2021 inte kunnat hämtas. I prognosen är dessa värden därför hämtade från ett annat system. Det finns ingen anledning att tro att den förändrade datakällan skulle göra prognosen opålitlig, eftersom de uppgifter som hämtats ur det andra systemet är jämförbara med ursprungskällans data för åren 2014–2019. Däremot kan utfallen för helåret 2020 angående mottagare och nettodagar komma att justeras något i efterhand.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	646 914	665 389	686 372	720 056
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+368	+91	+687	+2 230
Volym- och strukturförändringar	+163 269	+24 261	+15 815	+16 591
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	810 551	689 741	702 874	738 877
Differens i 1000-tal kronor	+163 637	+24 352	+16 502	+18 821
Differens i procent	+25,3	+3,7	+2,4	+2,6

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för timlöneökningen för 2021 och 2023–2024 samt höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2022–2024. Detta innebär att medelersättningen förväntas öka mer än tidigare prognostiserat. Detta har en höjande effekt på utgifterna under prognosperioden.

Volym- och strukturförändringar

Antalet mottagare och antalet nettodagar beräknas öka till följd av att gravida klassas som en riskgrupp för covid-19. Se mer utförligt om detta i analysavsnittet ovan. Effekten syns framförallt för 2021, men beräknas också kvarstå och generera en svag ökning på längre sikt. Detta antagande bygger på att de som nu blir gravida och inte hunnit vaccineras potentiellt kommer vara i riskgrupp även under de första månaderna 2022. För åren 2023–2024 beräknas benägenheten att ansöka om graviditetspenning fortsatt vara marginellt högre. Båda dessa antaganden är mycket osäkra och beror på hur vaccinationen och smittspridningen i samhället utvecklas under årets gång.

1:3 Underhållsstöd

1:3 Underhållsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	-8 446	-93 830	-165 182	-274 028
Anslag ³	2 627 264	2 593 662	2 701 059	2 672 532	2 672 532
Tilldelade medel	2 627 264	2 585 216	2 607 229	2 507 350	2 398 504
Utfall/Prognos	2 635 710	2 679 046	2 772 411	2 781 378	2 791 935
Avvikelse från anslag	-8 446	-85 384	-71 352	-108 846	-119 403
Avvikelse från tilldelade medel	-8 446	-93 830	-165 182	-274 028	-393 431
Högsta anslagskredit	131 363	129 683	135 052	133 626	133 626
Tillgängliga medel	2 758 627	2 714 899	2 742 281	2 640 976	2 532 130
Överskridande av anslagskredit	0	0	30 130	140 402	259 805

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 2,7 miljarder kronor, vilket är 85 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 94 miljoner kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Anslaget för underhållsstöd består av fullt underhållsstöd, underhållsstöd vid växelvist boende, utfyllnadsbidrag och förlängt underhållsstöd.

Underhållsstöd betalas ut för barn med särlevande föräldrar där den bidragsskyldiga av olika anledningar inte betalar underhållsbidrag eller betalar ett belopp som är lägre än nivån för underhållsstödet. Detta gäller även om föräldrarna har gemensam vårdnad. Underhållsstöd betalas också ut för barn där en förälder ensam adopterat barnet eller när faderskapet inte är fastställt trots att modern medverkat i att få det fastställt.

Underhållsstöd lämnas till och med månaden då barnet har fyllt 18 år och förlängt underhållsstöd från och med månaden efter att barnet fyllt 18 år. För studerande ungdomar lämnas förlängt underhållsstöd från och med månaden efter att de fyllt 18 år till och med juni det år då de fyller 20 år, om hen bedriver studier som ger rätt till förlängt barnbidrag eller till studiehjälp.

När underhållsstöd betalas ut som fullt underhållsstöd ska den bidragsskyldige föräldern återbetala en beräknad del av underhållsstödet till staten. Betalningsskyldigheten beräknas på inkomster enligt den senaste taxeringen. Underhållsstödet är:

- 1 523 kronor (1 673 kronor från och med juli 2021) i månaden till och med månaden när barnet fyller 11 år,
- 1 723 kronor (1 823 kronor från och med juli 2021) i månaden till och med månaden när barnet fyller 15 år och

- 2 073 kronor (2 223 kronor från och med juli 2021) från och med månaden efter att barnet har fyllt 15 år.

Underhållsstöd finansieras delvis genom statsbudgeten, via detta anslag och delvis via inbetalningar från bidragsskyldiga.

Analys

Utgifterna för underhållsstöd drivs av antal barn med underhållsstöd, hur mycket pengar som betalas ut per barn samt hur mycket som betalas in till Försäkringskassan.

Antal barn

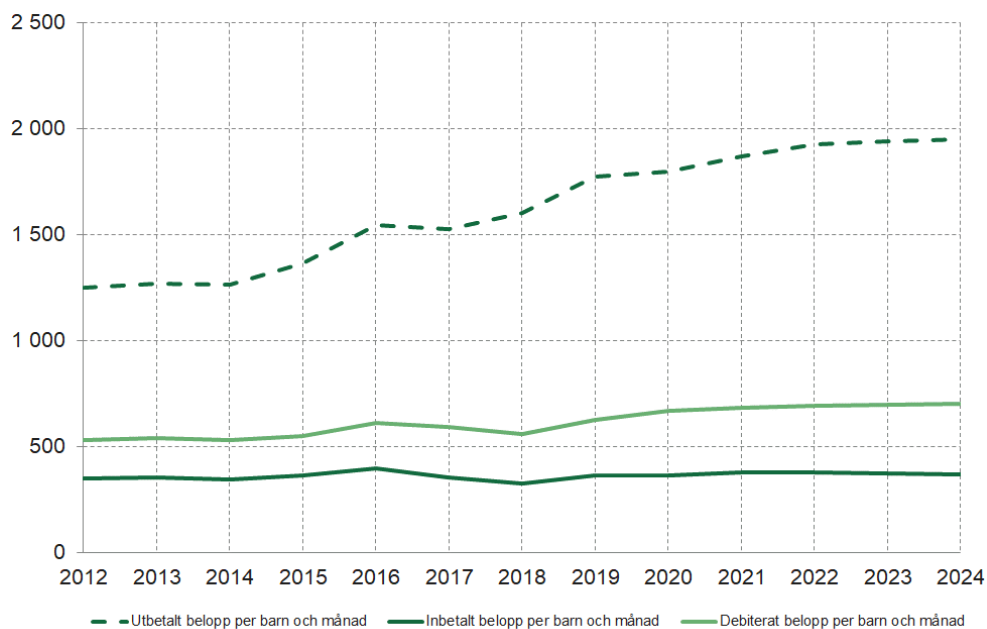
Antal barn med underhållsstöd har minskat kontinuerligt sedan 1999 och förväntas fortsätta minska. Under de senaste tre åren minskade antalet barn med underhållsstöd i genomsnitt 5,5 procent per år. Mellan 2019 och 2020 sjönk antalet barn med underhållsstöd med 2,6 procent. Under det första kvartalet 2021 var antalet barn med underhållsstöd 3 procent lägre än motsvarande period 2020. Det totala antalet barn med underhållsstöd förväntas bli 170 500 i år och gradvis minska till 166 000 år 2024. Minskningen antas framförallt bero på att fler föräldrar kommer att sköta underhållsbidraget utan Försäkringskassans inblandning, men också på att underhållsstöd vid växelvist boende har fasats ut och upphörde i sin helhet i januari 2021.

Utbetalningar och inbetalningar

Under 2020 betalades drygt 3,8 miljarder kronor ut i underhållsstöd. Utbetalningarna minskade med knappt 50 miljoner kronor jämfört med 2019, vilket beror på att antalet barn med underhållsstöd var lägre under 2020. Det genomsnittliga utbetalningsbeloppet per barn och månad, oavsett barnets ålder, har historiskt ökat på grund av en ökande andel barn med fullt underhållsstöd och höjda ersättningsnivåer. Utbetalningsbeloppet per barn och månad förväntas fortsätta att öka kraftigt från och med juli 2021. Det beror på nya regeländringar som medför en höjd ersättningsnivå per barn och månad (se Bakgrundsfakta). Beloppet beräknas öka från 1 798 kronor per barn och månad år 2020 till 1 953 kronor år 2024.

Den direkta inbetalningen från bidragsskyldiga och debiterat belopp samt utbetalt belopp i genomsnitt per barn och månad, utfall t.o.m. 2020 och prognos.

Kronor

De direkta inbetalningarna till Försäkringskassan och debiterat belopp per barn och månad minskade mellan 2016 och 2018, vilket är en effekt av att fler gör upp om underhållsbidrag själva och därmed inte uppbär underhållsstöd. Antalet barn med underhållsstöd minskade med 10 000 barn per år mellan 2017 och 2019. Den direkta inbetalningen från bidragsskyldiga till Försäkringskassan beräknas öka från i genomsnitt 364 kronor per barn och månad 2020 till 368 kronor år 2024. Inbetalningarna uppskattas till cirka 755 miljarder kronor i genomsnitt per år under prognosperioden. Det genomsnittliga debiterade beloppet från bidragsskyldiga beräknas öka från 669 kronor per barn och månad under 2020 till 703 kronor år 2024 och uppskattas till cirka 1,4 miljarder kronor per år under prognosperioden.

Inbetalningsgraden, den andel av det debiterade beloppet som blir inbetalat från bidragsskyldiga, beräknas bli 55,4 procent under prognosperioden. Inbetalningsgraden har minskat från 66 procent år 2012 till 56,4 procent år 2020.

Inbetalningarna från Kronofogden utgörs av de fordringar som går vidare till Kronofogden. Det kan alltså röra sig om gamla skulder som betalas i efterhand och där själva skulden (debiteringen) härstammar från tidigare år. Bidragsskyldigas inbetalningar av skulder till Kronofogden uppskattas till 368 miljarder kronor per år under prognosperioden.

Sammantaget beräknas utgifterna för underhållsstödet öka från och med 2021. Anledningen är den höjda ersättningsnivån per barn och månad som träder ikraft från och med första juni 2021.

Det är osäkert till vilken grad pandemin kommer att påverka utgifterna för underhållsstödet på lång sikt. Om pandemin blir långvarig kan den leda till förhöjd arbetslöshet och allmän lågkonjunktur. Det kan i sin tur leda till att de bidragsskyldigas förmåga att betala tillbaka barnets underhåll försämras på längre sikt. Konsekvensen av detta skulle bli lägre intäkter från bidragsskyldiga till följd av ett lägre debiterat belopp.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	2 658 586	2 752 176	2 761 325	2 772 002
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+20 460	+20 235	+20 053	+19 933
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 679 046	2 772 411	2 781 378	2 791 935
Differens i 1000-tal kronor	+20 460	+20 235	+20 053	+19 933
Differens i procent	+0,8	+0,7	+0,7	+0,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för underhållsstöd var under januari–mars 2021 drygt 21 miljoner kronor högre än vad som prognostiserades i föregående prognos.

Avvikelsen beror på att utbetalt belopp per barn och månad blev högre under första kvartalet än vad som tidigare beräknats. Det beloppet har justerats upp med 10 kronor per barn och månad under hela prognosperioden, vilket föranleder en ökning av utgifterna.

1:4 Adoptionsbidrag

1:4 Adoptionsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	20 184	14 784	14 784	14 784	14 784
Tilldelade medel	20 184	14 784	14 784	14 784	14 784
Utfall/Prognos	8 925	7 980	8 460	10 237	10 831
Avvikelse från anslag	11 259	6 804	6 324	4 547	3 953
Avvikelse från tilldelade medel	11 259	6 804	6 324	4 547	3 953
Högsta anslagskredit	605	443	443	443	443
Tillgängliga medel	20 789	15 227	15 227	15 227	15 227
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 8 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Adoptionsbidrag betalas ut till föräldrar för att täcka en del av kostnaden för att adoptera ett barn yngre än 10 år från ett annat land. För att kunna ansöka om adoptionsbidrag ska adoptionen vara förmedlad av en organisation som är auktoriserad av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Bidraget är på 75 000 kronor.

Analys

Utgifterna för adoptionsbidraget drivs av hur många barn som adopteras från andra länder till Sverige och när föräldrarna ansöker om bidraget. Under januari och februari 2021 har sammanlagt 18 barn anlänt och sammanlagt 28 bidrag har betalats ut (statistiken för anlända barn för mars månad är ännu inte tillgänglig). Under samma period 2020 anlände 19 barn och 31 bidrag betalades ut. Det innebär en minskning med 5 procent för antalet barn, och en minskning med 10 procent för utgifterna.

Sedan pandemins utbrott beräknas det att vara vanligare att ansöka om bidraget omgående, istället för att vänta någon eller några månader (man kan vänta upp till ett år). Under normala omständigheter beräknas de adoptivföräldrar som fått sitt barn att ansöka om bidraget i en sådan jämn takt att antalet anlända barn och bidrag brukar ligga på ungefär samma nivå. Bidraget är möjligt att söka högst ett år från det att barnet anlänt. Det innebär att de som kan ansöka nu är de som senast fick sitt barn i mars 2020.

Således har i princip alla de som har förändrat sin ansökningstakt på grund av pandemin nu inkommit med sin ansökan.

Adoptionsorganisationerna ser att de trots rådande läge och reserestriktioner har lyckats förmedla ett större antal adoptioner än de beräknat under 2020. Organisationerna beräknar att antalet anlända barn 2021 kommer vara detsamma som 2020. För månaderna februari och mars har det visat sig att stämman bra när det kommer till antal anlända barn. Däremot blev antalet bidrag i början av 2021 högre än beräknat.

Osäkerhetsanalys till följd av pandemiutbrottet av covid-19

Internationella adoptioner har minskat stadigt de senaste 10 åren, från en nivå på 750 barn år 2009 till 92 anlända barn år 2020. I dagens läge med globala och omfattande reserestriktioner beräknas internationella adoptioner i Sverige fortsätta ligga på samma nivå även under 2021 och delar av 2022. En internationell adoptionsprocess tar tid att genomföra och innebär oftast en hel del resande för adoptivföräldrarna. Adoptionsprocesserna försvaras och försenas när resandet länder emellan begränsas. Däremot ser de organisationer som har hand om internationella adoptioner inget minskat intresse för att adoptera internationellt. När reserestriktioner lättas upp beräknas därför antalet internationella adoptioner så småningom återhämta sig till samma nivå eller nästan samma som före pandemin. Att förutse när globala reserestriktioner kommer att lättas upp är oerhört svårt. Osäkerheten i prognosen är därför mycket stor.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	7 200	8 460	9 120	9 184
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+780	-	+1 117	+1 647
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	7 980	8 460	10 237	10 831
Differens i 1000-tal kronor	+780	0	+1 117	+1 647
Differens i procent	+10,8	0,0	+12,2	+17,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för 2021 höjs på grund av att fler bidrag än beräknat delades ut i början av 2021. Eftersom antalet bidrag som betalas ut är litet och bidraget förhållandevis högt, så påverkas prognosen mycket av små förändringar. 2022 lämnas oförändrat, medan 2023 och 2024 höjs med 12 respektive 18

procent. Höjningen på lång sikt beror på antalet adoptioner på sikt förväntas öka mer, men 2023 och 2024 ligger fortfarande långt under 2019 års nivå.

1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	3 960 359	4 302 632	5 307 792	5 494 627	5 442 527
Därav					
1:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn	1 959 849	1 078 516	235 585	109 182	0
1:6.2 Omvårdnadsbidrag	1 601 157	2 760 743	4 653 170	4 967 613	5 068 993
1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	202 248	198 355	39 842	-26 613	-128 179
1:6.1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	197 105	265 018	379 195	444 445	501 713

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

Övergångsperioden mellan vårdbidrag och omvårdnadsbidrag

Den 1 januari 2019 infördes omvårdnadsbidraget samtidigt som möjligheten att ansöka om vårdbidraget upphörde. Det har inneburit ett högt ansökningstryck och en hög arbetsbelastning på verksamheten. Uppdraget har varit att handlägga omvårdnadsbidraget samtidigt som vårdbidraget ska upphöra. De försäkrade får retroaktiv utbetalning för den perioden de väntat på ersättning om de beviljas omvårdnadsbidrag.

När omvårdnadsbidraget infördes i januari 2019 fanns det fortfarande cirka 14 000 vårdbidragsansökningar kvar att handlägga. Det innebär att även om omvårdnadsbidraget infördes i januari 2019 så beviljades fortfarande vårdbidrag under första halvåret av 2019. Antalet mottagare av vårdbidrag var därför som högst i maj 2019 – drygt 62 000 mottagare.

Den 1 juli 2020 trädde nya övergångsbestämmelser för vårdbidraget i kraft. De nya bestämmelserna gjorde det möjligt för Försäkringskassan att förlänga vårdbidrag som upphör eller har upphört. Sedan de nya övergångsreglerna trädde i kraft har cirka 14 200 vårdbidragmottagare fått sina bidrag förlängda, i väntan på att deras ansökningar om omvårdnadsbidraget handläggs.

Utgifterna för både omvårdnadsbidrag och vårdbidrag påverkas för tillfället i princip bara av hur snabbt övergången från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag går. Det beror på att beståndet av försäkrade (föräldrar till barn med funktionsnedsättning) förändras långsamt i vanliga fall. Variationen i utgifterna som härstammar från eventuella förändringar i beståndet döljs till följd av reformens inverkan på utgifterna. I dagsläget beräknas vårdbidraget ha upphört i sin helhet 2023. Än så länge beräknas omvårdnadsbidraget på längre sikt uppvisa samma mönster som vårdbidraget har haft historiskt, men detta kan komma att ändras när övergången väl är helt genomförd.

1:6.2 Omvårdnadsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-83 788	0	0
Anslag ³	1 990 957	2 676 955	5 105 776	5 430 951	5 398 079
Tilldelade medel	1 990 957	2 676 955	5 021 988	5 430 951	5 398 079
Utfall/Prognos	1 601 157	2 760 743	4 653 170	4 967 613	5 068 993
Avvikelse från anslag	389 800	-83 788	452 606	463 338	329 086
Avvikelse från tilldelade medel	389 800	-83 788	368 818	463 338	329 086
Högsta anslagskredit	99 547	133 847	255 288	271 547	269 903
Tillgängliga medel	2 090 504	2 810 802	5 277 276	5 702 498	5 667 982
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 2,8 miljarder kronor, vilket är 84 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Bestämmelserna om omvårdnadsbidrag trädde i kraft den 1 januari 2019.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få omvårdnadsbidrag. Bidraget baseras på den omvårdnad och tillsyn som barnet behöver utöver vad som är vanligt för barn i samma ålder utan funktionsnedsättning. Omvårdnadsbidrag betalas ut längst till och med juni månad det år barnet fyller 19 år.

Omvårdnadsbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån motsvarar 2,5 prisbasbelopp. Om bidraget avser flera barn kan mer än ett helt omvårdnadsbidrag utgå. När den ansökande har fått ett beslut om omvårdnadsbidrag får hen en retroaktiv betalning för perioden sedan ansökan gjordes

Analys

Utgifterna för omvårdnadsbidrag drivs av antalet nybeviljade mottagare och hur länge de har stått i kö för att få sitt beslut. Väntetiden avgör hur stor den retroaktiva utbetalningen blir. Övergångsfasen mellan vårdbidrag och omvårdnadsbidrag har orsakat långa handläggningstider och således köer i balansen. Det har inneburit att den andel av utgifterna som bestått av retroaktiv utbetalning hittills har varit hög.

I dagsläget har 13 000 mottagare förlängt vårdbidrag (de har varit som flest 14 200), vilket innebär att det finns en andel nybeviljade omvårdnadsbidragsmottagare som har haft förlängt vårdbidrag ända tills de fått beslut om omvårdnadsbidrag. Det innebär att de inte får någon retroaktiv utbetalning och det i sin tur sänker andelen retroaktiv utbetalning.

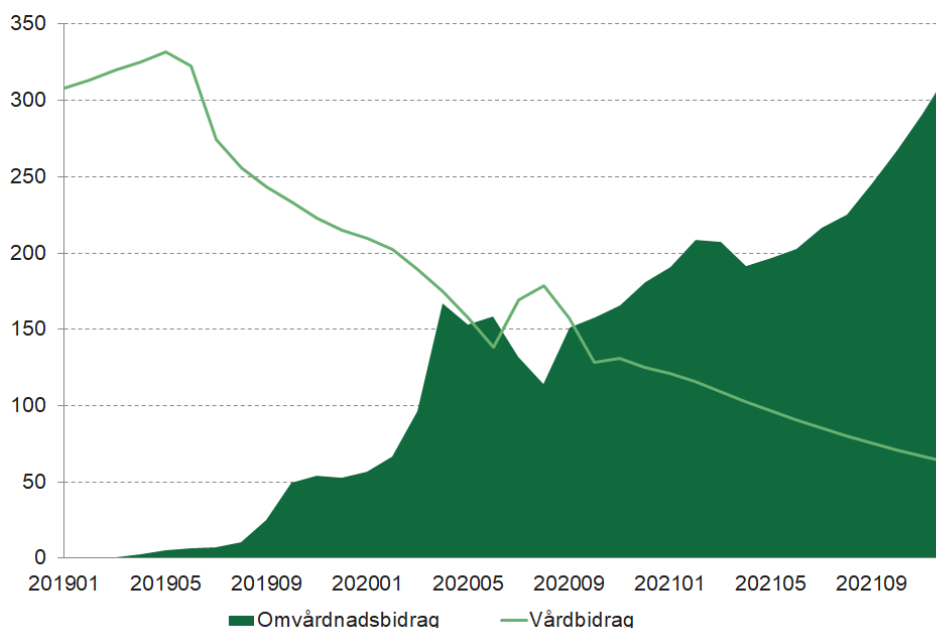
Mellan februari och mars sjönk utgifterna för omvårdnadsbidraget, vilket beror på att den retroaktiva utbetalningen minskade medan den ordinarie utbetalningen ökade. Den retroaktiva andelen av utbetalningen beräknas fortsätta att minska under våren och sommaren medan den ordinarie utbetalningen förväntas öka i en stadig takt. Den sammantagna effekten blir att utgifterna beräknas sjunka lite på våren för att sedan öka svagt under sommaren.

Till hösten beräknas utgifterna öka snabbare igen. De retroaktiva utbetalningarna beräknas återigen öka något till följd av lägre aktivitet i handläggningen under sommarmånaderna. De ordinarie utbetalningarna förväntas fortsätta öka. Detta beräknas vara effekten av de insatser verksamheten gjort under våren för att förstärka handläggningen. Exempelvis så har cirka 200 nya försäkringsutredare rekryterats för att handlägga omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning.

Sammanfattningsvis innebär detta att antalet nybeviljade mottagare och utbetalningen som sker på ordinarie dagar fortsätter att öka i en jämn takt – i princip samma genomsnittliga takt som uppvisats senaste halvåret (september 2020-februari 2021). Den andra delen av prognosen handlar om utvecklingen i den retroaktiva andelen. Här är osäkerheterna stora, men vi ser att andelen retroaktiv utbetalning nu börjar sjunka i takt med att kötiden för de nybeviljade omvårdnadsbidragsmottagarna sjunker.

Utgifter för omvårdnadsbidrag och vårdbidrag 2020–2021

Tusental kronor. Utfall till och med mars 2021. Prognos från april 2021 och framåt.

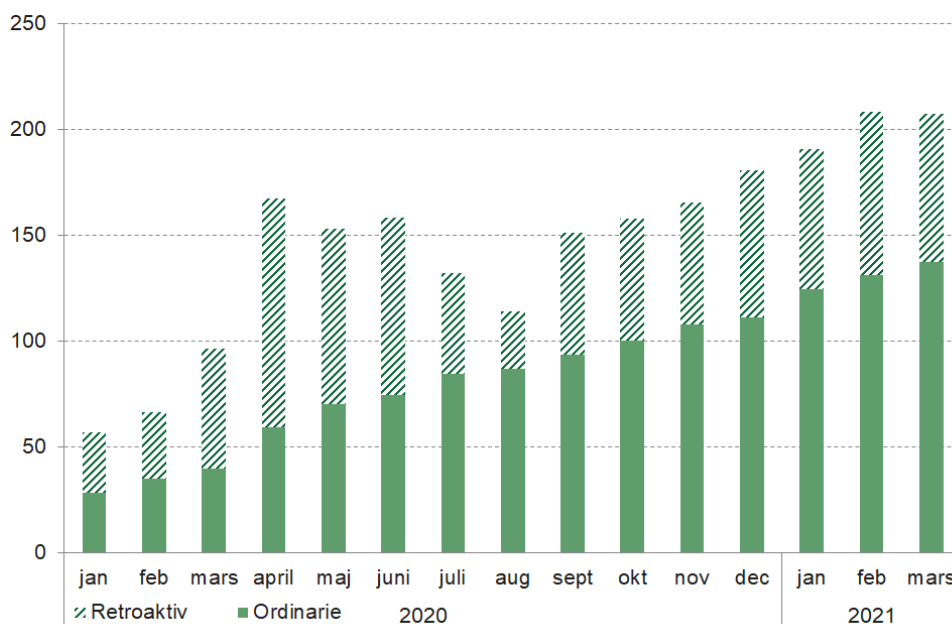

Utgifterna för omvårdnadsbidraget under perioden januari–mars 2021 blev 2,7 procent lägre än tidigare prognostiserat. I mars månad var utfallet 7 procent lägre än prognostiserat. April och maj månad beräknas också bli lägre än tidigare prognostiserat och under sommaren beräknas utgifterna öka svagt. Allteftersom de nyrekryterade försäkringsutredarna börjar handlägga i högre takt (nyrekryterade under upplärning innebär alltid initialt lägre produktionstakt) beräknas utgifterna för omvårdnadsbidrag öka successivt under andra halvan av 2021 och sedan plana ut något under 2022. På längre sikt (2023–2024) beräknas omvårdnadsutgifterna ha ungefär samma ökningstakt som de historiska vårdbidragsutgifterna.

Utgifterna för vårdbidraget blev 4 procent lägre än tidigare prognostiserat under perioden januari – mars 2021. Utgifterna under 2021 förväntas därför sjunka i något snabbare takt än tidigare prognostiserat. Även för 2022 och 2023 beräknas utgifterna sjunka snabbare, men förändringen från föregående prognos är inte lika stor. Prognosen för vårdbidrag påverkas i allra högsta grad av hur utvecklingen i omvårdnadsbidraget går. Osäkerheten i prognosen är därför stor och ökar ju längre prognoshorisonten är.

Utgifter för omvårdnadsbidrag fördelade på ordinarie och retroaktiva utbetalningar.

Tusental kronor. Utfall för perioden januari 2020-mars 2021.

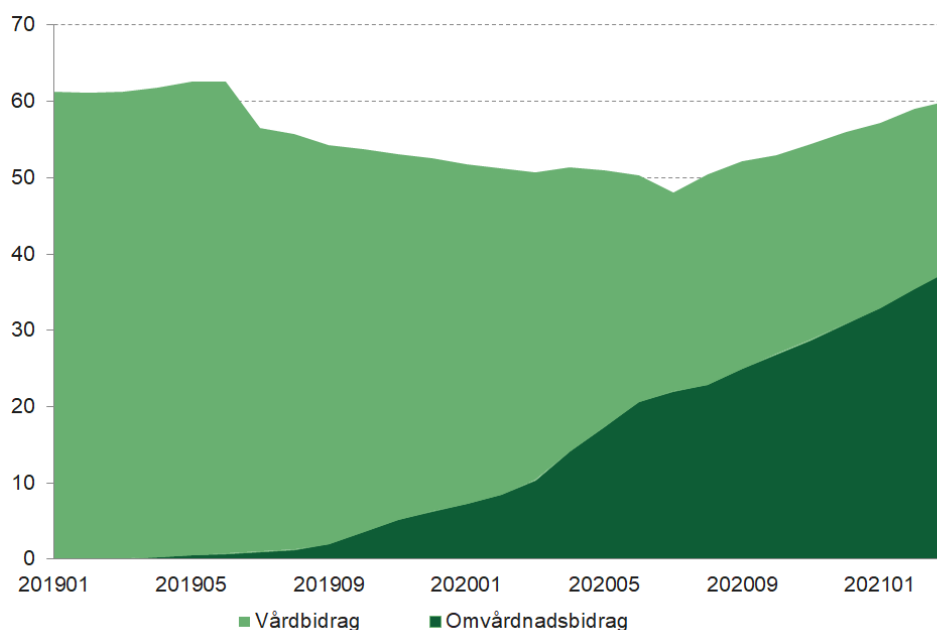

Under helåret 2020 utgjorde de retroaktiva utbetalningarna i genomsnitt 45 procent av utgifterna för omvårdnadsbidraget. I diagrammet ovan syns att andelen retroaktiva utbetalningar succesivt har minskat under året som gått. I april 2020 utgjorde de 65 procent av månadsutgiften, men sjönk gradvis till att utgöra i genomsnitt ungefär en tredjedel av utgifterna under de sista månaderna av 2020. Variationen i de retroaktiva utbetalningarna har varit stor medan ökningstakten för de ordinarie utbetalningarna varit mycket jämn under i princip hela 2020. Utvecklingen i både ordinarie och retroaktiv betalning har varit stabil mellan september 2020 och februari 2021, en genomsnittlig nivå på 65 procent ordinarie utbetalning och 35 procent retroaktiv utbetalning. I mars 2021 sjönk andelen retroaktiv utbetalning till 32 procent och preliminärt visar de första veckorna i april på att andelen retroaktiv utbetalning sjunker ännu mer för april (utfallet för april är inte klart och därmed är osäkerheten stor).

Mottagare av omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Sedan övergången införts har beståndet varierat, då vårdbidragen i början upphörde snabbare än omvårdnadsbidragen blev beviljade. Efter att vårdbidragen förlängdes under sommaren och hösten 2020 så har det omvända förhållandet gällt. Det innebär att det nu beviljas omvårdnadsbidrag i högre takt än vårdbidrag upphör.

Antal mottagare av vårdbidrag och omvårdnadsbidrag 2019–mars 2021.
 Mottagare i tusental.

För perioden september 2020 till mars 2021 beviljades i genomsnitt 2 000 nya omvårdnadsbidragsmottagare i månaden, samtidigt som cirka 680 vårdbidrag i månaden upphörde att gälla. I mars 2021 är antalet omvårdnadsbidragsmottagare knappt 37 800 medan vårdbidragsmottagarna är cirka 22 300. Förändringstakten i antalet nybeviljade mottagare av omvårdnadsbidraget beräknas under prognosperioden att fortsätta i samma takt som tidigare. Utfasningstakten av vårdbidragsmottagarna beräknas däremot öka något.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	3 464 943	5 170 189	5 519 570	5 632 214
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+32 381	+34 142	+45 513
Volym- och strukturförändringar	-704 200	-549 400	-586 099	-608 735
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 760 743	4 653 170	4 967 613	5 068 993
Differens i 1000-tal kronor	-704 200	-517 019	-551 957	-563 221
Differens i procent	-20,3	-10,0	-10,0	-10,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Överföring till/från andra anslagsposter

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet (KI) har höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2022–2024. Detta har en höjande effekt på prognosen.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för 2021 sänks med 20 procent och sedan med 10 procent årligen. Sänkningen beror på att andelen retroaktiva utbetalningar minskar till följd av att flera mottagare övergått direkt från vårdbidraget till omvårdnadsbidraget, se mer utförlig beskrivning i analysavsnittet ovan. Osäkerheten i prognosen är stor, och ökar ju längre prognoshorisonten är.

1:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-16 952	0	0	0	0
Anslag ³	2 301 081	2 226 528	246 426	113 965	0
Tilldelade medel	2 284 129	2 226 528	246 426	113 965	0
Utfall/Prognos	1 959 849	1 078 516	235 585	109 182	0
Avvikelse från anslag	341 232	1 148 012	10 841	4 783	0
Avvikelse från tilldelade medel	324 280	1 148 012	10 841	4 783	0
Högsta anslagskredit	115 054	111 326	12 321	5 698	0
Tillgängliga medel	2 399 183	2 337 854	258 747	119 663	0
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 1,1 miljarder kronor, vilket är 1,1 miljarder kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Vårdbidraget avskaffades den 1 januari 2019 och ersattes med omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Bidraget baserades på en sammanvägning av såväl barnets behov av omvårdnad och särskild tillsyn som merkostnader. Bedömningen gjordes i förhållande till vad som är vanligt för barn i samma ålder utan funktionsnedsättning. Vårdbidraget betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån motsvarar 2,5 prisbasbelopp. Om bidraget avser flera barn kan mer än ett helt omvårdnadsbidrag utgå.

Analys

Se analys under avsnittet för omvårdnadsbidrag.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	1 161 714	245 401	113 731	0
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+1 537	+703	-
Volym- och strukturförändringar	-83 198	-11 353	-5 252	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	1 078 516	235 585	109 182	0
Differens i 1000-tal kronor	-83 198	-9 816	-4 549	0
Differens i procent	-7,2	-4,0	-4,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

KI har höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2022–2024. Det har en höjande effekt på prognosen för 2022 och 2023.

Volym- och strukturförändringar

Utflödet från vårdbidraget har skett i en något snabbare takt än väntat. För 2021 sänks därför prognosen med cirka 7 procent. För 2022 och 2023 sänks prognosen med 4 procent årligen, eftersom utflödet beräknas vara snabbare under hela prognosperioden. Prognosen är mycket osäker och i allra högsta grad beroende på hur snabbt övergången till omvårdnadsbidraget går. Osäkerheten är större på längre sikt.

1:8 Bostadsbidrag

1:8 Bostadsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-107 516	0	0	0	0
Anslag ³	5 837 176	5 740 666	4 600 000	4 475 593	4 329 911
Tilldelade medel	5 729 660	5 740 666	4 600 000	4 475 593	4 329 911
Utfall/Prognos	5 283 596	5 199 986	4 433 579	4 206 287	4 014 060
Avvikelse från anslag	553 580	540 680	166 421	269 306	315 851
Avvikelse från tilldelade medel	446 064	540 680	166 421	269 306	315 851
Högsta anslagskredit	237 308	259 033	230 000	223 779	216 495
Tillgängliga medel	5 966 968	5 999 699	4 830 000	4 699 372	4 546 406
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 5,2 miljarder kronor, vilket är 541 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bostadsbidraget betalas ut till barnfamiljer samt ungdomar som fyllt 18 men inte 29 år. Syftet med bidraget är att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder. Beroende på vilken grupp man tillhör består bidraget av olika delar. Bostadsbidragets storlek bestäms av såväl bostadens storlek och kostnad som hushållets inkomst och sammansättning.

Bostadsbidrag för barnfamiljer består dels av ett bidrag till kostnaden för bostaden, dels av särskilda bidrag för hemmavarande barn eller barn som bor växelvis samt umgängesbidrag för tidvis boende barn. Bostadsbidrag till hushåll utan barn (ungdomshushåll) består däremot endast av bidrag för kostnaden för bostaden.

Under andra halvåret 2020 och 2021 finns ett tilläggsbidrag för barnfamiljer. Detta beräknas som 25 procent av det ordinarie bostadsbidraget.

Analys

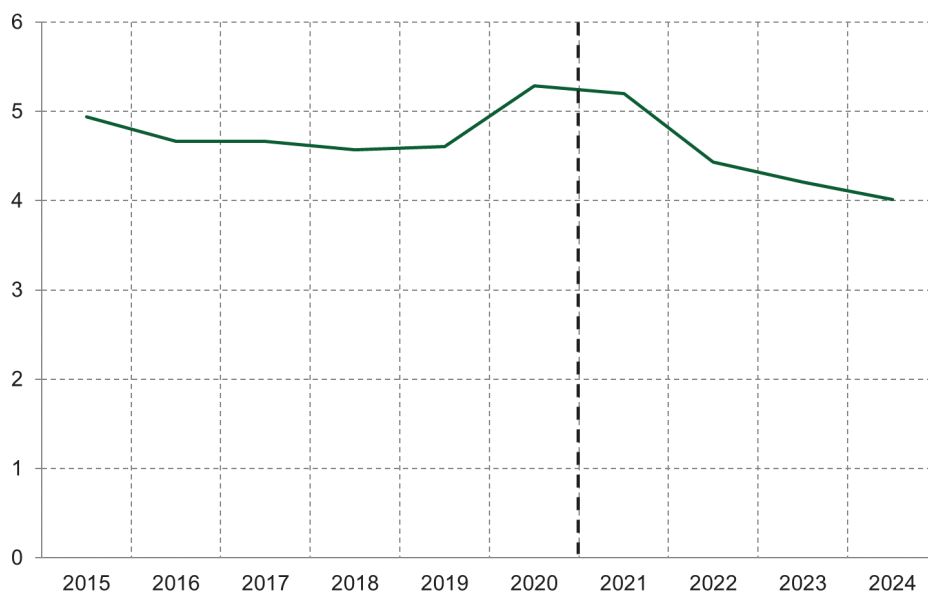
Utgifterna för bostadsbidrag under 2020 blev cirka 5,3 miljarder kronor, vilket är 15 procent högre än utgiften under 2019. Orsaken till detta var främst det tilläggsbidrag som gjorde att barnfamiljer fick 25 procent högre bidrag under andra halvåret. Dessutom gjorde coronapandemin att fler fick rätt till bostadsbidrag. Kostnaden för tilläggsbidraget blev 580 miljoner kronor under 2020. På grund av eftersläpningar i handläggningen har det tillkommit ytterligare mindre utbetalningar av tilläggsbidraget även under

2021. Än så länge är dessa försenade utbetalningar på ungefär 7 miljoner kronor.

Regeringen⁴² har beslutat att tilläggsbidraget ska återkomma även under andra halvåret 2021, med samma kriterier som förra året. Det väntas öka utgifterna med ungefär 580 miljoner kronor i vår prognos, något högre än de 560 miljoner kronor vad som föreslagits i propositionen. De totala utgifterna väntas sjunka under 2021 till 5,2 miljarder kronor. För kommande år sjunker sedan utgifterna ytterligare till 4,0 miljarder för 2024, se diagram nedan.

Utgifter för bostadsbidrag

Miljarder kronor, årsdata 2015–2024

Den största delen av bostadsbidraget betalas ut till barnfamiljer. Av utbetalt preliminärt bostadsbidrag beräknas 94 procent i år gå till barnhushåll och resterande del till ungdomshushåll utan barn.

Medelersättningen beräknas 2021 till 3 264 kronor per månad (inklusive tilläggsbidraget) för barnhushåll och 985 kronor per månad för ungdomshushåll. Jämfört med 2020 beräknas medelersättningen öka med 2 kronor för barnhushåll. Under 2022 sjunker medelersättningen till 2991 kronor på grund av att tilläggsbidraget tas bort för att därefter börja öka svagt. För ungdomshushållen minskar medelersättningen med 16 kronor (1,6 procent) i år, men kommer från och med 2023 att öka igen.

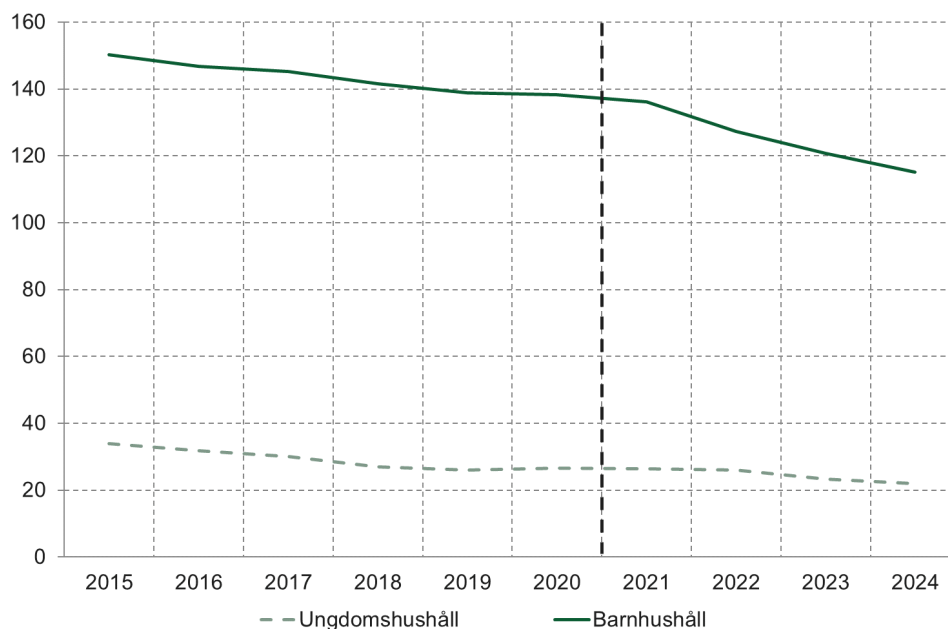
Antalet hushåll med bostadsbidrag beräknas vara i genomsnitt 162 500 under 2021, fördelat på 136 100 barnhushåll och 26 400 ungdomshushåll. Jämfört med 2020 beräknas antalet hushåll minska med 1 procent, där barnhushållen står för den största minskningen. Därefter väntas antalet

⁴² Tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget med anledning av covid-19 (Dnr: S2021/02767)

hushåll minska med ungefär 5 procent per år fram till 2024. För hushållens långsiktiga utveckling se diagrammet nedan.

Antal hushåll med bostadsbidrag

Tusental, årsdata 2015–2024

Osäkerhetsanalys

I denna prognos har vi antagit att pandemiutbrottet fortsätter under första halvåret av 2021. Skulle pandemin däremot bli långvarig och många blir arbetssökande under en längre tid så kan antalet som har rätt till bostadsbidrag fortsätta att ligga kvar på en hög nivå.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	4 676 222	4 513 712	4 382 721	4 220 329
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-56 236	-80 133	-176 434	-206 269
Regelförändringar	+580 000	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	5 199 986	4 433 579	4 206 287	4 014 060
Differens i 1000-tal kronor	+523 764	-80 133	-176 434	-206 269
Differens i procent	+11,2	-1,8	-4,0	-4,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen under det första kvartalet 2021 var något lägre än föregående prognos. Det gör att prognosen sänks för innevarande år. Prognosen för 2022–2024 har skrivits fram med hjälp av SCB:s FASIT-modell⁴³ vilket innebär en sänkning på mellan 2 och 5 procent.

Regelförändringar

På grund av pandemin har regeringen lagt fram ett förslag om att öka barnfamiljernas bostadsbidrag med 25 procent under andra halvåret 2021. Enligt förslaget förväntas detta kosta 560 miljoner kronor. Enligt våra beräkningar blir dock kostnaden 580 miljoner kronor, alltså 20 miljoner högre. Detta utifrån vad det kostade ifjol och att antalet mottagare fortsatt väntas vara på ungefär samma nivå.

⁴³ FASIT 2019 v1

Bilaga 1. Sammanfattande tabeller

Sammanfattande tabell över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans ansvarsområde 2021. Belopp anges i tusentals kronor

		Ingående överförings- belopp 2020	Anslag 2021	Tilldelade medel 2021	Prognos 2021	Avvikelse från anslag	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslags- kredit	Tillgängliga medel	Över- skridande av anslags- kredit	
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg											
1.4	1.4.1		0	7 286 296	7 286 296	6 619 628	666 668	666 668	364 314	7 650 610	0
1.6			0	460 048	460 048	435 666	24 382	24 382		460 048	0
1.6	1.6.3		0	459 746	459 746	435 364	24 382	24 382	0	459 746	0
	7		0								
	1.6.2		0	302	302	302	0	0		302	0
1.7	1.7		0	513 238	513 238	479 141	34 097	34 097	25 661	538 899	0
4.3	4.3		0	263 395	263 395	176 735	86 660	86 660	13 169	276 564	0
4.4	4.4		0	24 475 898	24 475 898	24 487 512	-11 614	-11 614	1 223 794	25 699 692	0
	Summa		0	32 998 875	32 998 875	32 198 682	800 193	800 193	1 626 938	34 625 813	0
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning											
1.1			-3 622	40 368 912	40 365 290	40 905 651	-536 739	-540 361	1 729 645	42 094 935	0
	1.1.2		0	35 466 000	35 466 000	36 051 418	-585 418	-585 418	1 657 550	37 123 550	0
	1		0	677 000	677 000	676 167	833	833	33 850	710 850	0
	1.1.1		0	150 100	150 100	128 100	22 000	22 000	7 550	157 650	0
	9		0	191 000	191 000	183 311	7 689	27 689	9 550	200 550	0
	1.1.2		0	192 441	188 819	185 695	6 746	3 124	9 622	198 441	0
	0		-3 622	192 441	188 819	185 695	6 746	3 124	9 622	198 441	0
	1.1.1		0	231 371	231 371	239 960	-8 589	-8 589	11 568	242 939	0
	5		0	3 410 000	3 410 000	3 410 000	0	0		3 410 000	0
	1.1.8		0	32 000	32 000	32 000	0	0		32 000	0
	1.1.5		0	19 000	19 000	19 000	0	0		19 000	0
	8		-632 163	40 472 849	39 840 686	40 741 339	-268 490	-900 653	1 788 950	41 629 636	0
	1.1.1		-483 430	30 748 849	30 265 419	31 046 730	-297 881	-781 311	1 537 550	31 802 969	0
	1.1.1		-148 733	5 028 000	4 879 267	4 998 609	-29 391	-119 342	251 400	5 130 667	0
	7		0	4 696 000	4 696 000	4 696 000	0	0	0	4 696 000	0
	6		0	1 355 000	1 355 000	1 329 000	26 000	26 000	67 750	1 422 750	0
	1.2		0	1 115 000	1 115 000	1 085 000	30 000	30 000	55 750	1 170 750	0
	1.3		0	240 000	240 000	244 000	-4 000	-4 000	12 000	252 000	0
	1.3.1		0	2 421 000	2 421 000	2 369 322	51 678	51 678	2 533 600	2 533 600	0
	1.3.2		0	2 252 000	2 252 000	2 200 322	51 678	51 678	112 600	2 364 600	0
	1.4		0	169 000	169 000	169 000	0	0		169 000	0
	1.4.4		-1 137	38 868	35 731	37 916	-1 048	-2 185		37 472	0
	1.5		-1 137	34 826	33 689	35 874	-1 048	-2 185	1 741	35 430	444
	1.5.3		0	2 042	2 042	2 042	0	0		2 042	0
	1.5.4		0	2 438 000	2 438 000	2 393 338	44 662	44 662	0	2 438 000	0
	1.6		0	339 000	339 000	339 000	0	0	0	339 000	0
	1.6.3		0	55 000	55 000	52 338	2 662	2 662	0	55 000	0
	1.6.4		0	700 000	700 000	700 000	0	0	0	700 000	0
	1.6.5		0	150 000	150 000	150 000	0	0	0	150 000	0
	1.6.8		0	250 000	250 000	250 000	0	0	0	250 000	0
	1.6.9		0	944 000	944 000	902 000	42 000	42 000	0	944 000	0
	1.7		0	12 500 000	12 500 000	14 938 490	-2 438 490	-2 438 490	230 000	12 730 000	2 208 490
	1.7		-636 922	99 592 629	98 955 707	102 715 056	-3 122 427	-3 759 349	3 930 686	102 886 393	2 208 934
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn											
1.1			-703	33 680 849	33 680 146	33 521 348	159 501	158 798	1 684 041	35 364 187	2 324
	1.1.1		0	29 591 308	29 591 308	29 473 091	118 217	118 217	1 479 565	31 070 873	0
	1.1.2		0	3 789 430	3 789 430	3 747 726	41 704	41 704	189 471	3 978 901	0
	1.1.3		0	276 882	276 882	274 520	2 362	2 362	13 844	290 726	0
	1.1.4		-703	23 229	22 526	26 011	-2 782	-3 485	1 161	23 687	2 324
1.2			0	47 652 640	47 652 640	45 668 100	1 984 540	1 984 540	2 166 197	49 818 837	132 530
	1.2.9		0	34 812 947	34 812 947	32 865 906	1 947 041	1 947 041	1 740 647	36 553 594	0
	1.2.1		0	7 866 143	7 866 143	7 663 828	202 315	202 315	393 264	8 259 407	0
	2		0	645 735	645 735	810 551	-164 816	-164 816	32 286	678 021	132 530
	1.2.8		0	856 517	856 517	856 517	0	0		856 517	0
	1.2.4		0	3 412 406	3 412 406	3 412 406	0	0		3 412 406	0
	1.2.1		0	58 892	58 892	58 892	0	0		58 892	0
1.3	1.3		-8 446	2 593 662	2 585 216	2 679 046	-85 384	-93 830	129 683	2 714 899	0
1.4	1.4		0	14 784	14 784	7 980	6 804	6 804	443	15 227	0
1.6			0	5 366 856	5 366 856	4 302 632	1 064 224	1 064 224	245 173	5 612 029	0
1.6	1.6.4		0	2 226 528	2 226 528	1 078 516	1 148 012	1 148 012	111 326	2 337 854	0
	1.6.2		0	2 676 955	2 676 955	2 760 743	-83 788	-83 788	133 847	2 810 802	0
	1.6.3		0	198 355	198 355	198 355	0	0		198 355	0
	1.6.1		0	265 018	265 018	265 018	0	0		265 018	0
1.8	1.8		0	5 740 666	5 740 666	5 199 986	540 680	540 680	259 033	5 999 699	0
	Summa		-9 149	95 049 457	95 040 308	91 379 092	3 670 365	3 661 216	4 484 570	99 524 878	134 854
Totalt			-646 071	227 640 961	226 994 890	226 292 830	1 348 131	702 060	10 042 194	237 037 084	2 343 788

**Sammanfattande tabell över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans
ansvarsområde 2022. Belopp anges i tusentals kronor**

		Ingående överförings- belopp 2021	Anslag 2022	Tilldelade medel 2022	Prognos 2022	Avvikelse från anslag	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslags- kredit	Tillgängliga medel	Över- skridande av anslags- kredit
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg										
1.4	1.4.1	0	6 896 953	6 896 953	6 976 883	-79 930	-79 930	344 847	7 241 800	0
1.6		0	8 275	8 275	9 984	-1 709	-1 709		8 275	
1.6	1.6.37	0	8 000	8 000	9 350	-1 350	-1 350	0	8 000	1 350
	1.6.27	0	275	275	634	-359	-359		275	
1.7	1.7	0	512 118	512 118	511 506	612	612	25 605	537 723	0
4.3	4.3	0	190 898	190 898	188 601	2 297	2 297	9 544	200 442	0
4.4	4.4	-11 614	24 883 222	24 871 608	25 192 985	-309 763	-321 377	1 244 161	26 115 769	0
	Summa	-11 614	32 491 466	32 479 852	32 879 959	-388 493	-400 107	1 624 157	34 104 009	1 350
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning										
1.1		-594 007	38 271 230	37 677 223	37 765 757	505 473	-88 534	1 743 411	39 420 634	0
	1.1.21	-585 418	33 412 000	32 826 582	33 022 477	389 523	-195 895	1 670 600	34 497 182	0
	1.1.19	0	696 000	696 000	687 875	8 125	8 125	34 800	730 800	0
	1.1.20	0	134 100	134 100	130 100	4 000	4 000	6 705	140 805	0
	1.1.15	0	182 000	182 000	180 965	1 035	1 035	9 100	191 100	0
	1.1.8	0	187 884	187 884	187 900	-16	-16	9 394	197 278	0
	1.1.5	-8 589	256 246	247 657	246 974	9 272	683	12 812	260 469	0
	1.1.18	0	3 339 000	3 339 000	3 247 284	91 716	91 716		3 339 000	0
	1.1.17	0	46 000	46 000	45 019	981	981		46 000	0
	1.1.16	0	18 000	18 000	17 163	837	837		18 000	0
1.2		-900 653	39 120 000	38 219 347	39 249 451	-129 451	-1 030 104	1 732 300	39 951 647	0
1.2	1.2.5	-781 311	29 721 000	28 939 689	29 867 393	-146 393	-927 704	1 486 050	30 425 739	0
1.2	1.2.6	-119 342	4 925 000	4 805 658	4 914 739	10 261	-109 081	246 250	5 051 908	0
1.2	1.2.7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2	1.2.8	0	4 474 000	4 474 000	4 467 319	6 681	6 681		4 474 000	0
1.3		-4 000	1 383 000	1 379 000	1 387 000	-4 000	-8 000	69 150	1 448 150	0
1.3	1.3.1	0	986 000	986 000	992 000	-6 000	-6 000	49 300	1 035 300	0
1.3	1.3.2	-4 000	397 000	393 000	395 000	2 000	-2 000	19 850	412 850	0
1.4		0	2 267 000	2 267 000	2 231 512	35 488	35 488		2 372 800	0
1.4	1.4.5	0	2 116 000	2 116 000	2 084 358	31 642	31 642	105 800	2 221 800	0
1.4	1.4.4	0	151 000	151 000	147 154	3 846	3 846		151 000	0
1.5		0	36 298	36 298	36 714	-416	-416		36 031	0
1.5	1.5.3	0	34 679	34 679	34 855	-176	-176	1 733	36 412	0
1.5	1.5.4	0	1 619	1 619	1 859	-240	-240		1 619	0
1.6		0	1 494 000	1 494 000	1 494 000	0	0	0	1 494 000	0
1.6	1.6.3	0	339 000	339 000	339 000	0	0	0	339 000	0
1.6	1.6.4	0	55 000	55 000	55 000	0	0	0	55 000	0
1.6	1.6.5	0	700 000	700 000	700 000	0	0	0	700 000	0
1.6	1.6.8	0	150 000	150 000	150 000	0	0	0	150 000	0
1.6	1.6.9	0	250 000	250 000	250 000	0	0	0	250 000	0
1.6	1.6.10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7	1.7	0	755 000	755 000	556 000	199 000	199 000	37 750	792 750	0
	Summa	-1 498 660	83 326 528	81 827 868	82 720 434	606 094	-892 566	3 690 144	85 518 012	0
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn										
1.1		0	33 730 964	33 730 964	33 702 499	28 465	28 465	1 686 546	35 417 510	591
	1.1.1	0	29 650 429	29 650 429	29 627 310	23 119	23 119	1 482 521	31 132 950	0
	1.1.2	0	3 772 868	3 772 868	3 767 336	5 532	5 532	188 643	3 961 511	0
	1.1.3	0	283 457	283 457	281 842	1 615	1 615	14 172	297 629	0
	1.1.4	0	24 210	24 210	26 011	-1 801	-1 801	1 210	25 420	591
1.2		0	48 448 092	48 448 092	48 450 848	-2 756	-2 756	2 204 328	50 652 420	0
	1.2.9	0	35 373 542	35 373 542	35 414 344	-40 802	-40 802	1 768 677	37 142 219	0
	1.2.11	0	8 048 642	8 048 642	8 057 619	-8 977	-8 977	402 432	8 451 074	0
	1.2.12	0	664 390	664 390	689 741	-25 351	-25 351	33 219	697 609	0
	1.2.8	0	766 518	766 518	744 033	22 485	22 485		766 518	0
	1.2.4	0	3 535 216	3 535 216	3 483 644	51 572	51 572		3 535 216	0
	1.2.10	0	59 784	59 784	61 467	-1 683	-1 683		59 784	0
1.3	1.3	-93 830	2 701 059	2 607 229	2 772 411	-71 352	-165 182	135 052	2 742 281	30 130
1.4	1.4	0	14 784	14 784	8 460	6 324	6 324	443	15 227	0
1.6		-83 788	5 828 433	5 744 645	5 307 792	520 641	436 853	267 609	6 012 254	0
1.6	1.6.4	0	246 426	246 426	235 585	10 841	10 841	12 321	258 747	0
1.6	1.6.2	-83 788	5 105 776	5 021 988	4 653 170	452 606	368 818	255 288	5 277 276	0
1.6	1.6.3	0	49 903	49 903	39 842	10 061	10 061		49 903	0
1.6	1.6.1	0	426 328	426 328	479 195	47 133	47 133		426 328	0
1.8	1.8	0	4 600 000	4 600 000	4 433 579	166 421	166 421	230 000	4 830 000	0
	Summa	-177 618	95 323 332	95 145 714	94 675 569	647 743	470 125	4 523 978	99 669 692	30 721
Totalt		-1 667 892	211 141 326	209 453 434	210 275 982	865 344	-822 548	9 638 279	219 291 713	32 071

Sammanfattande tabell över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans
ansvarsområde 2023. Belopp anges i tusentals kronor

		Ingående överförings belopp 2022	Anslag 2023	Tilldelade medel 2023	Prognos 2023	Avvikelse från anslag	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg										
1.4	1.4.1	-79 930	7 103 862	7 023 932	7 189 319	-85 457	-165 387	355 193	7 379 125	0
1.6		-1 350	8 613	7 263	-40 821	49 434	48 084		7 263	
1.6	1.6.37	-1 350	8 000	6 650	4 474	3 526	2 176	0	6 650	0
	1.6.27	0	613	613	0	0	0		613	
1.7	1.7	0	529 648	529 648	528 742	906	906	26 482	556 130	0
4.3	4.3	0	194 144	194 144	193 600	544	544	9 707	203 851	0
4.4	4.4	-321 377	24 944 792	24 623 415	25 387 022	-442 230	-763 607	1 247 239	25 870 654	0
	Summa	-402 657	32 781 059	32 378 402	33 257 862	-476 803	-879 460	1 638 231	34 017 023	0
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning										
1.1		-195 911	38 061 408	37 865 497	37 609 404	452 004	256 093	1 770 869	39 636 366	0
	1.1.21	-195 895	33 936 000	33 740 105	33 600 799	335 201	139 306	1 696 800	35 436 905	0
	1.1.19	0	703 000	703 000	694 229	8 771	8 771	35 150	738 150	0
	1.1.20	0	136 100	136 100	132 100	4 000	4 000	6 805	142 905	0
	1.1.15	0	185 000	185 000	183 298	1 702	1 702	9 250	194 250	0
	1.1.8	-16	189 877	189 861	192 143	-2 266	-2 262	9 493	199 354	0
	1.1.5	0	267 431	267 431	254 758	12 673	12 673	13 371	280 802	0
	1.1.18	0	2 567 000	2 567 000	2 477 418	89 582	89 582		2 567 000	0
	1.1.17	0	60 000	60 000	58 273	1 727	1 727		60 000	0
	1.1.16	0	17 000	17 000	16 386	614	614		17 000	0
1.2		-1 036 785	38 494 000	37 457 215	39 044 773	-550 773	-1 587 558	1 723 150	39 180 365	0
1.2	1.2.5	-927 704	29 457 000	28 529 296	29 630 295	-173 295	-1 100 999	1 472 850	30 002 146	0
1.2	1.2.6	-109 081	5 006 000	4 896 919	4 975 382	30 618	-78 463	250 300	5 147 219	0
1.2	1.2.7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2	1.2.8	0	4 031 000	4 031 000	4 439 096	-408 096	-408 096		4 031 000	0
1.3		-8 000	1 446 000	1 438 000	1 449 000	-3 000	-11 000	72 300	1 510 300	0
1.3	1.3.1	-6 000	891 000	885 000	897 000	-6 000	-12 000	44 550	929 550	0
1.3	1.3.2	-2 000	555 000	553 000	552 000	3 000	1 000	27 750	580 750	0
1.4		0	2 284 000	2 284 000	2 245 314	38 686	38 686		2 390 150	0
1.4	1.4.5	0	2 123 000	2 123 000	2 088 995	34 005	34 005	106 150	2 229 150	0
1.4	1.4.4	0	161 000	161 000	156 319	4 681	4 681		161 000	0
1.5		-176	35 861	35 685	36 348	-487	-663		37 400	0
1.5	1.5.3	-176	34 312	34 136	34 473	-161	-337	1 715	35 851	0
1.5	1.5.4	0	1 549	1 549	1 875	-326	-326		1 549	0
1.6		0	1 494 000	1 494 000	1 494 000	0	0	0	1 494 000	0
1.6	1.6.3	0	339 000	339 000	339 000	0	0	0	339 000	0
1.6	1.6.4	0	55 000	55 000	55 000	0	0	0	55 000	0
1.6	1.6.5	0	700 000	700 000	700 000	0	0	0	700 000	0
1.6	1.6.8	0	150 000	150 000	150 000	0	0	0	150 000	0
1.6	1.6.9	0	250 000	250 000	250 000	0	0	0	250 000	0
1.6	1.6.10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7	1.7	0	1 152 000	1 152 000	1 133 000	19 000	19 000	57 600	1 209 600	0
	Summa	-1 240 872	82 967 269	81 726 397	83 011 839	-44 570	-1 285 442	3 731 784	86 458 181	0
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn										
1.1		-1 801	33 837 479	33 835 678	33 808 892	28 587	26 786	1 691 871	35 527 549	2 392
	1.1.1	0	29 739 454	29 739 454	29 716 265	23 189	23 189	1 486 972	31 226 426	0
	1.1.2	0	3 784 196	3 784 196	3 778 647	5 549	5 549	189 209	3 973 405	0
	1.1.3	0	289 619	289 619	287 969	1 650	1 650	14 480	304 099	0
	1.1.4	-1 801	24 210	22 409	26 011	-1 801	-3 602	1 210	23 619	2 392
1.2		-75 130	49 472 772	49 397 642	49 481 949	-9 177	-84 307	2 264 936	51 662 578	8 007
	1.2.9	-40 802	36 351 997	36 311 195	36 412 278	-60 281	-101 083	1 817 599	38 128 794	0
	1.2.11	-8 977	8 260 824	8 251 847	8 271 956	-11 132	-20 109	413 041	8 664 888	0
	1.2.12	-25 351	685 922	680 571	702 874	-16 952	-42 303	34 296	694 867	8 007
	1.2.8	0	756 844	756 844	728 840	28 004	28 004		756 844	0
	1.2.4	0	3 352 005	3 352 005	3 299 388	52 617	52 617		3 352 005	0
	1.2.10	0	65 180	65 180	66 613	-1 433	-1 433		65 180	0
1.3	1.3	-165 182	2 672 532	2 507 350	2 781 378	-108 846	-274 028	133 626	2 640 976	140 402
1.4	1.4	0	14 784	14 784	10 237	4 547	4 547	443	15 227	0
1.6		0	6 016 525	6 016 525	5 494 627	521 898	521 898	277 245	6 293 770	0
1.6	1.6.4	0	113 965	113 965	109 182	4 783	4 783	5 698	119 663	0
1.6	1.6.2	0	5 430 951	5 430 951	4 967 613	463 338	463 338	271 547	5 702 498	0
1.6	1.6.3	0	-25 002	-25 002	-26 613	1 611	1 611		-25 002	0
1.6	1.6.1	0	496 611	496 611	444 445	52 166	52 166		496 611	0
1.8	1.8	0	4 475 593	4 475 593	4 206 287	269 306	269 306	223 779	4 699 372	0
	Summa	-242 113	96 489 685	96 247 572	95 783 370	706 315	464 202	4 591 900	100 839 472	150 801
Totalt		-1 885 642	212 238 013	210 352 371	212 053 071	164 942	-1 700 700	9 962 305	220 314 676	150 801

Sammanfattande tabell över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans
ansvarsområde 2024. Belopp anges i tusentals kronor

		Ingående överförings belopp 2023	Anslag 2024	Tilldelade medel 2024	Prognos 2024	Avvikelse från anslag	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslags-kredit	Tillgängliga medel	Över-skridande av anslags-kredit
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg										
1.4	1.4.1	-165 387	7 316 978	7 151 591	7 413 615	-96 637	-262 024	365 848	7 517 439	0
1.6		0	8 613	8 613	48 863	-40 250	-40 250		8 613	
1.6	1.6.37	0	8 000	8 000	4 603	3 397	0	0	8 000	0
1.6	1.6.27	0	613	613	44 260	-43 647	-43 647		613	
1.7	1.7	0	547 871	547 871	546 657	1 214	1 214	27 393	575 264	0
4.3	4.3	0	198 311	198 311	197 186	1 125	1 125	9 915	208 226	0
4.4	4.4	-763 607	25 049 458	24 285 851	25 609 870	-560 412	-1 324 019	1 252 472	25 538 323	71 547
	Summa	-928 994	33 121 231	32 192 237	33 816 191	-694 960	-1 623 954	1 655 628	33 847 865	71 547
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning										
1.1		-2 282	39 671 609	39 669 327	39 217 642	453 967	451 685	1 807 880	41 477 207	0
	1.1.21	0	34 652 000	34 652 000	34 294 569	357 431	357 431	1 732 600	36 384 600	0
	1.1.19	0	711 000	711 000	702 831	8 169	8 169	35 550	746 550	0
	1.1.20	0	138 100	138 100	134 100	4 000	4 000	6 905	145 005	0
	1.1.15	0	187 000	187 000	187 511	-511	-511	9 350	196 350	0
	1.1.8	-2 282	191 261	188 979	196 060	-4 799	-7 081	9 563	198 542	0
	1.1.5	0	278 248	278 248	261 820	16 428	16 428	13 912	292 160	0
	1.1.18	0	3 427 000	3 427 000	3 357 615	69 385	69 385		3 427 000	0
	1.1.17	0	71 000	71 000	67 853	3 147	3 147		71 000	0
	1.1.16	0	16 000	16 000	15 283	717	717		16 000	0
1.2		-1 179 462	38 816 000	37 636 538	39 211 649	-395 649	-1 575 111	1 723 550	39 360 088	68 802
1.2	1.2.5	-1 100 999	29 375 000	28 274 001	29 811 553	-436 553	-1 537 552	1 468 750	29 742 571	68 802
1.2	1.2.6	-78 463	5 096 000	5 017 537	5 043 555	52 445	-26 018	254 800	5 272 337	0
1.2	1.2.7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2	1.2.8	0	4 345 000	4 345 000	4 356 541	-11 541	-11 541		4 345 000	0
1.3		-12 000	1 524 000	1 512 000	1 528 000	-4 000	-16 000	76 200	1 588 200	0
1.3	1.3.1	-12 000	801 000	789 000	807 000	-6 000	-18 000	40 050	829 050	0
1.3	1.3.2	0	723 000	723 000	721 000	2 000	2 000	36 150	759 150	0
1.4		0	2 274 000	2 274 000	2 294 338	24 662	24 662		2 379 350	0
1.4	1.4.5	0	2 107 000	2 107 000	2 088 566	18 434	18 434	105 350	2 122 350	0
1.4	1.4.4	0	167 000	167 000	160 772	6 228	6 228		167 000	0
1.5		-337	35 004	34 667	36 153	-1 149	-1 486		36 364	0
1.5	1.5.3	-337	33 944	33 607	34 091	-147	-484	1 697	35 304	0
1.5	1.5.4	0	1 060	1 060	2 062	-1 002	-1 002		1 060	0
1.6		0	1 494 000	1 494 000	1 494 000	0	0	0	1 494 000	0
1.6	1.6.3	0	339 000	339 000	339 000	0	0	0	339 000	0
1.6	1.6.4	0	55 000	55 000	55 000	0	0	0	55 000	0
1.6	1.6.5	0	700 000	700 000	700 000	0	0	0	700 000	0
1.6	1.6.8	0	150 000	150 000	150 000	0	0	0	150 000	0
1.6	1.6.9	0	250 000	250 000	250 000	0	0	0	250 000	0
1.6	1.6.10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7	1.7	0	1 164 000	1 164 000	1 141 000	23 000	23 000	58 200	1 222 200	0
	Summa	-1 194 081	84 978 613	83 784 532	84 877 782	100 831	-1 093 250	3 772 877	87 557 409	68 802
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn										
1.1		-3 602	33 938 972	33 935 370	33 910 271	28 701	25 099	1 696 947	35 632 317	4 193
	1.1.1	0	29 824 445	29 824 445	29 801 190	23 255	23 255	1 491 222	31 315 667	0
	1.1.2	0	3 795 011	3 795 011	3 789 446	5 565	5 565	189 750	3 984 761	0
	1.1.3	0	295 306	295 306	293 624	1 682	1 682	14 765	310 071	0
	1.1.4	-3 602	24 210	20 608	26 011	-1 801	-5 403	1 210	21 818	4 193
1.2		-163 495	51 541 063	51 377 568	51 376 371	164 692	1 197	2 336 656	53 714 224	26 276
1.2	1.2.9	-101 083	37 447 214	37 346 131	37 675 653	-228 439	-329 522	1 872 360	39 218 491	0
1.2	1.2.11	-20 109	8 566 987	8 546 878	8 610 626	-43 639	-63 748	428 349	8 975 227	0
1.2	1.2.12	-42 303	718 957	676 654	738 877	-19 920	-62 223	35 947	712 601	26 276
1.2	1.2.8	0	862 051	862 051	812 391	49 660	49 660		862 051	0
1.2	1.2.4	0	3 707 274	3 707 274	3 450 432	256 842	256 842		3 707 274	0
1.2	1.2.10	0	238 580	238 580	88 392	150 188	150 188		238 580	0
1.3	1.3	-274 028	2 672 532	2 398 504	2 791 935	-119 403	-393 431	133 626	2 532 130	259 805
1.4	1.4	0	14 784	14 784	10 831	3 953	3 953	443	15 227	0
1.6		0	5 892 183	5 892 183	5 442 527	449 656	449 656	269 903	6 162 086	0
1.6	1.6.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6	1.6.2	0	5 398 079	5 398 079	5 068 993	329 086	329 086	269 903	5 667 982	0
1.6	1.6.3	0	-119 122	-119 122	-128 179	9 057	9 057		-119 122	0
1.6	1.6.1	0	613 226	613 226	501 713	111 513	111 513		613 226	0
1.8	1.8	0	4 329 911	4 329 911	4 014 060	315 851	315 851	216 495	4 546 406	0
	Summa	-441 125	98 389 445	97 948 320	97 545 995	843 450	402 325	4 654 070	102 602 390	290 274
Totalt		-2 564 200	216 489 289	213 925 089	216 239 968	249 321	-2 314 879	10 082 575	224 007 664	430 623

Bilaga 2. Utgifter inom socialförsäkringen m.m. Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Statligt tandvårdsstöd

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	5 955 696	6 619 628	6 976 883	7 189 319	7 413 615
Högekostnadsskydd	4 036 516	4 503 696	4 761 631	4 949 613	5 153 190
Allmänt tandvårdsbidrag	1 873 906	2 057 922	2 151 111	2 171 509	2 187 988
Särskilt tandvårdsbidrag	48 405	58 011	64 141	68 197	72 437

Bidrag till folkhälsa och sjukvård

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	126 617	435 666	9 984	4 474	48 863
Smittbärrpenning, tkr	75 254	435 364	9 350	4 474	4 603
Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrpenning	51 363	302	634	0	44 260

Sjukvård i internationella förhållanden. Anslagspost 1, Sjukvård i internationella förhållanden

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	495 370	479 141	511 506	528 742	546 657
Konventionsvård, tkr	154 704	155 366	163 135	171 292	179 856
Turistvård, tkr	36 283	16 300	40 749	40 749	40 749
Pensionärvård, tkr	296 146	297 678	297 678	306 609	315 807
Sjuk- och tandvårdstjänster, tkr	8 236	9 797	9 944	10 093	10 245

Bilstöd till personer med funktionsnedsättning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	136 212	176 735	188 601	193 600	197 186
Grundbidrag	13 887	16 162	17 144	18 388	19 695
Anskaffningsbidrag	3 453	4 531	5 474	5 720	5 720
Anpassningsbidrag	93 995	114 563	124 366	126 786	127 977
Tilläggsbidrag	24 827	41 470	41 617	42 706	43 794
Övrigt (återkrav)	50	9			

Kostnader för statlig assistansersättning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	23 528 449	24 487 512	25 192 985	25 387 022	25 609 870
Inbetalningar från kommunerna, tkr	4 452 662	4 550 147	4 581 690	4 577 286	4 578 885
Total utbetald assistansersättning, tkr	27 981 111	29 037 659	29 774 675	29 964 308	30 188 754
Antal personer, årsgenomsnitt	13 940	13 814	13 661	13 446	13 255
Assistanstimmar/vecka och person, årsgenomsnitt	130	131	132	133	134
Assistanstimmar/månad och person, årsgenomsnitt	562	567	572	576	580
Medelersättning/tim (inkl admkostn), årsgenomsnitt	307	318	323	328	333

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Sjukpenning och rehabilitering m.m.

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	42 356 430	40 905 651	37 765 757	37 609 404	39 217 642
Sjukpenning, tkr	36 940 885	36 051 418	33 022 477	33 600 799	34 294 569
Sjukpenningtalet	9,3	8,7	8,6	8,5	8,4
Ohälsotalet	22,6	21,6	20,8	20,4	20,1
Antal nettodagar	53 250 058	51 454 582	51 316 719	51 183 255	51 160 847
Medelersättning, kr/dag	628	634	644	651	659
Rehabiliteringspenning, tkr	668 931	676 167	687 875	694 229	702 831
Antal nettodagar	1 286 670	1 299 686	1 298 495	1 295 118	1 294 551
Medelersättning, kr/dag	520	520	530	536	543
Arbetshjälpmedel m.m.	130 285	128 100	130 100	132 100	134 100
Närstående penning, tkr	164 317	163 311	180 965	183 298	187 511
Antal ersättningsdagar med närstående penning.	159 640	158 175	172 908	172 908	172 908
Medelersättning/dag i närstående penning, kr.	1 029	1 032	1 047	1 060	1 084
Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall, tkr	177 521	185 695	187 900	192 143	196 060
Boendetillägg, tkr	224 491	239 960	246 974	254 758	261 820
Statlig ålderspensionsavgift sjukpenning	4 034 000	3 410 000	3 247 284	2 477 418	3 357 615
Statlig ålderspensionsavgift rehabiliteringspenning	0	32 000	45 019	58 273	67 853
Statlig ålderspensionsavgift närstående penning	16 000	19 000	17 163	16 386	15 283

Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	42 610 678	40 741 339	39 249 451	39 044 773	39 211 649
Aktivitets- och sjukersättning, tkr	32 324 651	31 046 730	29 867 393	29 630 295	29 811 553
Medelantal personer med AE	31 604	30 703	30 179	29 661	29 155
Antal personer med AE i december	31 318	30 601	30 107	29 576	29 119
Inflöde AE	7 554	7 951	8 063	8 058	8 058
Utflöde AE	7 876	8 260	8 559	8 591	8 246
Medelantal personer med SE	242 238	227 911	215 447	210 850	207 291
Antal personer med SE i december	235 975	222 030	209 966	212 396	202 173
Inflöde SE	8 706	8 520	8 343	8 521	8 412
Utflöde SE	22 368	21 469	20 327	4 964	19 785
Medelantal inkomstrel	185 426	175 114	166 320	162 856	160 104
Anslagsbelastning inkomstrel	20 564 976	19 223 241	17 992 412	17 344 983	16 951 406
Bostadstillägg till personer med SA, tkr	5 060 089	4 998 609	4 914 739	4 975 382	5 043 555
Bostadstillägg SA, tkr	113 851	112 369	109 818	111 841	109 158
Antal personer med BT i december	5 196 000	4 696 000	4 467 319	4 439 096	4 356 541
Kostnader för vissa personer med SA, tkr	42 610 678	40 741 339	39 249 451	39 044 773	39 211 649
Statlig ålderspensionsavgift, tkr	32 324 651	31 046 730	29 867 393	29 630 295	29 811 553

Merkostnadsersättning och handikappersättning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	1 299 730	1 329 000	1 387 000	1 449 000	1 528 000
Handikappersättningar, tkr	1 188 029	1 085 000	992 000	897 000	807 000
Antal personer med handikappersättning, årsgenomsnitt	55 476	50 712	45 948	41 184	36 420
Antal personer med handikappersättning 69%, dec	10 039	8 999	7 959	6 919	5 879
Antal personer med handikappersättning 53%, dec	8 595	7 743	6 891	6 039	5 187
Antal personer med handikappersättning 36%, dec	34 658	31 786	28 914	26 042	23 170
Genomsnittligt antal Pbb per handikappersättning, årsgenomsnitt	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
Merkostnadsersättningar, tkr	111 701	244 000	395 000	552 000	721 000

Arbetskadere ersättningar m.m.

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	2 566	2 369	2 231	2 245	2 249
	931	322	512	314	338
Ersättningar enligt LAF+YFL	2 373	2 200	2 084	2 088	2 088
+Övriga totalt, tkr	931	322	358	995	566
Arbetskadeförsäkring (LAF), tkr	2 029	1 879	1 784	1 808	1 826
	125	894	562	869	423
Yrkesskadeförsäkring (YFL), tkr	237 748	218 183	202 577	187 510	174 129
Övriga ersättningar enligt LAF och YFL, tkr	107 058	102 245	97 219	92 616	88 014
Statlig ålderspensionsavgift, tkr	193 000	169 000	147 154	156 319	160 772

Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	36 581	37 916	36 714	36 348	36 153
Förmånerna totalt, tkr	34 832	35 874	34 855	34 473	34 091
Lag om statligt personskadeskydd (LSP), tkr	15 236	17 267	17 270	17 960	18 650
Äldre skador, tkr	18 589	17 524	16 548	15 466	14 385
Skadeståndslivräntor, tkr	1 007	1 083	1 037	1 047	1 056
Statlig ålderspensionsavgift, tkr	1 749	2 042	1 859	1 875	2 062

Bidrag för sjukskrivningsprocessen

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	2 136	2 393	1 494	1 494	1 494
	085	338	000	000	000
Finansiell samordning genom samordningsförbund, tkr	336 930	339 000	339 000	339 000	339 000
Medicinsk service, tkr	55 000	52 338	55 000	55 000	55 000
Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan FK och AF, tkr	615 993	700 000	700 000	700 000	700 000
Finansiell samordning genom samordningsförbund, tkr	53 871	150 000	150 000	150 000	150 000
Arbetsplatsnära stöd, tkr	191 242	250 000	250 000	250 000	250 000
Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd, tkr	883 049	902 000	0	0	0
Försäkringsmedicinska utredningar, tkr	2 136	2 393	1 494	1 494	1 494
	085	338	000	000	000
Bidrag till hälso- och sjukvården, tkr	336 930	339 000	339 000	339 000	339 000

Ersättning för höga sjuklönekostnader

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	17 675 437	14 938 490	556 000	1 133 000	1 141 000

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Barnbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	33 325 746	33 521 348	33 702 499	33 808 892	33 910 271
Allmänt barnbidrag	29 301 034	29 473 091	29 627 310	29 716 265	29 801 190
Flerbarnstillägg	3 728 410	3 747 726	3 767 336	3 778 647	3 789 446
Förlängt barnbidrag	272 092	274 520	281 842	287 969	293 624
Tilläggsbelopp vid familjeförmån	272 092	274 520	281 842	287 969	293 624

Föräldraförsäkring

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	46 125 193	45 668 100	48 450 848	49 481 949	51 376 371
Föräldrapenning, tkr	32 057 571	32 865 906	35 414 344	36 412 278	37 675 653
Antal nettodagar	52 896 872	52 070 069	55 350 626	55 483 466	55 823 346
Antal nettodagar, män	16 382 882	16 468 141	17 769 370	18 110 372	18 471 299
Antal nettodagar, kvinnor	36 513 989	35 601 928	37 581 256	37 373 094	37 352 047
Medelersättning, kr/dag	610	631	639	655	673
Medelersättning, män, kr/dag	718	743	753	773	795
Medelersättning, kvinnor, kr/dag	564	581	588	602	618
Tillfällig föräldrapenning, tkr	9 018 664	7 663 828	8 057 619	8 271 956	8 610 626
Antal ersättningsdagar med tillfällig föräldrapenning	9 185 109	7 559 419	7 779 766	7 803 035	7 892 399
Medelersättning/dag i tillfällig föräldrapenning, kr.	982	1 014	1 036	1 060	1 091
Graviditetspenning, tkr	956 630	856 517	744 033	728 840	812 391
Antal nettodagar	626 366	810 551	689 741	702 874	738 877
Medelersättning, kr	974 160	1 225 901	1 019 731	1 013 801	1 034 691
Statlig ålderspensionsavgift, tillfällig föräldrapenning, tkr	643	661	676	693	714
Statlig ålderspensionsavgift, föräldrapenning, tkr	956 630	856 517	744 033	728 840	812 391
Statlig ålderspensionsavgift, graviditetspenning, tkr	3 411 317	3 412 406	3 483 644	3 299 388	3 450 432

Underhållsstöd

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	2 635 710	2 679 046	2 772 411	2 781 378	2 791 935
Bruttoutbetalning, tkr	3 766 336	3 822 930	3 902 287	3 897 245	3 893 794
Inbetalningar från återbetalningsskyldiga, tkr	763 094	776 352	762 344	748 336	734 328
Inbetalningar från Kronofogdemyndigheten, tkr	367 532	367 532	367 532	367 532	367 532
Antal barn med underhållsstöd (inkl förlängt stöd)	174 513	170 499	168 624	167 106	166 104
Genomsnittligt bidrag, utbetalt per barn och månad, kr	1 798	1 868	1 928	1 943	1 953
Debiterat per barn och år, kr	8 027	8 216	8 307	8 383	8 433
Återbetalningsgrad (exkl. från KFM), andel av debiterad inbetalning	0,54	0,55	0,54	0,53	0,52

Adoptionsbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	8 925	7 980	8 460	10 237	10 831
Antal adoptionsbidrag	119	106	113	136	144
Medelersättning, kr	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000

Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	3 960 359	4 302 632	5 307 792	5 494 627	5 442 527
Vårdbidrag, tkr	1 959 849	1 078 516	235 585	109 182	0
Omvårdnadsbidrag, tkr	1 601 157	2 760 743	4 653 170	4 967 613	5 068 993
Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag, tkr	202 248	198 355	39 842	-26 613	-128 179
Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag, tkr	197 105	265 018	379 195	444 445	501 713

Bostadsbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	5 283 596	5 199 986	4 433 579	4 206 287	4 014 060
Preliminärt bostadsbidrag, Barnhushåll, tkr	4 835 762	4 749 307	4 571 388	4 358 097	4 180 621
Preliminärt bostadsbidrag, Hushåll utan barn, tkr	320 422	312 445	297 598	275 999	262 917
Summa preliminärt bostadsbidrag, tkr	5 156 184	5 061 752	4 868 986	4 634 096	4 443 538
Antal barnhushåll, i genomsnitt under året	138 307	136 077	127 341	120 660	115 140
Antal hushåll utan barn, i genomsnitt under året	26 681	26 430	25 948	23 344	21 944
Summa Antal hushåll, i genomsnitt under året	164 988	162 507	153 289	144 004	137 084
Genomsnittligt utbetalat bidrag/bidragsmånad, Barnhushåll, kr	3 262	3 264	2 992	3 010	3 026
Genomsnittligt bidrag per bidragsmånad, Hushåll utan barn, kr	1 001	985	956	985	998
Utbetalningar av överskjutande belopp, tkr	184 712	188 662	193 357	197 581	201 382
Återbetalningar inkl. kvittningar under året, tkr	-667 196	-663 478	-661 622	-659 873	-667 044
Övrigt (förtida återb., returer, lokala utb., bortskrivning, eftergift), tkr	31 850	33 050	32 858	34 483	36 184
Tilläggsbidrag	578 053	580 000	0	0	0

Antaganden

Uppgifter från Konjunkturinstitutet. Prognos från mars 2021

	2020	2021	2022	2023	2024
Timlöneökning	2,6	2	2,6	2,3	2,5
Prisbasbelopp (Pbb)	46 500	47 300	47 600	48 200	48 800
Ränta statsskuldväxlar, 6 mån	-0,41	-0,15	-0,15	-0,13	-0,1
Antal sysselsatta, 1 000-tal	5 132	5 064	5 031	5 105	5 168
Antal arbetslösa enligt ILO, 1 000-tal	373	459	471	428	394
Arbetskraften enligt ILO, 1 000-tal	5 504	5 523	5 502	5 533	5 562
Befolkning 15-74 år, 1000-tal	7 510	7 537	7 561	7 593	7 626
Hyrer	1,56	1,54			
KPI, skuggindex	334	336	341	346	354

Prognosdatabasen och lathundar finns på konj.se

Uppgifter från Pensionsmyndigheten

	2020	2021	2022	2023	2024
Inkomstindex	175,96	182,58	186,52	190,98	197,89

Uppgifter från Statistiska centralbyrån

Befolkningsprognos från april 2020. [Statistikdatabasen och lathundar finns på scb.se](#)

Bilaga 3. Utgifter inom socialförsäkringen m.m. år 2021

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

			Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
1: 4	1.4. 1	Statligt tandvårdsstöd	361 811	550 385	671 470	474 524	506 805	574 874	475 498	467 862	605 580	606 145	727 898	596 776	6 619 628
1: 6		Bidrag till folkhälso- och sjukvård	54 532	36 246	45 661	53 025	60 025	55 025	50 025	40 025	20 025	10 025	7 025	4 025	435 666
1: 6	1.6. 37	Snittbärapennning	54 507	36 221	45 636	53 000	60 000	55 000	50 000	40 000	20 000	10 000	7 000	4 000	435 364
	1.6. 27	Statlig ålderspensionsavgift för snittbärapennning	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	302
1: 7	1.7	Sjukvård i internationella förhållanden	12 875	48 221	32 123	31 100	31 100	31 100	31 100	31 100	31 100	137 118	31 100	31 100	479 141
4: 3	4.3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	8 463	12 229	14 748	14 311	14 673	15 941	16 484	10 144	17 752	18 115	17 934	15 941	176 735
4: 4	4.4	Kostnader för statlig assistansersättning	1 724 351	2 248 670	1 984 896	2 051 963	2 053 741	2 055 743	2 057 713	2 059 829	2 061 655	2 062 589	2 063 068	2 063 295	24 487 512

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

		Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
1.1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	3 561	3 642	3 717	3 711	3 747	3 613	3 270	3 069	3 077	3 190	3 114	3 190	40 905
		891	404	333	055	000	345	950	023	446	164	440	602	651
1.1.21	Sjukpenning	3 159	3 237	3 315	3 305	3 341	3 209	2 868	2 668	2 672	2 780	2 702	2 789	36 051
		594	228	313	858	888	830	773	855	020	017	969	074	418
1.1.19	Rehabiliteringspenning	58 242	58 067	56 067	56 911	56 629	56 347	54 657	54 657	56 629	56 629	56 911	54 421	676 167
1.1.20	Arbets hjälpmedel m.m.	10 293	10 031	9 666	12 803	11 586	11 169	11 041	6 510	11 389	12 242	11 805	9 565	128 100
1.1.15	Närståendepenning	10 826	12 502	12 156	11 420	12 867	11 851	12 321	14 999	13 787	17 650	19 229	13 703	163 311
1.1.8	Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	15 309	15 758	15 398	15 608	15 577	15 566	15 584	15 535	15 411	15 315	15 297	15 337	185 695
1.1.5	Boendestillägg	19 211	20 401	20 315	20 039	20 037	20 165	20 157	20 050	19 793	19 895	19 812	20 085	239 960
1.1.18	Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	3 410
		167	167	167	167	167	167	167	167	167	167	167	167	000
1.1.17	Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	32 000
1.1.16	Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	19 000
1.2	Aktivtets- och sjukersättnings r m.m.	3 452	3 449	3 443	3 425	3 408	3 393	3 384	3 377	3 366	3 356	3 346	3 335	40 741
		407	547	846	993	835	457	671	220	632	954	256	521	339
1.2.5	Aktivtets- och sjukersättnings r	2 646	2 638	2 631	2 613	2 598	2 584	2 581	2 573	2 561	2 550	2 539	2 528	31 046
		399	229	201	650	384	561	401	348	277	394	177	709	730
1.2.6	Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättnings r	414	419	421	421	419	417	411	412	414	415	415	415	4 998
		675	985	312	009	117	563	936	539	022	227	746	478	609
1.2.7	Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättnings r	391	391	391	391	391	391	391	391	391	391	391	391	4 696
		333	333	333	333	333	333	333	333	333	333	333	333	000
1.2.8	Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättnings r	107	107	107	108	108	108	109	109	110	112	116	121	1 329
		656	455	428	370	660	950	240	530	320	930	900	562	000
1.3	Merkostnadsersättning och handkappersättning	94 623	93 525	92 583	92 370	91 660	90 950	90 240	89 530	88 320	87 930	86 900	86 370	1 085 000
1.3.1	Handkappersättningar	13 033	13 930	14 845	16 000	17 000	18 000	19 000	20 000	22 000	25 000	30 000	35 192	244 000
1.3.2	Merkostnadsersättning	203	199	206	198	198	197	196	195	194	193	193	192	2 369
		170	910	714	492	172	223	292	448	477	714	038	672	322
1.4	Arbetskadeersättnings r m.m.	189	185	192	184	184	183	182	181	180	179	178	178	2 200
		086	827	631	408	089	139	209	364	394	631	955	589	322
1.4.5	Arbetskadelivranta	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	169 000
1.4.4	Statlig ålderspensionsavgift för arbetskadelivranta	2 984	3 306	3 703	3 113	3 111	3 108	3 105	3 103	3 100	3 097	3 095	3 092	37 916
1.5	Ersättning inom det statliga personskadesk yddet	3 561	3 642	3 717	3 331	3 331	3 330	3 330	3 328	3 331	3 336	3 337	3 326	40 905
		891	404	333	220	417	102	454	445	731	452	494	706	648
1.5.3	Ersättning inom det statliga personskadesk yddet	2 814	3 136	3 533	2 943	2 940	2 938	2 935	2 932	2 930	2 927	2 924	2 922	35 874
1.5.4	Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadesk yddet	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	2 042
1.6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	628	219	387	114	163	84 903	117	141	133	105	164	131	2 393
		499	609	808	247	318		949	942	952	243	392	475	338
1.6.3	Finansiell samordning genom samordningsförbund	12 499	71 474	116	32 196	52 286	4 386	28 115	51 192	1 305	32 672	52 065	694	339 000
1.6.4	Medicinsk service	0	0	52 338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52 338
1.6.5	Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	21 255	53 690	57 322	34 404	73 692	46 708	57 156	57 039	83 815	39 117	73 003	102 799	700 000
1.6.8	Arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd	5 826	11 810	11 888	26 624	16 318	12 788	11 655	12 688	12 711	12 432	8 301	6 959	150 000
1.6.9	Försäkringsmedicinska utredningar	22 021	12 632	26 144	21 023	21 023	21 023	21 023	21 023	21 023	21 023	21 023	21 023	250 000
1.6.10	Bidrag till hälso- och sjukvården	566	70 003	240	0	0	0	0	0	15 098	0	10 000	0	902 000
		898		000										
1.7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 820	2 175	1 823	1 823	1 823	1 823	1 823	1 823	1 823	1 823	1 823	1 823	14 938
		720	678	682	682	682	682	682	682	682	682	682	682	490

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

		Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
1:	Barnbidrag	2 755	2 781	2 791	2 809	2 830	2 843	2 719	2 736	2 761	2 878	2 804	2 807	33 521
1:	230	230	367	574	874	589	054	891	711	947	992	400	719	348
1.1.1:	Allmänt barnbidrag	2 434	2 444	2 458	2 438	2 457	2 468	2 444	2 458	2 476	2 453	2 464	2 473	29 473
1.1.2:	Flerbarnstillägg	160	886	211	836	277	595	868	363	192	552	504	847	091
1.1.3:	Förlängt barnbidrag	304	318	315	316	318	319	265	267	269	409	323	318	3 747
1.1.4:	Tilläggsbelopp vid familjeförman	663	278	112	491	750	313	206	075	829	744	990	673	726
1.2:	Förlängt barnbidrag	14 598	15 484	15 504	52 561	52 566	52 520	7 827	9 175	13 524	13 813	13 693	13 257	274 520
1.2.1:	Föräldrapennin	1 809	2 719	2 747	1 986	1 997	2 026	1 990	2 098	2 402	1 882	2 213	2 142	26 011
1.2.2:	Tillfällig föräldrapennin	3 931	3 388	3 496	3 716	3 587	3 743	4 246	4 811	3 741	3 541	3 778	3 683	45 668
1.2.3:	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapennin	799	875	820	577	303	344	628	794	752	198	787	224	100
1.2.4:	Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapennin	2 953	2 323	2 294	2 456	2 447	2 675	3 328	4 045	2 790	2 464	2 642	2 444	32 865
1.2.5:	Tillfällig föräldrapennin	127	310	795	365	879	492	107	201	815	804	009	001	906
1.2.6:	Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	561	645	774	825	705	631	483	332	520	652	715	815	7 663
1.2.7:	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapennin	418	217	002	741	568	559	387	371	729	930	025	883	828
1.2.8:	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapennin	56 602	59 697	67 371	73 820	73 206	75 641	74 482	73 570	69 557	62 813	61 102	62 689	810 551
1.2.9:	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapennin	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	856 517
1.2.10:	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapennin	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	3 412
1.2.11:	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapennin	367	367	367	367	367	367	367	367	367	367	367	367	406
1.2.12:	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapennin	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	58 892
1.3:	Underhållsstöd	222	232	222	222	207	201	204	213	230	244	250	238	2 690
1.3:	248	530	663	600	200	300	700	800	400	000	200	405	046	
1.4:	Adoptionsbidrag	975	1 125	750	570	570	570	570	570	570	570	570	570	7 980
1.5:	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	350	362	355	332	332	332	340	344	359	376	396	419	4 302
1.5:	343	618	612	697	258	361	482	010	444	990	795	021	631	
1.6:	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	121	115	109	102	96 732	90 928	85 473	80 344	75 524	70 992	66 733	62 729	1 078 516
1.6.2:	Omvårdnadsbidrag	078	600	475	907	191	196	202	216	225	245	267	291	2 760
1.6.3:	Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	190	208	207	191	196	202	216	225	245	267	291	317	2 760
1.6.4:	Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	650	404	522	176	911	819	395	051	306	383	448	678	742
1.6.5:	Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	198 355
1.6.6:	Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	265 018
1.8:	Bostadsbidrag	377	578	335	347	340	384	460	470	484	474	478	468	5 199
1.8:	980	736	292	244	656	115	343	065	250	798	395	112	986	

Bilaga 4. Statliga ålderspensionsavgifter

Innehåll

Vad är en statlig ålderspensionsavgift?	144
1:6.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärapenning.....	147
1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning.....	148
1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	148
1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	149
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	150
1:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadelivränta	150
1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet.....	151
1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning.....	152
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning.....	152
1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	153
1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn...	154
1:6.1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag.....	154

Vad är en statlig ålderspensionsavgift?

Från flera anslag i statsbudgeten betalas *statliga ålderspensionsavgifter* (SÅP) till ålderspensionssystemet. Den statliga ålderspensionsavgiften ersätter arbetsgivaravgiften/ egenavgiften vid utbetalning av olika ersättningar, till exempel sjukpenning.

Beräkning av statliga ålderspensionsavgifter

Prognoserna för statliga ålderspensionsavgifter tas fram genom en fast beräkning av utgiftsprognosen, räntan på statsskuldväxlar (6 månader) samt avgiftssatsen.

Regeringen fastställer beloppen som belastar anslagsposterna för de statliga ålderspensionsavgifterna i december året innan. Anslagsbeloppet för resten av prognosperioden består av två delar, dels en preliminär avgift för året, dels ett regleringsbelopp som avser tre år tidigare.

Den preliminära avgiften för transfereringar är i princip 10,21 procent av underlaget. Emellertid betalas inte statliga ålderspensionsavgifter för den del av ersättningen som ligger över ålderspensionssystemets avgiftstak. Därför blir den verkliga avgiftssatsen något lägre och har för de flesta åren den varit strax under 10 procent av de totala utbetalda ersättningarna.

Statliga ålderspensionsavgifter betalas även för pensionsgrundande belopp. Den preliminära avgiften är i dessa fall 18,5 procent av underlaget.

Regleringsbeloppet beräknas genom en avstämning med Pensionsmyndigheten under våren två år efter det år som avstämningen gäller. Vid avstämningen jämförs fastställda pensionsrätter för transfereringar och pensionsgrundande belopp med inbetalda preliminära statliga ålderspensionsavgifter för året. Skillnaden räknas upp med tre års ränta. Olika räntesatser används för de regleringsbelopp som ska föras till premiepensionssystemet respektive inkomstpensionssystemet. De räntesatser som används avser det år avstämningen gäller.

Vid avstämningen av 2019 års statliga ålderspensionsavgifter blev avgiftssatsen 9,79 procent för utbetalda transfereringar. Vid prognoserna tillämpas denna avgiftssats för samtliga år under prognosperioden från och med 2019. För inkomstgrundade aktivitets- och sjukersättningar blev avgiftssatsen 17,74 procent år 2019.

Anslagsposter med statliga ålderspensionsavgifter

Ett antal anslag i statsbudgeten belastas med statliga ålderspensionsavgifter. Försäkringskassan ansvarar för cirka hälften av dem. I de flesta fall redovisas de statliga ålderspensionsavgifterna på egna anslagsposter inom samma anslag som respektive ersättning. Några anslag har flera anslagsposter som avser statliga ålderspensionsavgifter.

Sammantaget ansvarar Försäkringskassan år 2021 för 12 anslagsposter som avser statliga ålderspensionsavgifter. Dessa kan delas in i två kategorier

beroende på hur de statliga ålderspensionsavgifterna förhåller sig till den anslagspost där den ersättning som utgör underlag för avgiften redovisas. Tabellen nedan redovisar anslagsposterna fördelat på dessa kategorier.

Försäkringskassans anslagsposter för SÅP	Anslagsposter för motsvarande ersättningar
<i>Kategori 1</i>	-
9-1:6.27 SÅP för Smittbärappenning	9-1:6.37 Smittbärappenning
10-1:1.18 SÅP för sjukpenning	10-1:1.21 Sjukpenning
10-1:1.17 SÅP för rehabiliteringspenning	10-1:1.19 Rehabiliteringspenning
10-1:1.16 SÅP för närståendepenning	10-1:1.15 Närståendepenning
12-1:2.4 SÅP för föräldrapenning	12-1:2.9 Föräldrapenning
12-1:2.8 SÅP för tillfällig föräldrapenning	12-1:2.11 Tillfällig föräldrapenning
12-1:2.10 SÅP för graviditetspenning	12-1:2.12 Graviditetspenning
12-1:6.1 SÅP för omvårdnadsbidrag	12-1:6.2 Omvårdnadsbidrag
<i>Kategori 2</i>	-
10-1:2.8 SÅP för aktivitets- och sjukersättningar	10-1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar
10-1:4.4 SÅP för arbetsskadelivränta	10-1:4.5 Arbetsskadelivränta
10-1:5.4 SÅP för ersättning för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	10-1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet
12-1:6.3 SÅP för vårbidrag för funktionshindrade barn	12-1:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn

Kategori 1 utgörs av 8 anslagsposter med statliga ålderspensionsavgifter. I dessa fall finns en motsvarande anslagspost för en pensionsgrundande ersättning. Hela eller nästan hela anslagsposten utgör underlag för den statliga ålderspensionsavgiften. Därmed kommer utgiftsprognosen för den statliga ålderspensionsavgiften, bortsett från regleringsbeloppet, att följa utgiftsprognosen för anslagsposten. Till denna kategori hör statliga ålderspensions-avgifter för smittbärappenning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, graviditetspenning och omvårdnadsbidrag.

Kategori 2 utgörs av fyra anslagsposter med statliga ålderspensionsavgifter. I dessa fall finns anslagsposter för motsvarande pensionsgrundande ersättningar men dessa anslagsposter belastas också med ersättningar som inte är pensionsgrundande. Därför är det inte säkert att utgiftsprognosen för den statliga ålderspensionsavgiften och utgiftsprognosen för anslagsposten för ersättningen kommer att följas åt. Till kategori 2 hör statliga ålderspensionsavgifter för arbetsskadelivränta, ersättning för det statliga personskadeskyddet och vårbidrag för funktionshindrade barn. För arbetsskador och det statliga personskadeskyddet är det i stort sett bara egenlivräntor och sjukpenning enligt lagen om arbetsskadeförsäkring respektive lagen om statligt personskadeskydd som är pensionsgrundande. Efterlevandelivräntor och vårdersättningar är inte pensionsgrundande. Inte heller egenlivräntor enligt äldre regler som till exempel lagen om yrkesskadeförsäkring är pensionsgrundande. Vad gäller vårbidrag är det bara den skattepliktiga delen (merkostnader som ingår i vårbidrag är skattefria) av ersättningen som är pensionsgrundande. Även statliga

ålderspensionsavgifter för aktivitets- och sjukersättningar kan räknas till kategori 2. Endast de inkomstgrundande förmånerna är pensionsgrundande, inte garantiersättningarna. Dessutom finns ett pensionsgrundande belopp som påverkar den statliga ålderspensionsavgiften men som inte ingår i anslagsposten för ersättningen.

Tabellförklaringar

Avsnitten om anslagsposterna med statliga ålderspensionsavgifter inleds med tabellen *Översikt av anslagspost*. Nedan beskrivs strukturen på den tabellen.

Prognos anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	A	A	E ²	E ²	E ²
Preliminäravgift	B	B	-	-	-
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	C	C	F	F	F
Prognostiserad avgift för respektive år	D	D	G	G	G
Prognos	-	-	H	H	H
Avvikelse från anslag	-	-	I	I	I

För åren 2020 och 2021 anges fastställd anslagsbelastning (A), preliminär avgift för året (B) och ett regleringsbelopp som avser år 2017 respektive 2018 (C). Beloppet A är summan av beloppen B och C. Dessutom redovisas den prognostiserade avgiften för året (D).

För åren 2022–2024 anges regleringsbelopp (F), prognostiserad avgift för respektive år (G) samt Försäkringskassans prognoser för statliga ålderspensionsavgifter (H). Beloppen (E) är anslag.

Beloppen (I) är skillnaden mellan Försäkringskassans prognoser för statliga ålderspensionsavgifter (H) och anslag (E).

I avsnitten redovisar vi även tabellen Prognosjämförelse där den nya prognosen jämförs med närmast föregående prognos, vilken illustreras nedan. I tabellen delas prognosförändringen upp på olika komponenter. Föregående prognos för anslagsbelastningen anges med (K). Ny prognos är lika med (H) från tabellen ovan. För innevarande år är prognos densamma som anslag och någon prognosjämförelse görs inte.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023	2024
Föregående prognosbelopp	K	K	K	K
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	H	H	H	H
Differens i 1000-tal kronor	-	-	-	-
Differens i procent	-	-	-	-

1:6.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrpenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	51 363	302	275	613	613
Preliminär avgift	51 427	416	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-64	-114	-282	-45 733	43 809
Prognostiserad avgift för respektive år	7 367	42 622	915	438	451
Prognos	51 363	302	634	0	44 260
Avvikelse från anslag	0	0	-359	613	-43 647

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	302	219	0	36 134
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	+488	-	-2
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-73	-	+8 128
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	302	634	0	44 260
Differens i 1000-tal kronor	0	+415	0	+8 126
Differens i procent	0,0	+189,5	0,0	+22,5

1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	16 000	19 000	18 000	17 000	16 000
Preliminär avgift	17 589	18 950	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-1 589	50	-554	-1 559	-3 074
Prognostiserad avgift för respektive år	16 087	15 988	17 716	17 945	18 357
Prognos	16 000	19 000	17 163	16 386	15 283
Avvikelse från anslag	0	0	837	614	717

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	19 000	17 292	16 548	15 988
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+111	+111	+148
Volym- och strukturförändringar	-	-178	-188	-199
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-62	-85	-654
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	19 000	17 163	16 386	15 283
Differens i 1000-tal kronor	0	-129	-162	-705
Differens i procent	0,0	-0,7	-1,0	-4,4

1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	0	32 000	46 000	60 000	71 000
Preliminär avgift	74 826	67 116	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-74 826	-35 116	-22 324	-9 692	-954
Prognostiserad avgift för respektive år	65 488	66 197	67 343	67 965	68 807
Prognos	0	32 000	45 019	58 273	67 853
Avvikelse från anslag	0	0	981	1 727	3 147

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	32 000	45 616	59 677	70 932
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+8	+17	+62
Volym- och strukturförändringar	-	-1 100	-1 074	-1 226
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+495	-347	-1 915
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	32 000	45 019	58 273	67 853
Differens i 1000-tal kronor	0	-597	-1 404	-3 079
Differens i procent	0,0	-1,3	-2,4	-4,3

1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning
Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	4 034 000	3 410 000	3 339 000	2 567 000	3 427 000
Preliminär avgift	4 398 905	3 529 263	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-364 905	-119 263	14 384	-812 100	177
Prognostiserad avgift för respektive år	3 616 513	3 529 434	3 232 900	3 289 518	3 357 438
Prognos	4 034 000	3 410 000	3 247 284	2 477 418	3 357 615
Avvikelse från anslag	0	0	91 716	89 582	69 385

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	3 325 000	3 316 418	2 574 345	3 410 804
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+389	+824	+2 967
Volym- och strukturförändringar	-	-52 815	-51 824	-59 131
Regelförändringar	+85 000	-	-26 755	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-16 708	-19 172	+2 975
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 410 000	3 247 284	2 477 418	3 357 615
Differens i 1000-tal kronor	+85 000	-69 134	-96 927	-53 189
Differens i procent	+2,6	-2,1	-3,8	-1,6

1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	5 196 000	4 696 000	4 474 000	4 031 000	4 345 000
Preliminär avgift	5 228 360	4 869 070	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-32 360	-173 070	-120 662	16 206	34 011
Prognostiserad avgift för respektive år	5 243 973	4 901 837	4 587 982	4 422 890	4 322 530
Prognos	5 196 000	4 696 000	4 467 319	4 439 096	4 356 541
Avvikelse från anslag	0	0	6 681	-408 096	-11 541

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	4 696 000	4 455 486	4 022 478	4 371 943
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+28 532	+26 327	+32 371
Volym- och strukturförändringar	-	-20 250	-23 791	-31 944
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+3 551	+414 082	-15 829
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	4 696 000	4 467 319	4 439 096	4 356 541
Differens i 1000-tal kronor	0	+11 833	+416 618	-15 402
Differens i procent	0,0	+0,3	+10,4	-0,4

1:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadeliivränta

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	193 000	169 000	151 000	161 000	167 000
Preliminär avgift	202 969	188 427	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-9 969	-19 427	-20 234	-14 853	-13 547
Prognostiserad avgift för respektive år	188 659	175 376	167 388	171 172	174 319
Prognos	193 000	169 000	147 154	156 319	160 772
Avvikelse från anslag	0	0	3 846	4 681	6 228

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	169 000	150 904	161 842	168 201
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+576	+632	+825
Volym- och strukturförändringar	-	-4 473	-5 154	-4 967
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+147	-1 001	-3 287
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	169 000	147 154	156 319	160 772
Differens i 1000-tal kronor	0	-3 750	-5 523	-7 429
Differens i procent	0,0	-2,5	-3,4	-4,4

1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	1 749	2 042	1 619	1 549	1 060
Preliminär avgift	1 379	1 463	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	370	579	168	117	236
Prognostiserad avgift för respektive år	1 492	1 690	1 691	1 758	1 826
Prognos	1 749	2 042	1 859	1 875	2 062
Avvikelse från anslag	0	0	-240	-326	-1 002

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	2 042	1 902	1 861	1 958
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	+20	+22	+24
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-63	-8	+80
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 042	1 859	1 875	2 062
Differens i 1000-tal kronor	0	-43	+14	+104
Differens i procent	0,0	-2,3	+0,8	+5,3

1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	3 411 317	3 412 406	3 535 216	3 352 005	3 707 274
Preliminär avgift	3 394 102	3 446 880	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	17 215	-34 474	16 580	-265 374	-238 014
Prognostiserad avgift för respektive år	3 138 436	3 217 572	3 467 064	3 564 762	3 688 446
Prognos	3 411 317	3 412 406	3 483 644	3 299 388	3 450 432
Avvikelse från anslag	0	0	51 572	52 617	256 842

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	3 412 406	3 512 425	3 326 490	3 456 298
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+5 553	+7 702	+14 747
Volym- och strukturförändringar	-	-17 679	-18 167	-18 762
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-16 655	-16 637	-1 851
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 412 406	3 483 644	3 299 388	3 450 432
Differens i 1000-tal kronor	0	-28 781	-27 102	-5 866
Differens i procent	0,0	-0,8	-0,8	-0,2

1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	956 630	856 517	766 518	756 844	862 051
Preliminär avgift	960 950	779 759	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-4 320	76 758	-44 808	-80 985	-30 589
Prognostiserad avgift för respektive år	882 927	750 289	788 841	809 824	842 980
Prognos	956 630	856 517	744 033	728 840	812 391
Avvikelse från anslag	0	0	22 485	28 004	49 660

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	856 517	749 275	736 366	821 226
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+578	+583	+793
Volym- och strukturförändringar	-	-3 932	-3 429	-2 042
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-1 888	-4 680	-7 586
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	856 517	744 033	728 840	812 391
Differens i 1000-tal kronor	0	-5 242	-7 526	-8 835
Differens i procent	0,0	-0,7	-1,0	-1,1

1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	54 645	58 892	59 784	65 180	238 580
Preliminär avgift	63 440	63 884	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-8 795	-4 992	-6 059	-2 199	16 056
Prognostiserad avgift för respektive år	61 321	79 353	67 526	68 811	72 336
Prognos	54 645	58 892	61 467	66 613	88 392
Avvikelse från anslag	0	0	-1 683	-1 433	150 188

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	58 892	59 483	65 665	70 617
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+9	+67	+218
Volym- och strukturförändringar	-	+2 042	+1 206	+1 265
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-67	-325	+16 292
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	58 892	61 467	66 613	88 392
Differens i 1000-tal kronor	0	+1 984	+948	+17 775
Differens i procent	0,0	+3,3	+1,4	+25,2

1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	202 248	198 355	49 903	-25 002	-119 122
Preliminär avgift	227 807	229 077	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-25 559	-30 722	16 779	-37 302	-128 179
Prognostiserad avgift för respektive år	191 869	105 587	23 064	10 689	0
Prognos	202 248	198 355	39 842	-26 613	-128 179
Avvikelse från anslag	0	0	10 061	1 611	9 057

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	198 355	49 654	-25 094	-119 122
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+150	+69	-
Volym- och strukturförändringar	-	-1 234	-571	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-8 728	-1 017	-9 057
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	198 355	39 842	-26 613	-128 179
Differens i 1000-tal kronor	0	-9 812	-1 519	-9 057
Differens i procent	0,0	-19,8	+6,1	+7,6

1:6:1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	197 105	265 018	426 328	496 611	613 226
Preliminär avgift	197 105	265 018	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	0	0	-76 350	-41 884	5 458
Prognostiserad avgift för respektive år	156 753	270 277	455 545	486 329	496 254
Prognos	197 105	265 018	379 195	444 445	501 713
Avvikelse från anslag	0	0	47 133	52 166	111 513

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	265 018	429 602	502 073	633 025
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+3 170	+3 343	+4 456
Volym- och strukturförändringar	-	-56 371	-60 140	-62 411
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+2 794	-831	-73 357
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	265 018	379 195	444 445	501 713
Differens i 1000-tal kronor	0	-50 407	-57 628	-131 312
Differens i procent	0,0	-11,7	-11,5	-20,7

Bilaga 5. Handläggningstidsmål

Avdelning	Förmån	Mål	2019	2020	2021 03 R12	2021 03
BF	Barnbidrag	80% hanteras innan bryt	72,69%	78,45%	80,83%	79,33%
	Bostadsbidrag	80% inom 30 dagar	58,30%	58,10%	58,75%	32,54%
	Föräldrapenning	90% inom 30 dagar	94,68%	97,62%	98,32%	98,65%
	Graviditetspenning	75% inom 30 dagar	68,37%	79,84%	83,11%	
	Tillfällig föräldrapenning	85% utbetalt den 25:e	84%	91,18%	92,28%	92,34%
FV	Underhållsstöd	75% inom 40 dagar	31,45%	64,67%	64,28%	64,29%
	Aktivitetsersättning	Medel 80 dagar	79,93	64,33	61,72	60,34
	Arbetshjälpmedel	Medel 30 dagar	29,41	30,11	30,46	19,38
	Arbetskadeföränta	Medel 120 dagar	116,22	143,76	148,14	164,23
	Assistansersättning	Medel 140 dagar	149,82	125,63	111,52	110,17
	Bilstöd	Medel 60 dagar	49	45,52	43,88	37,37
	Bostadstillägg	Medel 30 dagar	39,18	19,8	21,11	26,95
	Handikappersättning	Medel 90 dagar	172,08	78,98	78,8	82,72
	Merkostnadsersättning	Medel 180 dagar	188,09	280,67	291,22	312,91
	Omvårdnadsbidrag	Medel 180 dagar	202,36	273,34	272,43	278,96
	Sjukersättning	Medel 90 dagar	90,34	79,81	78,16	80,81
	Vårdbidrag	Medel XX dagar	190,37	506,25	725	
	GF	FTH_LAG	Medel 115 dagar	115,42	65,73	62,58
FTH_REG		Medel 102 dagar	101,78	86,31	77,06	56,01
Omprövning		Andel inom 42 dagar	57,05%	67,83%	67,02%	66,89%
NA	SGI SU	Medel 41 dagar	40,92	29,43	25,97	23,13
	Återkrav	75% inom 55 dagar	78,97%	83,72%	82,73%	87,49%
	ASUEEE	96% utbetalt den 25:e	96,85%	96,74%	96,57%	95,97%
	Bostadsersättning	87% inom 30 dagar	86,07%	88,39%	88,11%	84,69%
	Etableringstillägg	97% inom 30 dagar	96,88%	97,81%	97,67%	95,46%
SF	Internationell vård	90% inom 90 dagar	66,36%	66,72%	66,56%	73,52%
	Sjukpenning	Medel 30 dagar	27,09	19,84	19,59	20,73

Bilaga 6. Förteckning över kontaktpersoner

Ansvarsområde	Kontaktperson	E-post
Prognoschef	Renée Blomberg	renee.blomberg@fk.se
Prognossamordnare	Maria Corin	maria.corin@fk.se
Statligt tandvårdsstöd	Jonas Erlandsson	jonas.erlandsson1@fk.se
Smittbärandepenning	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Sjukvård i internationella förhållanden	Ryan Rasoul	ryan.rasoul@fk.se
Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	Jonas Erlandsson	jonas.erlandsson1@fk.se
Kostnader för statlig assistansersättning	Elin Stenbacka	elin.stenbacka@fk.se
Sjuk- och rehabiliteringspenning	Bo Larsson Axel Arvidsson	bo.larsson@fk.se axel.arvidsson@fk.se
Närståendeepenning	Axel Arvidsson	axel.arvidsson@fk.se
Boendetillägg	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
Sjukpenning och rehabiliteringspenning I särskilda fall	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
Arbets hjälpmedel m.m.	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	Hampus Granberg	hampus.granberg@fk.se
Merkostnadsersättning och handikappersättning	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Arbetskadeliivränta	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
Bidrag för sjukskrivningsprocessen	Ryan Rasoul	ryan.rasoul@fk.se
Ersättning för höga sjuklönekostnader	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Förvaltningsmedel	Inger Vilavan	inger.vilavan@fk.se
Barnbidrag	Ryan Rasoul	ryan.rasoul@fk.se
Föräldrapenning	Maria Corin	maria.corin@fk.se
Tillfällig föräldrapenning	Osman Mahmoudi	osman.mahmoudi@fk.se
Graviditetspenning	My Järnefelt	my.jarnefelt@fk.se
Underhållsstöd	Osman Mahmoudi	osman.mahmoudi@fk.se
Adoptionsbidrag	My Järnefelt	my.jarnefelt@fk.se
Omvårdnadsbidrag och vårbidrag	My Järnefelt	my.jarnefelt@fk.se
Bostadsbidrag	Jonas Erlandsson	jonas.erlandsson1@fk.se
Handläggningstider	Ingrid Pallin	ingrid.pallin@fk.se